

KRAV STANDARDI 2005

Akreditovano od strane IFOAM-a

KRAV oznaka simbolizuje dobru zivotnu sredinu

Krav certificovana proizvodnja je oslobodjena od pesticida i herbicida i doprinosi smanjenju rastvaranja stranih supstanci u površinskim i podzemnim vodama.

KRAV certificovana proizvodnja doprinosi povećanju biodiverziteta i smanjuje opasnost od rastvaranja hraniva što može rezultirati prekomjernom podjubaravanju vodenih puteva, mora i jezera.

KRAV oznaka simbolizuje dobro stocarstvo

KRAV certificovani proizvodi dolaze od životinja koje su živjele u uslovima koji podržavaju njihove potrebe. Dobili su stocnu hranu prilagođenu njihovim potrebama i nije ciljano prioritarno maksimiziranje proizvodnje. Mogu slobodno da potraze zaklon ili da budu na otvorenom i klanje je obavljeno s poštovanjem i pažnjom.

KRAV oznaka simbolizuje dobro zdravlje

Rukovanje hemikalijama i izloženost otrovima je minimalna u KRAV certificovanoj proizvodnji i proizvodima i zatim, radna sredina je relativno dobra. Ovo je čak i važnije za radnike sa gotovo 40.000 KRAV certificovanih proizvodnih jedinica u Trećem Svijetu gdje radna sredina može biti direktno štetna.

Znajući da je KRAV proizvodnja nad kojom je izvršena inspekcija oslobodjena od pesticida/herbicida, genetski modifikovanih organizama (GMO) i drugih nepotrebnih aditiva doprinosi povećanju potrošačke dobrobiti i povjerenja.

KRAV oznaka simbolizuje socijalnu odgovornost

KRAV certificovani proizvodi moraju biti proizvedeni pod prihvatljivim socijalnim i radnim uslovima u skladu sa KRAV standardima. Ovo se također odnosi na proizvode nad kojim je izvršena originalna inspekcija od strane KRAV-u bliske organizacije.

Recertifikacija stranih proizvoda daje organskim proizvođačima diljem svijeta pristup sirem tržištu, mogućnost bolje cijene proizvoda i mogućnost za Švedske potrošače da iskazu globalnu solidarnost.

IZVOD IZ KRAV-ove POSLOVNE MISIJE

Usvojeno od strane Upravnog odbora 28. novembra 2002.

Vizija

KRAV

- je efektna alatka za održiv razvoj organske proizvodnje i potrošnje,
- je jedan od najefektnijih svjetskih certifikacionih tijela,
- je globalni operater cvrsto ustanovljen lokalno,
- je model između Švedskih servisnih firmi zbog naše ekološke prilagodjenosti i naše socijalne odgovornosti, i
- jedan od najatraktivnijih radnih mjesta za oboje, poljoprivredni i prehrambeno-industrijski sektor.

Kroz KRAV oznaku, KRAV je stvorio jednu od Švedskih najsire prepoznatljivih i vjerodostojnih marki u prehrambenoj industriji i kod proizvođača i poljoprivredi i akvakulturi.

KRAV je vidjen kao važan operater koji radi za dugoročno, održivo, demokratsko društvo.

KRAV-ova MISIJA

KRAV-ova misija je stremljenje ka održivom razvoju putem stvaranja standarda za organsku proizvodnju, izvođenje inspekcija za poštovanje standardima i informisanje o KRAV markici. Mi činimo moguće da naši operateri prodaju svoje proizvode vjerodostojno kao organske proizvode koji su podvrgnuti inspekciji koji predstavljaju dobru životnu sredinu, dobro stocarsvo, dobro zdravlje i socijalnu odgovornost.

KRAV INKORPORISANA ASOCIJACIJA

KRAV je certifikaciono tijelo organizovano kao inkorporisano udruženje. KRAV-ova svrha je da unaprijedi ekonomsku poziciju svojih članova obezbjeđujući inspekciju organskih proizvoda. Krav-ov cilj je da doprinese povećanju organske poljoprivrede, stocarstva i proizvodnje obezbjeđujući vjerodostojne standarde, inspekcije, označavanje i informacije.

Članovi

KRAV-ovih 29 članova predstavljaju farmere, preradivace, trgovinu i također potrošače, uvoznike i distributere, hotele i restorane kao i dobrobit okoline potrošača i životinja.

ODBOR DIREKTORA

Odbor direktora se sastoji od 12 direktora, predstavnika zaposlenih i ceo. Odbor se postavlja na glavnom godišnjem sastanku. Sastav odbora mora odražavati sve članove i polja njihove aktivnosti.

Zaposleni

KRAV je od jula 2004. imao 73 zaposlenih sa punim radnim vremenom, od kojih pola su regionalni inspektori. Glavna kancelarija se nalazi u Uppsali i uključuje odjel za certifikaciju, informativni odjel i administraciju.

Licence i proizvodi

U januaru 2004, broj licenciranih operatora za KRAV certifikovanu proizvodnju je:

- 3372 farmera
- 482 procesora
- 250 uvoznika
- 82 poslova se proizvodnim inputima
- 552 prodavaca na malo
- 276 restorana
- 10 tekstilnih proizvođača

U januaru 2004, 3.885 proizvoda je KRAV certifikovano.

Molimo vas da pogledate KRAV veb sajt, www.krav.se, da locirate KRAV certifikovani proizvod ili posao. Trazite u "Katalogen" listu svih poslova koji koriste KRAV usluge i "Produktlistan" za sve proizvode koji nose KRAV oznaku.

KRAV-ova MISIJA

KRAV-ova misija je stavljanje ka održivom razvoju putem stvaranja standarda za organsku proizvodnju, vršenjem inspekcija za počinovanje standardima i informisanjem o KRAV markici.

Od vitalnog je značaja da članovi, potrošači i autoriteti vide KRAV-ov rad kao vjerodostojan. Prema tome, standardi moraju biti podvrgnuti inspekcijama, značajno i pravilno. KRAV standardi, inspekcije i certifikacija su dobro sredstvo za postizanje jasno definisanog cilja, ali oni ne rješavaju sve probleme. Ispod su neke od zona o kojima često primamo pitanja.

Transporti i upotreba energije

Mnogi pitaju kako KRAV može riješiti pitanje transporta na duže relacije organske robe od proizvođača do potrošača. Ovo se naročito tiče proizvoda kao što su kafa, kakao, čaj i banane. Da li bi ovi proizvodi trebali biti u maloprodajnim prodavnicama?

Dodatno, da bi osigurali da je proizvodnja organska, KRAV ne zauzima stav o tipu proizvoda koji se uvoze. Međutim, KRAV-ova pozicija je da je bolje da su uvezeni proizvodi organski proizvedeni. Sve strane profitiraju u dužem vremenskom periodu, uključujući i one koji žive u zemlji proizvodnje i oni švedski proizvođači koji se usudjuju da investiraju u očigledno rastuće tržište organskih proizvoda, i konačno, potrošač koji ima široki izbor KRAV označenih proizvoda.

Nije očigledno da transport proizvoda na duže relacije troši više obnovljive energije nego proizvodi transportovani na kraće relacije. Na primjer, povrće uzgajano napolju u drugim zemljama i transportovano u Švedsku može da potroši manje energije nego švedsko povrće uzgajano unutra. Uvijek je važno da se sagleda kompletan lanac nadzora od proizvodnje pa sve dok proizvod ne stigne do potrošača.

Nema KRAV standarda za transport i potrošnju energije, zato što je u ovoj zoni teško da se stvore pravilni standardi koji mogu biti verifikovani. Ovo pitanje je pažljivo ispitano od strane Komiteta za standarde sa odlukom da sa ovom zonom, za sada, mora biti upravljano van okvira standarda.

Uticaj na životnu sredinu

Primjena KRAV standarda u proizvodnji jaja i povećava biodiverzitet u kultiviranoj okolini. Eliminisanjem supstanci za hemijsku kontrolu štetočina i vještačkih đubriva, mikroorganizmi napreduju i razmnožavaju se u zemljištu. Organska proizvodnja podstiče više insekata, biljaka, ptica i drugih životinja koji su istisnuti upotrebom hemijski intenzivne proizvodnje da se vrate u zone kultivacije.

Dva dalja koraka u trenutnim standardima uključuju zahtjev da farmer ima plan upravljanja prirodnim i kulturnim naslijeđem na farmi.

Dodatno, KRAV operatori bi trebalo da imaju sistem upravljanja životnom sredinom.

Ishrana biljaka

KRAV standardi nalazu da farmeri moraju minimalizirati gubitak hranjivih sastojaka i koristiti prirodno dostupnu ishranu biljaka. Ovo doprinosi dobiti izvucenoj iz organske proizvodnje dok u isto vrijeme poboljšava ekonomičnost farme.

Jedna od pomoći u radu sa jednacima ishrane biljaka je pomoću mjerenja količine hranjivih sastojaka sadržanih u proizvodima koji odlaze sa farme sa količinom hranjivih sastojaka koji su kupljeni komercijalno kao što su krmne hrane i đubriva. Kartiranje zemljišta pruža osnovu za iznalaženje najboljeg načina upotrebe fosfora i kalijuma.

Organski farmer može nabaviti sredstva za dobijanje optimalne razmijene hranjivih sastojaka na farmi koristeći savjetodavne servise dostupne od Administracionih odbora zemlje i poljoprivrednih društava.

Medjunarodno

IFOAM

Organska proizvodnja je fenomen prisutan sirom svijeta. Postoje certifikacione organizacije za organsku proizvodnju sirom planete i organski pokret brzo raste. Medjunarodna Federacija za Organske Poljoprivredne Pokrete (IFOAM) je medjunarodna krovna organizacija za farmere, istrazivace, obrazovne i certifikacione organizacije formiran da radi u korist organske proizvodnje. IFOAM je osnovan 1972. i ima 700 clanova u 100 zemalja. KRAV je clan IFOAM-a.

KRAV je aktivni ucesnik u razvoju IFOAM standarda i kriterijuma. KRAV je takodje bio prva certifikaciona organizacija za organsku proizvodnju koja je akreditovana u skladu sa IFOAM-ovim kriterijima kao sto je naglaseno u ISO 65. KRAV je takodje aktivan u nadzoru i uticaju na EU standarde i propise za organsku proizvodnju.

Za vise informacija o IFOAM-u, molimo pogledate njihov veb sajt: www.ifoam.org.

Za vise informacija o EU, molimo pogledajte njihov veb sajt: www.europa.eu.int

KRAV Kontroll AB

KRAV Kontroll AB je pridruzena clanica KRAV-a. Firmina poslovna misija je da:

“KRAV Kontroll AB, zbog svoje bliske povezanosti sa KRAV-om, moze da obezbjedi pouzdanu certifikaciju koja otvara medjunarodno trziste za organske proizvode. Mi podrzavamo razvoj lokalnih inspekcija u onim zemljama gdje smo aktivni.”

Ova firma radi za KRAV certifikaciju u zemljama van Svedske i upravlja certifikacijom tekstilnih industrija.

Trgovina

Od sustinske je vaznosti da je tok recertifikacije miran u medjunarodnoj trgovini sa organskim proizvodima. Recertifikacija omogucava organskim proizvodima koji su bili certifikovani u drugoj zemlji od strane lokalne certifikacione organizacije da bude prodana u Svedskoj sa KRAV markicom. Ako je sva dokumentacija koja se tice proizvoda kompletna i ako je KRAV temeljno ispitao certifikaciono tijelo, proizvod ce biti odobren i moze se prodati kao KRAV – certifikovan.

Poceo je zajednicki napor sa odredjenim brojem IFOAM akreditovanih, medjunarodnih certifikacionih clanova, ukljucujuci i KRAV, da se radi u smjeru dobrog funkcionisanja i nekomplikovane recertifikacije organskih proizvoda. Ideja je da akreditovani clanovi trebaju da streme ka sporazumu o standardima i usmjere proces tako da se odstrane nepotrebne prepreke za uvoz i izvoz organskih proizvoda.

Rastuce svjetsko trziste

Evropa i SAD su svjedoci brzog rasta trzista organske hrane. Ovo se dogadja uvelike zbog nepovjerenja u prehrambenu industriju i jakom trendu zdravog zivotnog stila. Svjetsko trziste organskom hranom raste godisnje stopom od 20 % i procijenjeno je da ce u 2002. dostici iznos od 200. hiljada miliona SEK.

CILJ ORGANSKE POLJOPRIVREDE

Dvije osnovne karakteristike ekološke poljoprivrede su: briga za osnovne prirodne funkcije i ideja globalne solidarnosti. Cilj je proizvesti visoko-kvalitetne proizvode na održiv način i da se to radi na kredibilan i pouzdan način.

Stremljenje bi trebalo ići ka poštovanju prirodnih procesa i ponašanja kroz čitav lanac od farme do finalnog potrošača. Aktivnosti (uzgajanje, obrada, distribucija itd) bi trebala biti dizajnirana sa slijedećim principima na umu:

- dugoročna produktivnost tla i ostalih dijelova poljoprivrednog sistema bi trebala biti očuvana i povećana
- biološka raznovrsnost poljoprivredne okoline treba biti zaštićena i razvijena
- upotreba fosilnog goriva i drugih ne obnovljivih izvora bi trebala biti minimalizovana
- upotreba supstanci koje je napravio čovjek bi trebala biti izbjegnuta
- farmske životinje bi trebale biti čuvane na način koji promovira zdravlje i dignitet. Posebno bi trebalo dati životinjama priliku da izražavaju svoje prirodno ponašanje
- farmer bi trebao da ima razuman prihod, sigurnu radnu okolinu i priliku da osjete zadovoljstvo u svom radu
- organska hrana bi trebala biti dostupna potrošačima po razumnoj cijeni

Cilj organske poljoprivrede je da ojača veze između grada i sela pomoću recirkulacije hranjive supstance i humusa. Takođe teži jačanju veza između proizvođača i potrošača tako što će biti otvoreno oko operacije što je više moguće.

KONSTRUISANJE STANDARDARDA

Evropska unija je objavila obimne standarde za organsku proizvodnju u "Council Regulation 2092/91 on organic production of agricultural products and indications referring thereto on agricultural products and foodstuffs". Pošto je Švedska članica Evropske unije ovaj propis je obavezan i propisuje, između ostalog, upotrebu riječi "organsko".

Od 2002, KRAV standardi se neprekidno azuriraju poglavlje po poglavlje tokom godine, a ne godisnje kao prethodnih godina. Prema tome, preradjivanje i prilagodjavanje standarda ce biti tekuci posao, tako da se razliciti djelovi preradjuju u razlicito vrijeme. KRAV-ov Odbor Direktora odlucuje o potrebi za preradjivanje, ciljevima prerade i okvirno vrijeme za primjenu izmjena.

Komitet za standarde ima globalnu odgovornost za razvoj standarda, praveci manje izmjene, starajuci se da je globalna struktura standarda ocuvana, da se ne pojavljuju anomalije u standardima i takodje predlaze izmjene u standardima KRAV-ovom Odboru Direktora. Komitetu za standarde pomaze Cinovnik za standarde i radne grupe koje su savane posebno za rad na definisanom dijelu standarda. Eksperti iz svojih oblasti su ukljuceni u preradu standarda i novi standardi se upucuju jednom ili vise puta na iznosenje primjedbi. Kada su svi podaci o rezultatima skupljeni, predlozene promjene se upucuju KRAV-ovom Odboru Direktora.

Izmjene koje su potrebne zbog globalnog uticaja, kao sto su novi EU propisi, mogu da budu uvrstene bez upucivanja na iznosenje primjedbi.

Upucivanje na iznosenje primjedbi

Standardi se uvijek salju KRAV clanovima na iznosenje komentara, kao i drugima koji ce biti pod uticajem promjena. Sve predlozene promjene su dostupne na KRAV-ovom veb sajtu gdje postoji veza za adresu za slanje komentara i misljenja: regelremiss@krav.se. Svi komentari su javni.

Novi standardi

KRAV standardi se uobicajeno dopunjavaju dva puta godisnje i stupaju na snagu prvog januara (verzija januar) i prvog jula (verzija juli) svaka posebno. Verzija januar se objavljuje kako na papiru tako i u elektronskoj formi. Papirne kopije se distribuiraju prvog oktobra, tri mjeseca prije nego sto standardi stupe na snagu. U to vrijeme oni takodje mogu biti nadjeni na KRAV-ovom veb sajtu. Verzija juli se objavljuje u elektronskoj formi i nalazi se na KRAV-ovom veb sajtu od prvog aprila, tri mjeseca prije nego sto standardi stupe na snagu.

Komitet za standarde

Clanovi Komiteta za standarde, podkomiteta KRAV-ovog Odbora Direktora, se postavljaju svake godine sa sedam clanova ukljucujuci i KRAV-ov CEO. Clanovi moraju posjedovati duboko razumijevanje bazirano na njihovoj zoni ekspertize.

IFOAM-ovi standardi i inspekcije

IFOAM je razvio osnovne medjunarodne standarde za organsku poljoprivredu. Oni cine osnovu KRAV standarda.

IFOAM je takodje stvorio kvalitetan sistem povjerenja da ocijeni i odobri inspekcijsku praksu za certifikaciju, IFOAM Akreditacija. KRAV je akreditovan od strane ovog sistema.

KRAV se povinuje EU standardima

Evropska unija je objavila obimne standarde za organsku proizvodnju u "Council Regulation 2092/91 on organic production of agricultural products and indications referring thereto on agricultural products and foodstuffs". Pošto je Švedska članica Evropske unije ovaj propis je obavezan i propisuje, između ostalog, upotrebu riječi "organsko". Propis pokriva proizvodnju usjeva, stocarstvo i obradu.

KRAV standardi se slažu sa standardima Evropske unije i u nekim slučajevima su strožiji. Druga veća razlika je da KRAV standardi pokrivaju više zona od EEC propisa, kao što je certifikacija restorana, tekstilnih proizvođača i akvakulture.

Samo EU odobreno

Standardi u EEC propisima razlikuju se u nekim dijelovima od KRAV standarda. U dodaku izvođenja inspekcija po KRAV standardima, KRAV je određena od strane Švedskog Odbora za Poljoprivredu i Švedske Nacionalne Administracije za Hranu da vrši inspekciju proizvodnje u skladu sa EEC propisima. Samo ispunjavajući EEC propise, preduzeću je dozvoljeno da nazove proizvod "organskim". Međutim, proizvod ne može da upotrebljava KRAV oznaku ili zaštitni znak na proizvodu ili u bilo kojem proizvodnom opisu.

INSPEKCIJE STVARAJU VJERODOSTOJNOST

KRAV vrši inspekciju organske proizvodnje, rukovanja i trgovine KRAV označenim proizvodima.

Dio procesa je inspekcija na licu mjesta člana proizvođača (kao što je farmer). Inspektor zaposlen u KRAV-u vrši inspekciju. Drugi dio inspekcije je provjeravanje izvještaja, recepata, recertifikacionih stvari itd. Certifikacioni asistenti u KRAV kancelariji vrše ovaj dio inspekcije.

Kvalitet

U dodatku stremjenja ka dobroj životnoj sredini, KRAV označeni proizvodi bi također trebali da budu visoke kvalitete i pouzdanosti. Standardne rutine za higijensko rukovanje stocnom hranom očigledno treba da budu ispostovane, ali one nisu uključene u KRAV inspekciju.

Pracenje tragova

Zahvaljujući godišnjoj inspekciji svih članova koji se povinuju standardima, KRAV također prati tragove porijekla svih izvornih materijala za proizvode.

Nad KRAV-om se također vrši inspekcija

Nad KRAV-om je, po određenom redosljedu, također izvršena inspekcija i certifikovan je u skladu sa IFOAM-ovim Akreditacionim Kriterijumima. U Švedskoj, i Švedski Odbor za Poljoprivredu i Švedska Nacionalna Administracija za Hranu su odobrili KRAV-u da nastavi sa inspekcijom organske proizvodnje.

Strani proizvodi

Proizvodi koji su porijeklom iz drugih zemalja gdje rukovanje i proizvodni proces nisu bili predmet KRAV inspekcije moraju proći recertifikaciju. Recertifikacija ima dva glavna dijela:

1. Inspekcijsko tijelo ili tijela moraju biti priznata prije nego što se nad proizvodima izvrši KRAV inspekcija.

2. KRAV-ovo odobravanje proizvoda koji je u pitanju.

KRAV nastoji da saradjuje sa certifikacionim agencijama koje su ocijenjene od strane nezavisnik kontrolora da olaksaju pouzdanu trgovinu sa organskim proizvodima. Trenutno, o akreditaciji se sudi u skladu sa IFOAM-ovim Akredirtacionim Kriterijumima, za koje se smatra da su najpouzdanija ocijenjivacka metoda.

ZASTITNI ZIG

Krav je registrovani zastitni zig sa registracionim brojem 338 153.

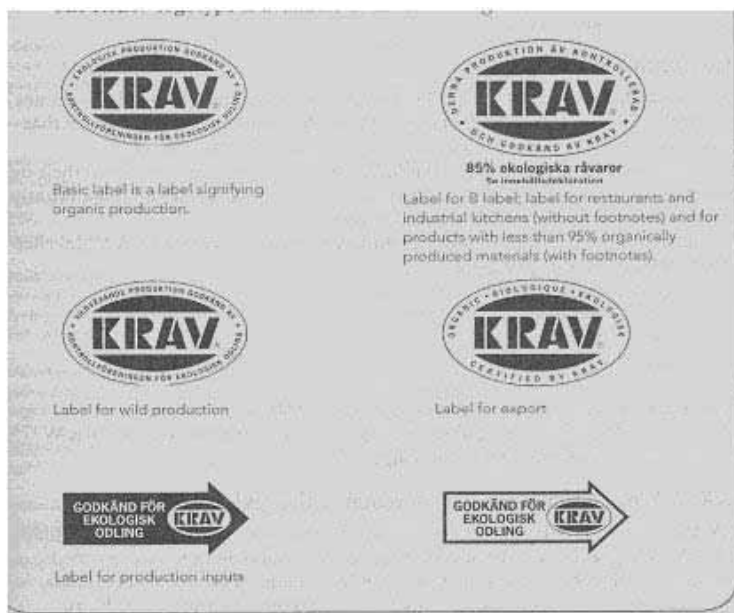
Registracija pruza KRAV-u jedinstveno pravo na KRAV ime. KRAV ime i oznaka mogu upotrebljavati samo oni koji su u ugovornom odnosu sa KRAV-om i koji su zatim certifikovani od strane KRAV-a.

Upotreba KRAV imena i oznake je definisana u slijedecim dijelovima standarda:

- Poglavlje 1 Objektiv i opseg
- Poglavlje 2. Opsti standardi, tacke 2.13. i 2.14.
- Poglavlje 13. Tekstili, tacka 13.10.
- Poglavlje 14. Koze, stavljene koze, tacka 14.8.
- Poglavlje 15. Rukovanje maloprodajom i autorizacija maloprodaje, tracka 15.1.1, 15.1.2. i 15.1.7.
- Poglavlje 16. Restorani i industrijske kuhinje, tacka 16.1.9 – 16.1.12. i 16.2.4.

Upotreba KRAV logotipa

KRAV logotip je dostupan u slijedecim formatima:

Razni formati razlicitih KRAV logotipa u crno/bijelo/u boji mogu biti snimljeni sa KRAV-ovog veb sajta ili mogu biti naruceni od KRAV-ove glavne kancelarije. Ako niste sigurni o tacnom oznacavanju, molimo vas da kontaktirate KRAV-ovu glavnu kancelariju.

Instrukcije

KRAV logotip ne bi trebao biti povecavan ili smanjivan vec upotrebljen u cijelosti.

KRAV logotip bi uvijek trebao biti stampan u pozitivnoj boji, tj. crno bijeloj, cak i ako se pojavljuje na tamnoj pozadini, gdje bi trebao biti stampan sa svijetlom pozdinom koja zadrzava ovalni oblik.

Kljuc za boju za KRAV logotip je slijedeci:

Boja PMS kod CYMK skala tamno zeleno 342

- 100 % zuta
- 40 % magenta
- 100 % Cian
- ili 100 % crna

KRAV oznaka ne bi trebala biti povezivana direktno sa drugim logotipovima ili oznakama.

KRAV oznaka ne smije prekrivati logotip drugih proizvođača. KRAV oznaka će biti smještena na vidljivi dio pakovanja.

Rijec KRAV uvijek mora biti ispisana velikim slovima i u naslovu i u tekstu.

KRAV nije ime proizvoda, kao što nije ni dio imena proizvoda.

Složenice kao što su KRAV-odgoj, KRAV-voće i KRAV-mlijeko, itd, bi trebalo izbjegavati. Ispravno opisivanje je na primjer KRAV-certifikovani odgoj, voće i mlijeko, itd, ili imena proizvoda.

Preporuke

Iako raste potražnja za KRAV proizvodima, proizvodi se ne prodaju bez pomoći. Ovi proizvodi moraju biti prodavani sa istom energijom koja se ulaze za konvencionalne proizvode da bi bili uspješni na tržištu.

KRAV certifikovana proizvodnja bi trebala da bude prodavana bazirano po sopstvenim zaslugama dobijenim za dodatnu vrijednost proizvodnje po sopstvenom pravu i izbjegavajući negativno poredjenje sa konvencionalnom proizvodnjom.

Dodatna vrijednost koja bi trebala biti naglasena za obim KRAV označenih proizvoda počiva na četiri principa:

- Dobra životna sredina,
- Dobrobit životinja,
- Dobro zdravlje,
- Socijalna odgovornost.

Adrese i telefoni KRAV-a:

Do KRAV-ovih radnika se može doprijeti putem telefonske centrale i putem KRAV adrese, Box 1940, SE-751 49 Uppsala, Sweden.

Tel: +46 18 10 02 90 (centrala)

E-mail: info@krav.se (Opsta)

lantbruk@krav.se (za KRAV certifikatore)

livsmedel@krav.se (za KRAV certifikovane firme za hranu)

Vebsajt: www.krav.se

E-mail: adrese KRAV radnika su slijedece: ime, prezime @ krav.se (Svedski samoglasnici se pisu kako slijedi å=a, ä=a, ö=o)

**STANDARDI
ZA KRAV CERTIFIKOVANU
PROIZVODNJU
JANUAR 2005.**

KRAV standardi su odobreni od strane
KRAV-ovog Odbora Direktora 22. juna, 06. oktobra i 01. decembra 2004.

Slijedeci standardi su izmijenjeni:
Definicije, poglavlje 2.9.3, 2.10.1, 2.12.13, 5.1.1.5, (obrisan), 5.3.2. i 5.3.12 (obrisani), 5.5.1,
poglavlje 7, poglavlje 10, poglavlje 17, poglavlje 20 (novo) i
apendiks 2.

Stupa na snagu

Standardi vaze od 1. januara 2005. Izmjene u standardima 2.9.3. i 2.10.1. i definicija
oslobadjanje stupaju na snagu 01. jula 2004. godine. Izmjene u poglavlju 17 stupaju na snagu
01. novembra 2004. godine.

DEFINICIJE

KRAV standardi koriste sljedeće izraze:

A-proizvod

Proizvod koji sadrži najmanje 95 % KRAV certifikovanih sastojaka se naziva A-proizvod.

Aditiv

Supstanca koja se obično ne koristi kao namirnica i koja se obično ne upotrebljava kao tipični sastojak hrani, bez obzira na njegovu hranjivu vrijednost. Izraz također uključuje supstancu dodanu namirnici za tehnološke namjene kada se proizvodi, preradjuje, priprema, tretira, uskladištava, pakuje i transportuje i koje rezultira tim da supstanca postaje sastavni dio namirnice, bez obzira da li se supstanca promijenila.

Komiteo za žalbe (Stari certifikacioni komiteo)

Komiteo za žalbe se bira od strane UO svake godine i kojem je također odgovoran. Svrha Komitea za žalbe je da odlučuje o žalbama zbog odluka koje se tiču certifikacije.

Vjestačko gnojivo

Gnojivo koje je proizvedeno kroz hemijski proces ili drugi proces koji mijenja prirodni sirovi materijal, osim slučajeva gdje takve promjene se pojavljuju kroz prirodne biološke i fiziološke procese. Vjestačko gnojivo se može također nazivati sintetičko gnojivo.

Osnovni iznos

Osnovni iznos u 2004. iznosi 39.300 Švedskih kruna.

B-proizvod

Proizvod koji sadrži najmanje 70 % i manje od 95 % KRAV certifikovanih sastojaka naziva se B-proizvod.

Biološka sredstva protiv štetočina

Biološka sredstva protiv štetočina uključuju biotehnološke organizme (mikroorganizme, nematode, insekte ili paukove koji su proizvedeni da imaju tehničku funkciju), koji su posebno proizvedeni da spriječe ili neutralisu životinje, bilke ili mikroorganizme, uključujući i viruse, od cinjenja štete ili neugodnosti po ljudsko zdravlje ili imovinske štete.

Sporedni proizvod

Riblji otpad od preradivačke industrije uključujući i sirovi materijal od vrsta riba predviđenih za ljudsku upotrebu, ali koji su klasifikovani kao neupotrebljivi zbog kvaliteta. Ova definicija vazi samo za Poglavlje 7, vodene kulture.

Kavez

Ograničeni zatvoreni prostor za zivinu ili druge male životinje.

Certifikat

Dokument koji ukazuje na KRAV-ovo certifikovanje određenog proizvoda, proizvodnje ili aktivnosti.

Klima slična spoljnim uslovima

Kada kvalitet zraka i temperatura unutar zgrade prati uslove napolju.

Hemijski pesticidi i herbicidi/hemijska sredstva

Hemijski proizvodi usmjereni protiv štete na imanju, sanitarnih smetnji ili drugih smetnji prouzrokovanih biljem, životinjama ili mikroorganizmima.

Koncentrat

Sva stocna hrana koja nije krmno bilje ili vitaminski ili mineralni dodatak. Ipak, krompiri se smatraju koncentratom.

Certifikaciona pitanja

Certifikaciona pitanja se odnose na odobravanje ili odbijanje proizvoda ili proizvođača i također i pitanje ispitivanja odstupanja od KRAV-ovih standarda, prijave (aplikacije) za izuzeće, žalbe i raspitivanje o standardima. Ova pitanja se odnose na primjenjivanje i interpretaciju KRAV standarda.

Konvencionalnost

U KRAV standardima izraz konvencionalan znači proizvodnju i proizvođače koji nisu certificirani od strane KRAV-a.

Period konverzije

Period od trenutka početka provođenja KRAV standarda do produkcije koja će biti certificirana.

Proizvodnja mora biti registrirana u KRAV-ovu inspeksijsku semu tokom cijelog perioda.

Ako je proizvođač odbijen, počinje novi period konverzije, osim ako ne postoji izuzetak od pravila.

Sredstva za bojenje

Supstanca koja ima ili daje boju. Mogu biti prirodne ili sintetičke.

Rastvorljivo

U skladu sa uputstvima OECD 301 A-F granica lake rastvorljivosti je ili više od 60 % mineralizacije u periodu od 28 dana mjerene po principu proizvodnje ugljen dioksida/potrosnja kiseonika (CO₂/BOD) ili više od 70 % mineralizacije u periodu od 28 dana mjerene po principu smanjenja rastvorenog organskog ugljenika (DOC).

U skladu sa uputstvima OECD 302 A-C supstance su konačno rastvorljive ako je više od 70 % rastvorljivosti mjereno kao DOC ili COD (kiseonikova hemijska potražnja).

Odstupanje (Divergentnost)

Odstupanje od KRAV standarda.

Lijekovi i hemijska sredstva za tretman životinja

U skladu sa KRAV standardima, lijekovi znače proizvode koji se daju životinjama da ukazu, spriječe, olaksaju ili izliječe bolesti ili simptome uzrokovane bolešću ili sličnom situacijom. KRAV-ova klasifikacija supstanci za hemijske načine kontrole uključuje i sredstva protiv gamadi, privjeske za muve i sredstva za posipanje.

Ekoloski certificirano

Proizvod koji je odobren od strane Nordic Swan marke (Svanen), Bra Miljöval (dobar ekološki izbor), EU flower, TCO 1999 i kasniji, KRAV ili koji mogu biti prometovani kao organski unutar EU.

EN 45011

Evropska norma 45011 (u Švedskoj «SS EN 45011», gdje SS znači Švedski standard).

Ekoloski aspekt

Je definisan u skladu sa SS EN ISO 14 001.

Ekoloski certificirano

Certifikacija trećeg lica čije se operacije povinuju formuliranim standardima ili setom pravila. ISO 14 000 serije i EMAS (ekološko upravljanje i kontrolna sema) su primjeri certifikacionih sema za treća lica.

Proizvod prijateljski prema okolini

Proizvod za koji, u svijetlu trenutnog znanja, se smatra da nanosi najmanje štete okolini., u poređenju sa drugim proizvodima iste namjene. Proizvodi koji su označeni sa Oznakom Nordijskog Labuda ili Oznakom Dobar Ekološki Izbor ili EU oznaka za cvijeće povinuju se ekološkim kriterijima postovanih oznaka i primjeri su proizvoda prijateljskih prema okolini.

Uticaj na zivotnu sredinu

Promjena u zivotne sredine – pozitivna ili negativna – uzrokovana potpuno ili djelomicno od strane aktivnosti proizvođača, proizvoda ili usluga.

Uspostavljena grupa zivotinja

Pod uspostavljenom grupom zivotinja se smatra grupa zivotinja za koju je postojalo neophodno vrijeme za uspostavljanje unutrašnje odredbe o rangiranju na farmi.

EU organsko

Koje je uzgajano u skladu sa propisima Vijeca (EEC) br. 2092/91 a nije certificirano od strane KRAV-a.

Izuzeci

Oslobađanje ili izuzeci od KRAV standarda na ogranici vremenski period. Generalno izuzeci se smatra hitnom revizijom standarda. Kada odlucuje o hitnoj reviziji standarda KRAV uzima u obzir kolicinu proizvoda o kojima je rijec.

Teški metal

Metal sa gustinom većom od 5 g/cm³.

Teski metali:

Arsen (As)
Olovo (Pb)
Kadmijum (Cd)
Kobalt (Co)
Bakar (Cu)
Hrom (Cr)
Ziva (Hg)
Nikl (Ni)
Kalaj (Sn)
Vanadium (V)
Cink (Zn)

Teski metali ukljucuju one cija gustina iznosi vise od 5 g/cm³. Veliki broj osnovnih elemenata su ukljuceni, ali najvazniji po ekoloskim principima su na ovoj listi. Opasno visoki stepen drugih teskih metala dogadja se s vremena na vrijeme. Arsen se obicno smatra ekoloski najopasnijim teskim metalom iako je u stvari polumetal.

Holding

Posjed ili posao koji se sastoji od jednog ili vise registrovanih posjeda ili dijelova posjeda sa zajednickim racunovodstvom.

Divljac

Pod mesom divljaci se smatra meso divljih, zivih sisara i ptica Zivotinje nece biti necije vlasništvo. Irvasi se smatraju domacom zivotinjom.

Genetski modifikovani organizmi (GMO)

Organizam koji nosi genetski materijal manipulisan na nacin drugaciji od prirodne rekombinacije i parenja.

Ova definicija ukljucuje geneticke modifikacije koje nastaju iz primjene slijedecih metoda:

- Metod hibridnog DNA sa vektorskim sistemom koji je ukljucen u preporuku Vijeca 82/472/EEC(1).
- Metode koji direktno ubrizgavaju nasljedni materijal, koji je pripremljen van organizma, u organizam koristeći tehnike kao sto su mikroubrizgavanje, makroubrizgavanje ili mikrosazimanje.
- Spajanje celija (ukljucujuci i ulijevanje protoplazme) ili metode hibridizacije gdje su zive celije sa novim nasljednim genetskim kodom vjestacki stvorene spajanjem dve ili vise celija.

Slijedeci metodi se ne smatraju da vode genetskoj modifikaciji uz uslov da hibridne DNA molekule ili genetski modifikovani organizmi nisu upotrebljeni:

- In vitro oplodnja;

- Sprezanje, transdukcija, transformacija ili drugi prirodni procesi;
- Indukcija poliploida.

Proizvodi izvedeni od genetski modificiranih organizama

Proizvodi koji koriste GMO materijale ili proizvode koji su sintetizovani od strane GMO.

Period napasanja

Minimalni period ustanovljen od strane Svedskog Nacionalnog odbora za poljoprivredu za napasanje u razlicitim dijelovima zemlje.

Rukovanje

Rukovanje je kolektivni koncept tretiranja proizvoda na takav nacin da nema pojave promjena na proizvodu kao sto su na primjer primanje, skladištenje, sortiranje i pakovanje proizvoda. Susenje sopstvenih zitarica na farmi i pranje vlastitih proizvoda sa vodom sa farme se smatra rukovanjem. Prodaja i distribucija KRAV reklamiranih proizvoda se ne smatra rukovanjem (vidi 2.1.1).

Opasni otpad

Opasni otpad ukljucuje eksplozivni, zapaljivi, oksidirajuci, toksicni i otpad opasan po zdravlje. Primjeri opasnog otpada ukljucuju prosutu naftu, impregnisanu drvanu gradju, elektricni i elektronski otpad, akumulatori, rastvaraci, boje i lakovi.

IFOAM

Internacionalna federacija pokreta organske poljoprivrede. Svjetska federacija za organsku proizvodnju. Razvija internacionalne standarde za organsku proizvodnju i kriterije za akreditaciju certifikacijskih programa.

IAC

IFOAM-ov kriterij za akreditovanje.

IBS

IFOAM osnovni standardi.

ICES

Medjunarodno vijece za istrazivanje mora.

Period zatvaranja stoke

Period kada se stoka drzi u zatvorenom sa ili bez perioda pustanja na otvoreno. Muza tokom perioda napasanja nije ukljucena.

Sastojci (ukljucujuci i sirovine, aditive, vitamine i pojacivace ukusa)

Svaka supstanca, ukljucujuci i aditive, koristena u proizvodnji ili pripremi namirnica i jos uvijek prisutna u završnom proizvodu, cak i u izmijenjenoj formi. Ako se sastojak u namirnici sastoji od nekoliko sastojaka, isti ce biti smatrani kao sastojci u namirnici.

Ne smatraju se sastojcima:

- Sastavni dijelovi sastojka koji, tokom procesa proizvodnje budu trenutno razdvojeni, ali koji se zatim vrata u namirnicu u proporcijama koje nisu vece u odnosu na originalni sastav;
- Aditivi koji se pojave u namirnicama samo kao rezultat njihovog ubacivanja u jedan ili vise sastojaka u namirnici, ako aditivi namaju neku tehnolosku funkciju u završnom proizvodu;
- Aditivi koristeneni kao pomoc u obradi; ili
- Supstance upotrebljene u kolicinama neophodnima kao rastvarac za, ili kao nosaci za aditive, ukljucujuci i pojacivace ukusa.

(Vidi Svedski SLVFS 1993:19)

ISO 65

Certifikaciono tijelo – opsti standardi za certifikaciju proizvoda (ISO/IEC vodic 65:1996).

Stelja

Duboka stelja se cisti nakon nekoliko sedmica do jedne godine. Odrzava se suvom polaganjem novih slojeva prostirke na stelju.

Marketer (osoba zadužena za promidbu)

Marketer registriran za KRAV inspekciju i odgovoran za korištenje KRAV-ovog imena ili KRAV marke u reklamiranju KRAV certificiranih proizvoda.

Prirodno identicno

Izraz se koristi da se identifikuje supstanca koja je proizvedena sintetički, ali koja se može naći i u prirodi.

Mreže od rastvorljivih vlakana, rastvorljiva platna

Dio opreme za ribolov (obično zamka ili mreža) koja nakon određenog vremena trune u vodi. Mreža ili platno se postavlja tako da oprema ili pada ili se stvara velika rupa kada se platno rastvara. Na ovaj način, izgubljena oprema je spriječena u kontinuiranom ribolovu – (takozvani avetski ribolov)

Spoljni period – slobodni domet

Period koji predhodi i slijedi period ispaše. Životinje treba pustiti vani kada to vremenski i uslovi tla dozvoljavaju.

Ambalaza

Proizvodov unutrašnji i vanjski omotac.

Sporazum o ambalaziranju

Ugovorni odnos prilikom ambalaziranja i označavanja KRAV markicom od strane ne certifikovanog KRAV snabdijevaca, a koji je odobren od strane drugog certifikacijskog tijela koje ima ugovor sa KRAV-om.

Materijal za ambalazu

Proizvodi za pakovanje, čuvanje, rukovanje i prezentovanje robe, bez obzira na materijal.

Kvarljiva roba

Namirnice koje nisu obrađene u procesu poput sterilizacije, usoljavanja, susenja, dimljenja ili zamrzavanja i koje zbog toga imaju ograničen rok upotrebe. Kvarljiva roba može, ali i ne mora biti spremna za upotrebu. Vrijeme skladištenja za neku robu može zavisiti od načina skladištenja, kao na primjer zamrzavanje.

Pristup predostroznosti

Pristup predostroznosti je set mjera čija je namjera da minimizira degradaciju i nepovratne efekte ljudske aktivnosti na vodeni ekosistem. Ove mjere zahtijevaju da upravljanje ribarstvom mora procijeniti i uzeti u obzir efekte ribolova na zalihe ribe i vodenu sredinu kada odlučuju o ribolovu.

Zaštitna sredstva

Supstance koje proizvode rok upotrebe hrane spriječenjem djelovanja mikroorganizama. Međutim, sol (sodium hlorid) se ne smatra zaštitnim sredstvom.

Princip predostroznosti

Ako su ekološki uticaji supstance, proizvoda ili aktivnosti nepoznati ili nesigurni, onda je bolje izbijeci gresku i minimizirati mogući rizik. Ovo je osnovni princip Ekološkog Koda i znači da svaka planirana aktivnost mora uzeti u obzir zaštitne mjere, postojeća ograničenja i preduzeti mjere predostroznosti potrebne zbog neugrozavanja zdravlja i životnog stanista.

Obrada

Je kolektivni koncept za sve obrade poljoprivrednih proizvoda u hranu, hraniva, proizvodne inpute ili tekstile, krzna i kože. Prvi nivo staranja ne pokriva pakovanje i označavanje proizvoda kao dio obrade ali, na primjer, ako je proizvod opran ili oguljen, smatra se da je obrađen. Primjeri obrade uključuju mljevenje zitarica, proizvodnja koncentrata za đus, obrada mesa, mljekarstvo, pekarstvo, operacije klanja, flasiranje, konzerviranje, susenje ili drugi tretmani za čuvanje, pređenje i tkanje tekstila.

Pomoćna sredstva za obradu.

Supstanca koja nije korištena kao sastojak a koristi se u obradi hrane da bi se postigla određena tehnička svrha. Upotreba može rezultirati izbjezivom ili tehnicki neizbjezivom prisustvu takve supstance ili njenih metabolita u finalnim proizvodima. To prisustvo ne mora predstavljati opasnost po zdravlje ili imati tehnoloski uticaj na završni proizvod.

Proizvođač

Osoba koja je registrovana za inspekciju kod KRAV-a i uzgaja, proizvodi, rukuje, obrađuje, distribuira ili uvozi proizvod.

Proizvod

Proizvod je roba sastavljena od jednog sirovog materijala ili kompozicijom nekoliko sirovih materijala. Proizvod takodje može biti i supstanca ili preparat.

Proizvodnja

Proizvod, njegovo pakiranje, rukovanje s njim, jedinica produkcije ili bilo šta što je vezano za proizvodnju proizvoda.

Sredstva koja se ulažu u proizvodnju

Sredstva koja se ulažu u proizvodnju u poljoprivredi (npr. gnojiva, uslovljači tla, sredstva za zaštitu bilja,) proizvodi za njegu životinja, regulatori štetočina u skladištu.

Jedinica proizvodnje

Fizički ograničena jedinica registrovana za proizvodnju.

Zasticane zone

Koncept zasticenih zona se koristi da opise takve zone, zivtnu sredinu, tipove prirodnih zona itd. koje su vazne za floru i faunu i/ili imaju valiku kulturnu vrijednost. Primjeri prirodne i kulturne sredine koje zahtijevaju zastitit ukljucuju livade i prirodne pasnjake, kljucne sumske biotope i biotope zasticenih zona na poljoprivrednom zemljištu kao sto su kameni zidovi, stecci, grupe drveca/zbunja u poljima, avenije, otvoreni jarci, izvori, mali vodeni putevi i mocvare

Sirovi ili izvorni materijali

Sirovi ili izvorni materijali su glavni sastojci u obradjenom proizvodu.

Obnovljena certifikacija

KRAV može odobriti i certifikovati organski proizvod odobren i certifikovan od strane druge inspektorske jedinice. KRAV koristi informacije od te jedinice kao bazu za odobravanje i ispituje da li su standardi u saglasnosti. (vidi poglavlje 17).

Obnavljanje

Obnavljanje znaci da je pocetni sadrzaj vode proizvoda vracen.

Registrirano za inspekciju

Pismeni sporazum će biti unešen s ciljem da se pridruži šemi inspekcije. Sporazum uključuje, između ostalog, obavezu da se prate KRAV standardi i plaćaju određene nadnice.

Krmno bilje

Krmno bilje se odnosi na pasu, sijeno, slamu, silažu, zelenu silazu, lišće, koru (od drveta), pulpu šećerne repe, korjenaste biljke (ne krompir).

Sankcije

Mjere preduzete zbog ukazanog odstupanja od KRAV standarda.

Dezinfikovani ostaci iz klanica

Proizvodi iz klanica koji se kriste kao djubriva, tj. ostaci: krvi, roznate materije, kostiju, mesa, perja, dlake, vune i krzna.

SS 15 54 34, SS 15 54 70

Svedski standard hidraulicnih tecnosti – zahtjevi metode testiranja i Svedski standard masti za podmazivanje – zahtjevi metode testiranja.

Stoka

Bioloska jedinica koja ogranicava jedinke u vrsti koje u glavnom imaju opsti geografski i zivotni ciklus.

Podugovor

Proizvodjac dostavlja sirovi materijal na obradu poslovnom partneru a onda vraca obradjenu robu. Usluge klanja po standardima ne smatraju se podugovorom.

Subjekt pregleda

Kada 'subjekt pregleda' je spomenut u standardima potrebna je pismena aplikacija od proizvođača, nakon koje slijedi odluka od strane KRAV-a.

Sinteticka supstanca

Supstanca napravljena hemijskim sredstvima. Ako se moze naci u prirodi, onda je prirodno identicna. Ako ne, onda je vjestacka.

Konacna zemlja porijekla

Zemlja gdje je zavrzni proizvod ambalaziran i oznacen sa KRAV markicom.

Konacno porijeklo proizvođjaca

Proizvođjac koji ambalazira i oznacava zavrzni proizvod sa KRAV markicom.

Kurs vode

Bilo koji kurs vode ili jezera koji je indiciran na topografskoj mapi.

Period povlačenja

Period povlačenja je period od posljednjeg tretmana sa drogama ili hemijskim sredstvima do vremena kada proizvod može biti prodan kao Krav certifikovan.

1. OBJEKTIV I OPSEG

Standardi za KRAV certifikovanu proizvodnju, odsada KRAV standardi, je način primjene 'Cilja organske proizvodnje' u cijeli lanac starateljstva od proizvodnje do sirovih materijala i potrošača u smislu hrane i drugih poljoprivrednih proizvoda.

Standardi okružuju mnogo faktora, tako da je cijeli sistem proizvodnje i okruženje uzeto u obzir. Socijalna pravda i socijalna prava su sastavni dio Standarda. Biološki mehanizmi i kontekst sačinjavaju bazu onoga što se smatra prirodnim i dakle kompatibilnim organskoj proizvodnji. Postoji nastojanje da se dobije naučna podrška Standardima. Princip predostrožnosti se često upotrebljava dok istraživanje i iskustvo ne daju sigurniju bazu za polje Standarda. Ako postoji sukob različitih interesa, potpunije gledanje je važnije od različitih ciljeva.

KRAV Standardi su postavili uslove za proizvodnju proizvoda predviđenog da bude označen i stavljen na tržište sa KRAV oznakom i/ili na drugi način ukazuje da je proizvod proizveden u skladu sa KRAV Standardima. Kroz ovo, KRAV stvara platformu za jedinstveno reklamiranje KRAV certifikovanih proizvoda i usadjuje povjerenje u lanac nadzora i u tržište.

OKVIR STANDARDA

Nacionalni zakoni, kao što su zakoni o zaštiti životinja i ekologije, uvijek formiraju osnov KRAV certifikovane proizvodnje. Dalje, drugi standardi, na Evropskom kao i na međunarodnom nivou, su razmotreni u vazni formulacije i sadržaja KRAV Standarda. KRAV je priznat od strane međunarodne organizacije IFOAM i slijedi osnovu IFOAM-ovih Standarda. EU ima standarde za organsku proizvodnju u 'Propisu Vijeca (EEC) 2092/91. za organsku proizvodnju poljoprivrednih proizvoda i informaciju o poljoprivrednim proizvodima i hrani'. Propis je zakon u Švedskoj i regulise upotrebu riječi 'organsko'. Odredba uključuje ratarsku proizvodnju, stocarstvo i preradjivanje. KRAV Standardi ispunjavaju EEC propise i u nekim slučajevima su i strožiji. KRAV Standardi obuhvataju više zona od EEC propisa, kao na primjer certifikacija restorana, tekstila i vodenih kultura.

POLJE DJELOVANJA

Standardi su napravljeni s obzirom na ono što je praktično i moguće ostvarljivo u ovom trenutku. KRAV-ov Upravni odbor odobrava standarde koji su trenutna pravila dok se ne donese drugačija odluka. KRAV Standardi određuju granicu za proizvode i proizvodnju ili za manipulisanje organskim proizvodima koji mogu biti certifikovani.

KRAV oznaka se u primarno koristi kao oznaka za namirnice, ali KRAV također certifikuje i druge sirove materijale iz organske poljoprivrede i vodenih kultura. KRAV zadržava pravo da naznači da li su Standardi primjenjivi u specifičnim tipovima proizvodnje.

Standardi i inspekcija uključuju

- uslovi proizvodnje,
- proizvode i recepte,
- dokumentaciju i
- označavanje.

u vezi sa

- osnovnom proizvodnjom,
- proizvodnim dodacima (inputima) i aditivima
- manipulacija, skladištenje i ambalaziranje,
- obrada,
- prodaja i reklamiranje i
- obnovljena certifikacija.

2. OPCI STANDARDI

2.1 Registracija

OVA SEKCIJA OPISUJE OPCE STANDARDE ZA KRAV CERTIFICIRANU PROIZVODNJU KAO I PREDUSLOVE KOJI TREBAJU BITI ISPUNJENI ZA REGISTRACIJU PRI KRAV-u

2.1.1

Proizvodjaci, procesori, trgovci ili oni koji rukuju sa KRAV certificiranim proizvodima na bilo kakav nacin mogu se prijaviti u KRAV da budu registrovani. (Dodatno, pogledati Standard 1.1.3)

Aplikant koji trazi da bude registrovan pri KRAV-u se slaze da

- bude u skladu sa KRAV standardima
- preda popunjene dokumente za aplikaciju
- plati naknade za KRAV registraciju za specificiranu proizvodnju

Aplikacije za KRAV registrovanu proizvodnju u staklenicima, pcelarstvo i samoniklu proizvodnju su predmet fiksnog roka.

KRAV PROCESIRA APLIKANTE ZA REGISTRACIJU I DAJE INFORMACIJE NA OSNOVU TRENUTNIH STANDARDA I NAKNADA.

ROK ZA APLICIRANJE ZA SEZONSKU PROIZVODNJU U PROLJECE SE USTANOVLJAVA TAKO DA KRAV MOZE PLANIRATI I IZVESTI INSPEKCIJU NA VRIJEME. ROKOVI ZA APLICIRANJE SE GODISNJE OBJAVLJUJU.

2.1.2

Proizvodjac/biznis se smatra registriranim kada jsu popunjene aplikacije procesirane i kada se potise ugovor o registraciji. U dodatku registrant je vezan informacijama koje je dao u aplikacijama za registraciju i/ili kasnijim informacijama.

2.1.3

Odluka za potrazivanjem KRAV certifikacije je dobrovoljna i dostupna svima koji su u skladu sa KRAV standardima i ugovorima.

2.1.4

Zbog razloga ocuvanja beneficija KRAV markice za sve certificirane operatore KRAV ima isklucivo pravo da mijenja KRAV standarde. Ovo moze u nekim slucajevima znaciti da proizvodi sa validnim certifikatom budu decertificirani.

2.1.5

Marketing za nekoliko KRAV certificiranih proizvoda je pokriven "Odredbom savjeta (EEC) 2091/92 o organskoj poljoprivrednoj proizvodnji i informacijama o poljoprivrednim proizvodima i hrani" i sve srodne EC regulative. KRAV standardi su pisani tako da marketing KRAV certificiranih proizvoda treba da ispuni pravne zahtjeve ili regulative koje su na snazi.

2.2 CERTIFIKACIJA

2.2.1

Certifikovani proizvodjaci imaju pravo da koriste KRAV marku i oznaku prema standardima opisanim ispod kada je KRAV primio potpisani ugovor i izdao certifikat za KRAV certificovanu proizvodnju, aktivnosti i/ili proizvode.

2.2.2

KRAV certificirani proizvodi sa ogranicenim periodom certifikacije se mogu nastaviti proizvoditi dok god je certifikat validan bez obzira da li su KRAV standardi promjenjeni od vremena kada je proizvod certificiran. Operator moze prodavati proizvod dok ga ima na zalih. KRAV certificirani inputi za proizvodnju mogu biti prodavani dok vrijedi njihov certifikat. Proizvodjaci koji imaju certificirane proizvode sa certifikatom koji nije vremenski ogranicen su odgovorni da budu u skladu sa trenutnim KRAV standardima vezano i za recepte i za

pakovanje. Ako se ne dogovori ikakav drugi tranzicioni period ova vrsta certifikacije ce se prestati primjenjivati najkasnije 1. januara 2005.

CERTIFIKOVANI INPUTI ZA PROIZVODNJU SU DRUGACIJE REGULIRANI JER IMAJU DUG ROK TRAJANJA PRI SKLADISTENJU I KORISTE SE KAO ADITIVI U KRAV CERTIFICIRANOJ PROIZVODNJI (CERTIFIKOVANI PROIZVODNI INPUTI SE DODAJU NA POCETKU PRODUKCIONE LINIJE)

2.2.3

Specijalna/nova certifikacija se trazi za:

- obradivo podrucje/hambar /staklenik
- nova polja
- novu zivotinjsku vrstu
- novi proizvod
- novo pakovanje
- promjenjeni recept
- promjenu pakovanja (ukljucujuci i dekoraciju i dizajn)
- proizvod kojem je istekla certifikacija ogranicena vremenom
- novu proizvodnu jedinicu
- novu proizvodnu liniju
- promjene u certificovanoj preradi ili aditivima
- promjene u poredjenju sa ranijim pismom odobrenja koje je izdato za uvoz/novu upotrebu (recertifikaciju)

2.3 PREDANOST

2.3.1

Operator koji koristi KRAV-ovo ime i markicu pri prodaji proizvoda ima punu odgovornost prema nabavljacu za slaganje sa KRAV standardima vezano za certificovanu proizvodnju i mora snositi bilo kakve finasijske posljedice ako se isporuce ne certificovani proizvodi kao KRAV certificirani.

2.3.2

Operator treba da prati KRAV standarde i da informise sve zainteresovane u toku aktivnosti. Svo osoblje koje rukuje sa KRAV certificiranim proizvodima treba da ima znanje o potrazivanjima standarda.

2.3.3

Operator ima obavezu da bude u skladu sa posljednjom verzijom KRAV standarda. (Vidjeti i standarde 2.1.4 i 2.2.2)

KRAV SE TRUDI DA INFORMISE OPERATORE O PROMJENAMA STANDARDI ZA CERTIFIKOVANU PROIZVODNJU U RAZUMNOM ROKU, NAJKASNIJE 3 MJESECA PRIJE NEGO STANDARDI STUPE NA SNAGU. TRENUTNI STANDARDI SE MOGU NACI NA KRAV WEB STRANICI WWW.KRAV.SE - I MOGU TAKODJE BITI NARUCENI U KRAV SJEDISTU.

2.3.4

Treba da postoji kontakt osoba za svaku jedinicu proizvodnje ukljucenu u ugovor. Ova osoba mora biti dobro informirana o KRAV standardima i operacijama u proizvodnoj jedinici. KRAV mora biti obavijesten o imenu te osobe.

2.3.5

Operator treba da ima dokumentaciju koja prikazuje slaganje sa KRAV standardima i ta dokumentacija treba biti dostupna KRAV-u. KRAV ima autoritet da trazi dokumentaciju od operatora za koju smatra da je potrebna. Operator treba da konstantno dokumentuje proizvode i sirovine koje su nabavljene za KRAV certificiranu proizvodnju. To treba da sadrzi informacije o kolicinama, porijeklu i sadrzaju. Operator takodje treba da dokumentuje kolicinu, sadrzaj i prijemnike prodatih KRAV certificiranih dobara.

Dobavljac su odgovorni da izjave KRAV certificovano na narudjbenici i racunima. Dokumentacija treba biti drzana 2 godine za mogucnost KRAV inspekcije.

DOKUMENTACIJA MOZE BITI DRZANA KAO FIZICKE KOPIJE ILI ELEKTRONSKI.

2.3.6

Nabavljene sirovine i proizvodi iz KRAV certificirane proizvodnje ce eksplicitno biti opisani kao KRAV certificirani od strane dobavljacka na mogucem pakovanju kao i na narudjbenicama i racunima. Ako se ovo ne uradi sirovine ne mogu biti smatrane KRAV certificiranim. Dodatne instrukcije koje posalje KRAV takodje moraju biti pracene.

2.3.7

Operator se slaze da informise KRAV o svim vaznim promjenama u svojim operacijama. Ako je nova inspekcija potrebna prije certifikacije operator snosi troskove. Standard 2.2.3 indicira tipove promjena za koje je potrebna nova pismena certifikacija. VAZNE PROMJENE SU NPR. IZMJENA LOKACIJE POSLA ILI PROMJENE U VLASNISTVU.

2.3.8

Operator treba smjesta da obavijesti KRAV o svim prekrasjima standarda za KRAV certificiranu proizvodnju u okviru svojih operacija. Ovo treba uraditi bez obzira ko je prekrasio standarde i bez obzira da li je prekrasaj napravljen greskom ili ne.

2.3.9

Legislacije i regulative koje su nadlezne za certificiranu proizvodnju treba da se prate i one su snaznije od KRAV standarda.

2.3.10.

Operatori ce imati pisani dokument o politici socijalne pravde. Operatori koji zaposljavaju manje od 10 zaposlenih radnika i oni koji posluju po drzavnom sistemu koji sprovodi socijalne zakone su izuzeti od takve dokumentovane politike o socijalnoj pravdi. Proizvodi nece biti KRAV certificirani u slucajevima gdje se proizvodnja bazira na povredi osnovnih ljudskih prava i cistim slucajevima socijalne nepravde. KRAV operatori ne smiju koristiti radnu snagu koja je natjerana ili koja nije dobrovoljna. Operatori ce obezbijediti svojim zaposlenima i podugovornim saradnicima jednake sanse i tretman i nece djelovati diskriminatorski. Oni ce osim toga omoguciti zaposlenoj djeci da poadjaju osnovno obrazovanje. Zaposleni i podugovorni saradnici u organskoj proizvodnji ce biti slobodni da se udruzuju, pravo da se organizuju i pravo da kolektivno zakljucuju pogodbe.

2.4 KRAV INSPEKCIJA

2.4.1

Kada KRAV primi aplikaciju – ili notifikaciju o velikim promjenama – onda KRAV vrsi inspekciju nad relevantnim dijelom operacija navedenih u aplikaciji. Nakon inicijelne inspekcije, KRAV ima pravo da izvrsi inspekciju operacije u bilo koje vrijeme za vrijeme trajanja ugovora. KRAV ima pravo da vrsi inspekciju i da primi dokumentaciju o drugim djelovima operacija koje operator vrsi ako se smatra neophodnim kako bi se moglo certificirati operacije specificirane u aplikaciji. KRAV takodje moze provjere odredenih dijelova proizvoda i proizvodnje.

2.4.2

Radi pojednostavljenja inspekcija i presuda o uskladjenosti sa KRAV standardima, operator se slaze da:

- preda svu dokumentaciju koju KRAV trazi, kao sto su razliciti dokumenti, certifikati i racuni.
- Dozvoli KRAVu pristup zemljistu, staklenicama, stalama, prodavnicama, prostorijama za izradu i preradu, objektima prodaje, objektima prehrane i drugim mjestima koja su ukljucena u operacije.
- Ako je za to zaduzen da izvrsi analizu zemljista, materijala, proizvoda ili drugih stvari koje su relevantne za aktuelnu proizvodnju.

2.4.3

KRAV može izdati sankcije prema sekciji o sankcijama ako dodje do prekršaja standarda i/ili ugovora. (Vidjeti standarde 2.9.1 – 2.9.5).

2.4.4

Čak iako KRAV ne pronadje nesuglasice tokom inspekcije, operator je obavezan da osigura slaganje sa KRAV standardima. KRAV može komentarisati i nakon dokumentovanih nesuglasica u bilo koje vrijeme retroaktivno.

2.4.5

Operator može apelirati na KRAVov izbor inspektora. Apel mora biti predat napismeno i KRAV mora angazovati novog inspektora ako zato ima opravdan razlog. (Vidjeti takode standard 2.10.2 vezano za apele i ponovni pregled)

2.5 UGOVOR SA TRECIM STRANAMA

2.5.1

KRAV certificovana proizvodnja se može ticati trećih strana u nekim slučajevima. U ovim slučajevima dodatni ugovor mora biti napravljen i potpisan od strane operatora, treće strane i KRAVa. Ovo se mora napraviti prije nego treća strana počne učestvovati u operacijama. KRAV ima pravo da vrši inspekciju nad trećom stranom. Ugovor sa trećom stranom mora biti napravljen u slijedecim slučajevima:

- Osoba koja trguje sa proizvodima nije njihov proizvođač. Ugovor se mora potpisati između trgovca, certificovanog proizvođača i KRAVa.
- Proizvođač prebacuje jednostavno procesiranje (samo vlastitih sirovina), pod-ugovarajući trećoj strani. Ugovor se mora napraviti između operatora, procesora i KRAVa.
- Proizvođač prebacuje skladistenje/susenje zitarica ili drugih sličnih sirovina trećoj strani. Ugovor se treba potpisati između operatora, treće strane odgovorne za susenje/skladistenje i KRAVa.
- Proizvođač prebacuje pakovanje i etiketiranje sa KRAV oznakom dobavljaču koji nije KRAV certificovan uz sporazum o pakiranju. Ugovor se treba potpisati između operatora, treće strane odgovorne za pakiranje i etiketiranje i KRAVa. Dobavljač mora biti certificovan od strane druge inspekcijske organizacije koja ima sporazum sa KRAVom.
- U ostalim slučajevima gdje KRAV smatra ta se treba izvršiti inspekcija nad trećom stranom.

KRAV određuje sadržaj ugovora. Treća strana ne može koristiti KRAVovo ime i oznaku osim ako ne postoji marketinski ugovor.

2.5.2

Poslovnica može trgovati sa KRAV certificovanim proizvodima u svoje ime kada su ovi proizvedeni od strane KRAV certificovane poslovnice. Ovo podrazumjeva registraciju pri KRAVu i da je marketing ugovor napravljen u skladu sa standardom 2.5.1 za svaku proizvodnu kompaniju.

2.5.3

Pod-ugovorni ugovori se primjenjuju samo na vođenje/pripremu proizvoda koji uključuju samo vlastito proizvedene izvorne materijale. Proizvođač je odgovoran da osigura da se pod-ugovorna strana podudara sa KRAV standardima. Pod-ugovorni ugovor se zahtjeva kada je prodajna vrijednost proizvoda predatih pod-ugovorniku veća od dva puta osnovnih iznosa tokom jedne godine.

Pod-ugovornik mora dati napismeno proizvođaču garanciju da je proizvodnja u skladu sa KRAV standardima.

KRAV mora biti obavješten o svim pod-ugovornim aktivnostima.

2.6 GODISNJE NAKNADE I TRAJANJE UGOVORA

2.6.1

Registirani za KRAV inspekciju mora platiti KRAVove ustanovljene naknade godišnje. Naknade uključuju fiksne i varijabilne troškove.

KRAV TAKODJE NAPLACUJE OSTALE NAKNADE U DODATKU UZ GODISNJE NAKNADE, KAO STO SU NAKNADE ZA APLIKACIJU PROIZVODA I NAKNADE ZA ISTRAGU.

2.6.2

Oni koji se registruju za KRAV inspekciju moraju predati podrzavajucu dokumentaciju godisnje tako da bi KRAV mogao odrediti varijabilne naknade kada se ove baziraju na vrijednosti prodaje proizvoda. KRAV mora dozvoliti barem jedan mjesec i jasno izjasniti rok za predaju do kada operatori mogu predati informacije. Operator moze napismeno traziti produzenje roka ako postoje posebne okolnosti.

Informacije u podrzavajucim dokumentima mora biti certifikovana od strane racunovodje ako se to bude trazilo tokom 2003 i pocetkom 2004, od svih kompanija sa ogranicenom odgovornoscu i inkorporiranih udruzenja. Ovo zahtjeva kvalificiranog racunovodju prema legislativi na snazi.

VARIJABILNE NAKNADE ZA PROCESING PROIZVODNJE, RECERTIFIKACIJU, (INOZEMNI PROGRAM NAKNADA) I PROIZVODNI INPUTI SU BAZIRANI NA VRIJEDNOSTI PRODAJE krav CERTIFIKOVANIH PROIZVODA. OVAJ STANDARD NE UTICE NA ONE KOJI SU KRAV CERTIFIKOVANI SA DRUGOM VRSTOM PROIZVODNJE ISKLJUCIVO.

2.6.3

Ugovor izmedju KRAV certifikovanih operatora i KRAVa vazi do daljnjeg. Operator moze pismeno prekinuti ugovor s KRAVom u bilo koje vrijeme. Ugovor se prekida primjenjivati nakon isteka najavljenog roka i placanja svih dugovanja.

Period koliko se unaprijed treba najaviti prekid ugovora stoji u ugovoru.

2.6.4

KRAV moze otkazati ugovor sa operatorom sa trenutnim ucinkom ako operator ne placa naknade na vrijeme ili ne podnosi trazene informacije za inspekciju i u slucajevima ozbiljnih prekrasaja standarda. (Vidjeti standard 2.9.3).

2.6.5

Kada je ugovor opozvan, svi certifikati, diplome i srodni materijali moraju biti vraceni KRAVu odmah. Nijedan proizvod ne smije biti oznacen sa KRAV oznakom ili imati na sebi bilo kakvu drugu oznaku sa KRAVovim imenom. Ostali materijal koji indicira da su operacije KRAV certifikovane mora biti unisten ili vracen KRAVu. Proizvodi ne smiju biti oznaceni kao KRAV certifikovani.

KRAV ima pravo da izvrsi inspekciju da provjeri da ne postoji neautorizirana upotreba KRAV imena i oznake tokom 6 mjeseci nakon opoziva ugovora. Ovo takodje ukljucuje pravo na pristup racunima, skladistima, mjestima gdje se vrsi pakovanje itd.

OPERATOR MORA OSTATI REGISTROVAN AKO SE ZELI DA SE NE BAVI VISE PROIZVODNJOM ALI DA PRODA PROIZVODE KOJI SU OSTALI U SKLADISTU.

2.6.6

Operator nema pravo na povrat uplacenih naknada KRAVu nakon sto otkaze ugovor. Operator mora predati racune od prodaja do trenutka otkaza ugovora i platiti varijabilne naknade.

2.7 POVJERLJIVOST

2.7.1

KRAV garantuje da primljene informacije koje se odnose na poslovanje i proizvodne metode nece biti prenesene trecjoj strani osim ako to sam operator ne odobri. Slijedeci standardi indiciraju neke izuzetke.

2.7.2

Povjerljivost se ne primjenjuje na informacije za koje KRAV moze dokazati da su u javnom domenu a ne rezultat prekrasaja registracijskog ugovora.

2.7.3

KRAV ima pravo da objavi informacije ako to zatraži sud ili autoritet. KRAV mora odmah obavijestiti operatora ako učini javnom bilo kakvu informaciju.

2.7.4

KRAV može također koristiti informacije o i od operatora da razvije tržište organskih proizvoda, npr. kada objavljuje statistike. KRAV ima pravo da to uradi čak i ako bi informacije u drugom slučaju bile povjerljive. KRAV može koristiti takve informacije samo na način da operator ne može biti identificiran.

2.7.5

KRAV ima pravo da objavi informacije o ako i kako je operator prekršio KRAV standarde.

2.8 VODJENJE PERSONALNE EVIDENCIJE

2.8.1

KRAV ima registar svih registrovanih za KRAV inspekciju uključujući informacije o imenu, adresi, kontakt osobama i vrsti operacije. Registar pomaže KRAV da radi efikasnije. Informacije mogu biti stavljene na KRAVovu web stranicu, www.krav.se. Web stranica omogućava dobavljačima koji traže KRAV certifikovane proizvode i proizvođače. Potpisivanje registracijskog ugovora implicira da operator pristaje na vođenje personalne evidencije.

2.8.2

Operator treba da kontaktira KRAV odmah ako želi da povuče ili ispravi informacije koje se nalaze u KRAV registru.

2.8.3

KRAV će dati izvještaj o tome kako se personalne evidencije vode, u koju svrhu, registrovanim informacijama, izvoru informacija i kome je informacija data prema zahtjevu.

2.9 SANKCIJE ZA NE PODUDARANJE SA STANDARDIMA

SVRHA IZVJESTAVANJA O DIVERGENCIJAMA I SANKCIJAMA JE IZNIJETA DJELIMICNO DA POKAZE KADA DOLAZI DO NESLAGANJA SA STANDARDIMA A DJELIMICNO DA PROIZVODI MOGU BITI POVUCENI.

2.9.1

Ako postoje indikacije da proizvodnja nije podudarna sa KRAV standardima, informacija je dokumentovana u "Izvjestaju o divergencijama od KRAV standarda". Operator ima 14 dana da odgovori nakon što primi izvještaj. Nakon toga KRAV istražuje da li ili ne je doslo do prekršaja standarda. Slijedeće sankcije mogu biti primjenjene ako je operator prekršio standarde:

- Pisane opomene. KRAV iznosi mjere koje se trebaju preduzeti prije slijedeće inspekcije.
- Zahtjev za planom korekcije. Ovo znači da operator mora prikazati plan o sta, kako i kada će se korekcije napraviti da bi se uskladio sa KRAV standardima. KRAV mora odobriti plan.
- Posebni uslovi za odobrenje. KRAV daje obavijest o korekcijama koje odmah moraju biti izvršene. Ako se ove korekcije ne izvrše u okviru određenog vremena, proizvodnja, proizvodna jedinica, aktivnosti, autorizacija ili proizvodi će biti decertificirani.
- Operator mora platiti za dodatne inspekcije koje se izvode kako bi se utvrdila podudarnost sa standardima.
- Upozorenja sa ili bez nadoknada mogu biti izdata za ozbiljne divergencije.
- Naknade se baziraju na finansijskom dobitku plus 10%. Finansijski dobitak se izračunava na osnovu razlike u bruto prihodu između KRAV certificiranih i odgovarajućih konvencionalnih proizvoda.
- Provizionalna decertifikacija proizvoda i proizvodnje (vidjeti također standard 2.9.4)
- Decertifikacija proizvoda.
- Decertifikacija ukupne proizvodnje ili dijelova proizvodnje, aktivnosti ili autorizacije

- Decertifikacija citave certifikovane proizvodnje, aktivnosti i/ili autorizacije certifikovanog operatora.

KRAV bazira izbor tipa sankcije na osnovu presudjivanja o vaznosti divergencije. Razlicite sankcije se mogu primjenjivati individualno ili u kombinaciji. KRAV takodje moze zahtjevati odstetu za ozbiljne divergencije.

2.9.2

Upozorenja se izdaju samo u slucajevima ozbiljnih divergencija. One mogu biti zbrajane kad su u pitanju individualni ugovori. Drugo i trece upozorenje ce biti izdati ako je operator imao jedno ili dva upozorenja u toku tri godine, retrospektivno. KRAV ce razmatrati o decertifikaciji proizvodnje ako operator primi trece upozorenje.

2.9.3

Operator moze biti iskljucen iz KRAV certifikacije cak i do 5 godina u ozbiljnijim slucajevima.

2.9.4

KRAV inspektori su ovlasteni da izdaju provizionalnu decertifikaciju ako postoje ocigledni prekrasaji standarda. Ovo se desava kada postoji opasnost da ce ne certifikovani proizvodi biti prodavani kao KRAV certificirani. Inspektorska decertifikacija vrijedi najvise tri dana, a onda se preispituje prema istim rutinama kao i certifikacija.

2.9.5

Kao dodatak dole navedenim standardima, slijedece moze biti uzrok za sankciju, decertifikaciju, otkazivanje ili otkazivanje ugovora:

- Proizvodnja ili operacije se nastavljaju izvoditi nemajuci obzira prema "Cilju organske poljoprivrede" (vidjeti str. 8)
- Operator simultano vodi drugu operaciju ili proizvodnju koja nije u skladu sa zakonima i regulativama u okviru tog podrucja.
- Operator odbija ili siri netacne informacije o KRAV-u ili djeluje na bilo kakav nacin koji steti KRAV-u kao organizaciji ili vrijednostima KRAV oznake.
- Pod-standardni rad i/ili socijalni uslovi.
- Proizvodi sadrze visok nivo nezelenih supstanci kao sto su tragovi pesticida/herbicida, GMO, ili povisen nivo teskih metala (vidjeti aneks 3).

RAZLOG ZBOG CEGA KRAV IMA PRAVO DA DECERTIFICIRA PROIZVODNJU POD OVIM STANDARDOM CAK IAKO JE CERTIFICIRANA PROIZVODNJA U SKLADU SA KRAV STANDARDIMA JE DA ZBOG TOGA SE UMANJUJE TRZISNA VRIJEDNOST KRAV MARKE AKO PROIZVODJAC OCITO KRSI CILJEVE KRAV-a ILI DRUSTVENE REGULATIVE.

2.10 DISPENZACIJA, ZALBA I PONOVO PREGLEDNJE

2.10.1

KRAV moze dozvoliti individualne ili opste izuzetke prema ustanovljenim rutinama za ovu proceduru. Aplikacija za dispenciju mora biti predata napismeno. Aplikacija mora indicirati zasto se trazi dispencija i koji se standard(i) primjenjuju.

Vidi KRAV veb stranicu za vise informacija o upravljanju dispencijama.

2.10.2

Na donesenu Odluku se moze uloziti zalba KRAV-u. Samo operator moze dati zalbu vezano za individualnu certifikacijsku stvar. KRAV mora primiti zalbu u roku od 3 sedmice nakon sto je operator dobio Odluku.

KRAV ima pravo da ponovo pregleda Odluku, bez prava operatora na zalbu, ako dodje do novih informacija.

2.11 BRIGA O OKOLISU, PRIRODI I OCUVANJU KULTURE

Proizvodnja hrane ce biti dodatak obogacenju prirodnog i kulturnog okruzenja. Ovo zahtjeva svjesne odluke i predanost u cijelom lancu nadzora, ne izostavljajuci ni izbor resursa. Slijedece je potrebno da bi se postigao cilj organske proizvodnje, tj. da se dugotrajno ocuva i ucvrsti ekosistem i da se zastiti i razvije priroda poljoprivrednog krajolika i kulturne vrijednosti:

1. da se uzme u obzir sredina koja okružuje mjesto proizvodnje
2. dobro razvijena zastita i briga za prirodnu i kulturnu sredinu
3. da je uzet u obzir biodiverzitet i integrisan u sve operacije
4. da su obradjeni proizvodi proizvedeni s najmanjim mogucim ekoloskim uticajem na prirodnu sredinu iz okruzenja i da je pocinjena minimalna steta na finalnom proizvodu.

2.11.1

Proizvodjaci koji su registrovani kod KRAV-a se ocekju da pokazu razumjevanje za prirodno i kulturno nasljedje, posebno okolinu koja je zasticena. Sto je moguće više, proizvodjaci ce slijediti KRAV-ove preporuke kao sto je postavljeno u Apendiksu 1.

2.11.2

Opasni otpad ce biti minimaliziran. Opasni otpad je definisan u poglavlju Definicije. S opasnim otpadom se mora rukovati i mora biti uskladisten tako da nema opasnosti od zagađenja zemljišta, vazduha ili vode. Razliciti tipovi opasnog otpada se ne smiju mijesati, niti se smiju mijesati opasni otpadi sa drugim tipovima otpada, supstanci ili materijala.

Otpad koji je opasan za okolinu bi trebao biti predan kompanijama koji za takve transporte imaju posebnu dozvolu. KRAV-licencirani operateri mogu transportovati neke opasne otpade od njihovih operacija bez dozvole, ali samo u manjim kolicinama.

Za više informacija vidjeti Svedski propis o otpadu (SFS 2001:1063).

2.11.3

KRAV-ovi licencirani operateri moraju imati ekolosku politiku i uloziti napor za ekoloski doprinos. Sistem upravljanja okolisem ili slicno, na primjer Svedski Miljohusesyn. Dokumentacija mora sadrzati definisane ciljeve koji ce biti provjereni tokom KRAV inspekcije.

2.12 OPSLUZIVANJE PROIZVODA SA CERTIFIKATOM KRAV-a

2.12.1

KRAV licencirani operateri koji koriste KRAV oznaku na proizvodima prodatim potrosacima koraju biti u stanju da pokazu su svi kanali u proizvodnji i opsluzivanju koji vode do konacnom proizvodu su KRAV pregledani i certificirani.

KRAV licencirani operatericije operacije ukljucuju preradu i opsluzivanje proizvoda moraju imati poseban ugovor o preradi sa KRAVom. Izuzetci od potrebe za ugovorom o preradi ukljucuju:

1. Poslovi koji iskljucivo opsluzuju neotvorene pakete KRAV certificiranih proizvoda
2. Proizvodjaci registrovani sa poljoprivrednom inspekcijom koji opsluzuju iskljucivo svoje sirove materijale
3. Proizvodjaci registrovani sa poljoprivrednom inspekcijom koji procesiraju samo svoje materijale, u manjim kolicinama,
4. Proizvodjaci registrovani u programu poljoprivredne certifikacije koji provode podugovorne aktivnosti prema standardima 2,5,1 i 2,5,3,
5. Preradjivaci u podugovornom statusu u skladu sa Standardima 2.5.1 i 2.5.3. ili
6. Kompanije koje unose/uvoze proizvode i koje samo pakuju ili prepakiraju.

Pod "manjim" navedenim u stavu dva, tacka tri, misli se da je prodajna mreza obradjenog proizvoda manja od tri osnovna iznosa godisnje. Najmanje 50 % krajnjeg produkta mora se sastojati od sopstvenih proizvoda i moraju ispunjavati ispunjavati Standarde za A proizvod. Obrada po stavu dva, tacka tri, mora biti prijavljena KRAV-u.

Posao po stavu dva, tacka sest, ce biti registrovan za ponovnu certifikaciju uvedenih/uvezenih proizvoda (vidi Standard 17.1.3).

2.12.2.

Oni koji su isključeni iz ugovora o obradi po Standardima 2.12.1, stav dva, imaju podugovorni ugovor u skladu sa Standardima 2.5.1. i 2.5.3.

Separacija (odvajanje)

2.12.3

Svo opsluzivanje KRAV certificiranih proizvoda bi trebalo provesti na taj način da ne postoji rizik da se pomjesaju sa necertificiranim proizvodima. KRAV certificiranim proizvodima ce se rukovati i bice uskladeni tako da se obezbijedi odvojeno rukovanje i onemoguci zagadjenje proizvoda. Proizvodi ne mogu biti zagadjeni kutijama, ambalazom ili drugim faktorima iz okoline.

2.12.4

Ako prostorije, masine i sl se koriste i za KRAV certificirane proizvode i konvencionalne proizvode, mjere trebaju biti poduzete vezano za vremensku uskladenost da se minimizira rizik da se proizvodi pomjesaju. Svi kontaineri, transport, oprema i masinerija ce biti pazljivo ocisceni prije pocetka KRAV certificirane proizvodnje. Garantovane procedure rukovanja moraju biti date napismeno.

Transport

2.12.5

Certifikovani KRAV proizvodi mogu biti transportovani od strane prevoznika bez posebnog ugovora. Dobavljac je odgovoran za osiguranje da su proizvodi oznaceni na taj način da nema rizika od zabune. Dostavno pismo ce naglasavati da je proizvod KRAV certificiran.

Po prijemu, kupac je odgovoran za provjeru da je proizvod korektno oznacen i da je upakovan na taj način da nije moglo doci ni do kakve zamjene. Proizvodi ne mogu biti zagadjeni kutijama, ambalazom ili drugim faktorima iz okoline.

Skladistenje

2.12.6

Kada su pohranjeni, KRAV certificirani proizvodi ce uvijek biti oznaceni sa KRAV'ovim imenom ili KRAV-ovom oznakom na pojedinim jedinicama.

Izuzetci mogu biti ucinjeni ako su svi proizvodi u osiguranom skladišnom prostoru i certificirani od strane KRAV-a.

2.12.7

KRAV certificirani proizvodi bi se trebali cuvati i opsluzivati na takav način da se ne kontaminiraju nezelenim supstancama iz njihove okoline, kontejnera, pakovanja ili slicno.

Proizvodi ne mogu biti zagadjeni kutijama, ambalazom ili drugim faktorima iz okoline. Ako postoji opasnost od zagadjenja, KRAV certificirani proizvodi ne mogu biti uskladeni u istom skladištu sa proizvodima koji su bili hemijski tretirani poslije zetve.

Hermeticki zatvorena skladišta ili skladišta sa kontrolisanom atmosferom (ugljen dioksid, azot, argon ili kiseonik) su dozvoljena.

2.12.8

KRAV certificirani proizvodi ne mogu biti skladišteni u pakovanju ili omotu (visekratno pakovanje, kutije) u kojem su pakovani ne-KRAV certificirani proizvodi, osim ako se ti kontaineri, kutije pazljivo ne ociste.

Dobavlji koji nisu KRAV certificirani mogu skladištiti KRAV certificirane proizvode i sirove materijale u posebnim odijeljcima, kutijama i slicno, bez podugovornog ugovora.

Ciscenje, dezinfekcija i kontrola stetocina

Preventivne mjere

2.12.9

KRAV certificirani operateri ce raditi sa preventivnim mjerama ukljucujuci procijenu rizika, sanitarne i gradjevinske mjere, nadzor i ciscenje. Ovlascenici KRAV-a moraju biti svjesni ogranicenja i preduzeti sve neophodne mjere za predvidjanje, sprijecavanje, ili djelovati protiv procesa ili mjera koje su stetne ili neugodne po ljudsko zdravlje ili prirodnu

sredinu. Ovlašćenici KRAV-a također moraju izbjegavati upotrebu hemijskih proizvoda ili biotehnoških organizama koje bi mogle ugroziti ljudsko zdravlje ili prirodnu sredinu, ako mogu biti zamijenjeni sa proizvodima ili organizmima koji se smatraju manje štetnima. Za više informacija vidjeti poglavlja 2,3. i 6. u Švedskom ekološkom propisu (Miljöbalken SFS 1998:808).

2.12.10.

Ovlašćenici KRAV-a će uzeti u obzir i potencijalne proizvodne probleme u procjeni rizika. Mjere procjene rizika će biti preduzete da se smanje potencijalni problemi.

Dalje, ovlašćenici KRAV-a će preduzeti sanitarne i građevinske mjere, kao što je odgovarajuće odlaganje otpada. Moraju se preduzeti mjere da se isprave nedostaci. Ovlašćenici će imati dokumentovani sistem za uobičajno nadgledanje operacija.

Ovlašćenici će također izvoditi odgovarajuće i neprekidno čišćenje. Sredstva za čišćenje moraju biti ekološki označena. Ako takva sredstva nisu dostupna, princip predostrožnosti opisan u Standardu 2.12.9. će biti odlučujući pri izboru proizvoda.

Mjere

2.12.11.

Proizvodi za kontrolu štetocina i dezinfektanti za proizvodnju ili skladišne prostore koji se koriste kad se skladište ili opslužuju KRAV certificirani proizvodi će biti odobreni od strane KRAV-a prije upotrebe. KRAV certificiranim proizvodima će biti rukovano i biće uskladišteni tako da se omogući odvojeno rukovanje i onemogući zagadjenje. Proizvodi ne mogu biti zagadjeni kutijama, ambalazom ili drugim faktorima iz okoline. Slijedeća sredstva i metode su trenutno dozvoljene:

1. Mehanički metodi
2. Fizički metodi
3. Biotehnički metodi ili
4. Hemijski metodi.

Mehanički metodi uključuju:

- zamke i naprave za hvatanje
- misolovke ili

- mamce sa bornom kiselinom (Švedski nacionalni hemijski inspektorat testira upotrebu borne kiseline u posebnim okolnostima).

Fizički metodi uključuju:

- zamrzavanje
- lake zamke za hvatanje letecih insekata
- ultrazvuk protiv miseva i pacova
- ultravioletno svijetlo
- toplotu ili
- paru.

Biotehnički metodi uključuju:

- diatomaceous zemlju
- etil alkohol
- sumpor
- smanjenje kiseonika azotnim gasom
- sapuni ili biljna ulja ili
- sircetna kiselina.

Hemijski metodi uključuju upotrebu ne sintetičkih i sredstava koja se prirodno pojavljuju ili supstanci ili ekološki označenih hemikalija.

Organizmi/supstance koje se koriste u biotehnoškim metodama date u stavu četiri ne mogu biti proizvedene upotrebom genetskog inženjeringa ili GMO-a.

Hemijski metodi po stavu 5 mogu biti upotrebljeni kada se procijeni da su druge metode nemoguće i to nakon ispitivanja KRAV-a. Princip najbolje dostupne tehnike će biti upotrijebljen kada se odlučuje o hemijskim metodama. Za više informacija vidi poglavlja dva i tri u Švedskom ekološkom propisu (Miljöbalken SFS 1998:808).

SVEDSKI NACIONALNI INSPEKTORAT ZA KEMIKALIJE ĆE ODOBRI TI PROIZVODE ZA KONTROLU ŠTETOCINA I DEZINFEKCIJSKE PROIZVODE PRIJE PRODAJE I UPOTREBE (POSTOJE IZUZECI). TAKODJE POSTOJE STANDARDI ZA SIGURNOST I

PREDOSTROZNOST VEZANO ZA UPOTREBU KEMIKALIJA ILI BIOTEHNOLOSKIH ORGANIZAMA. ekoloski propis (Miljöbalken SFS 1998:808).

2.12.12

Ako supstance različite od onih u sekciji 2.12.11 se koriste za kontrolu stetocina ili dezinfekciju prostora u kojima su KRAV certificirani proizvodi opsluzivani ili skladisteni u to vrijeme, mjere se trebaju poduzeti da se osigura da talog ovih supstanci ne može doći u kontakt sa KRAV certificiranim proizvodom. Zapisnik dezinfekcije i kontrole stetocina će se držati. Upotreba hemikalija za kontrolu stetocina može biti odobrena u prodavnicama, uz predhodno ispitivanje, čak i ako KRAV certificirani proizvodi ostanu u prodavnici.

Pakiranje

2.12.13

Ekoloski adaptirani materijali za pakovanje će po mogućnosti biti izabrani.

Smanjenje materijala za pakovanje će biti cilj. Cilj KRAV-a je da se sve PVC i druge plastike bazirane na klorinu zaustave kada je u pitanju pakovanje KRAV-odobrenih proizvoda.

2.12.14

Materijali za pakovanje ne smiju biti tretirani prezervativima ili drugim hemijskim agensima koji mogu predstavljati opasnost po zdravlje ili za prirodnu sredinu. Za više informacija molimo da vidite bazu podataka Švedskog Nacionalnog inspektorata za kemijske spojeve koja opiduje ograničenja vezano za upotrebu kemikalija i Observacionu listu za više informacija o opasnosti za okoliš za razne kemikalije.

2.13 Oznacavanje

2.13.1

Ime i znak KRAV se samo mogu koristiti na proizvodima čija proizvodnja je provjerena i certificirana od strane KRAV-a. KRAV znak se može koristiti samo u formi koju je dao KRAV, i u skladu sa instrukcijama izdatim od strane KRAV-a.

2.13.2

Proizvođač odgovoran za označavanje će biti registrovan kod KRAV-a. Maloprodaja, veleprodaja i slične jedinice koji rade sa neotpakovanim KRAV označenim pakovanjima KRAV proizvoda mogu koristiti KRAV ime na računima, otpremnicama itd.

2.13.3

Ime i znak KRAV-a na proizvodima uvijek treba pratiti ime odgovornog proizvođača. Odgovorni proizvođač se smatra da je proizvođač koji konačno pakuje proizvod. Odgovornim proizvođačem se smatra proizvođač koji pakuje finalne proizvode.

2.13.4

Kad se prodaju neupakovani KRAV certificirani proizvodi, proizvođač će izjaviti da su proizvodi KRAV certificirani na dostavnim pismima i predračunima.

2.13.5

Tamo gdje su proizvodi certificirani od drugih kontrolnih tijela, kompanije registrovane za recertifikaciju su odgovorne za KRAV označavanje prema poglavlju 17.

2.13.6

Ime odgovornog proizvođača treba biti na pakovanju.

2.13.7

Ime KRAV se ne može koristiti u zastitnim znakovima, ili biti takve velicine da daje utisak da je to zastitni znak.

2.13.8

Svo korištenje imena i znaka KRAV na pakovanju, letcima sa informacijama o proizvodu i slicno treba biti odobreno od strane KRAV-a. Promjene u printanom materijalu takodje zahtjevaju promjene. Reklame, predstavljanje i slicno ne zahtijevaju predhodno odobrenje od strane KRAV-a ali ce biti jasno koji proizvodi su KRAV certificirani.

Marketinski sporazum

2.13.9

Proizvodjac moze prebaciti trgovcu detalje kako se KRAVovo ime i markica mogu koristiti pri stavljanju proizvoda na trziste. U takvim slucajevima marketinski sporazum koji regulise obaveze sve stranke treba biti napravljen izmedju KRAVa, proizvođača i trgovca.

Mjesani proizvodi

A-proizvodi

2.13.10

Proizvod koji sadrzi najmanje 95% KRAV certificiranog sirovog materijala je oznacen kao A-proizvod. Oznaka KRAV za procesirane A-proizvode ce se koristiti. A-proizvodi se mogu zvati 'organski'.

B-proizvodi

2.13.11

Proizvod koji sadrzi najmanje 70% a manje od 95% KRAV certificiranih sirovih materijala je oznacen kao B-proizvod. Oznaka KRAV za procesirane B-proizvode ce biti upotrebljena. Lista sastojaka treba indicirati proporciju KRAV certificovanih sastojaka. B-proizvodi ne mogu biti oznaceni kao 'organski'.

2.13.12

Kolicine soli i/ili vode dodate proizvodu nece biti uklucene u gornje proracune. Kada se voda doda u rekonstituciju koncentrata tezina vode ce biti izracunata kao sadrzaj koncentrata.

Deklaracija sadrzaja

2.13.13

Deklaracija sadrzaja ce jasno pokazivati sirove materijale koji su KRAV certificirani ili EU organski porijeklom.

2.13.14

Aditivi trebaju biti identificirani po imenu u deklaraciji sadržaja.

2.13.15

Prodaja po zaokruženoj tezini

Proizvodi mogu biti prodati iz otvorenog paketa oznacenog sa KRAV oznakom jedino ako je datum pakovanja/punjenja jasno naznaceno (krav standardi za procesiranje (poglavlje 9) i opsluzivanje (poglavlje 15) na malo se odnose na prepakiranje).

2.13.16

Znak koji nosi KRAV oznaku ce biti smjesten blizu datog proizvoda.

Oznacavanje od zemlje porijekla i zemlje gdje se vrsi krajnja prerada

2.13.17

Zemlja porijekla ce biti naznacena gdje je to moguće. Zemlja konacne pripreme ce uvijek biti naznacena na pakovanju. Proizvođač treba uvijek biti u stanju da obavjesti potrošača ili nabavljača o zemlji porijekla materijala iz proizvoda. Ova informacija se može učiniti dostupnom preko interneta, telefonskih usluga za potrošače itd. Lako kvarljiva roba uvijek treba imati označenu zemlju porijekla na etiketi.

2.13.18

Kada se prodaju nepakovani uvozni proizvodi sljedece ce biti naglaseno na predracunu i otpremnici:

- zemlja porijekla
- Certifikacijsko tijelo koje je certificiralo proizvod

- Cinjenica da je proizvod KRAV certificiran.

Hrana za uzgoj KRAV certificirane stoke

2.13.19

KRAV oznaka se može koristiti na vrećama za hranu ili informacionim papirima o proizvodu samo ako su svi sirovi materijali u hrani KRAV certificirani i dodaci za hranu itd. su korišteni u skladu sa KRAV standardima.

Hranjive mješavine koje također sadrže necertificirane sirove materijale ali samo odobrene aditive za ishranu se mogu reklamirati koristeći ime KRAV uz što direktno slijedi također jasna izjava o omjeru KRAV certificiranih sirovih materijala izraženo u procentima.

Eksploatacija divljih proizvoda

2.13.20

Proizvodi koji isključivo sadrže sirove materijale iz divljine će biti označeni KRAV oznakom za eksploataciju divljih proizvoda.

Sirovine za proizvodnju

2.13.21

Sirovine za proizvodnju mogu biti označene kao KRAV certificirane koristeći posebnu KRAV oznaku za sirovine za proizvodnju. Sirovine za proizvodnju proizvedene isključivo od proizvoda čiju proizvodnju je KRAV certificirao mogu biti označene KRAV oznakom.

Hrana za kućne ljubimce

2.13.22

Hrana za kućne ljubimce može biti označena KRAV oznakom.

2.14 MARKETING

2.14.1

Ime i oznaka KRAV ne može biti korištena za marketing na taj način da daje utisak da proizvodi koji nisu KRAV certificirani izgledaju kao da jesu.

2.14.2

Znak koji nosi KRAV oznaku će biti postavljen u vezi sa proizvodima kojih se tiče ili na mjestu gdje ne može biti zabune sa ne-KRAV certificiranim proizvodima.

2.14.3

Proizvođačima nije dozvoljeno da izjavljuju da je proizvodna jedinica pregledana od strane KRAV-a osim u vezi sa marketingom KRAV certificiranih proizvoda. Također nije dozvoljeno proizvođaču da izjavljuje da su životinje hranjene KRAV certificiranom hranom kad prodaje životinjske proizvode koji nisu KRAV certificirani. Dalje, proizvođaču nije dozvoljeno da naznači da su dodatci KRAV certificirani ako i cijeli proizvod nije certificiran.

2.14.4

Ovlaštene prodavnice i restorani mogu reklamirati posao kao KRAV odobren. Kad je KRAV oznaka korištena u reklamama bar jedan proizvod u reklami mora biti KRAV certificiran.

2.14.5

Restorani i institucije na veliko koji su registrovali KRAV certificiranu hranu mogu to naglasiti u svojim reklamama. Vidjeti poglavlje 16.2 Registrovanje KRAV certificiranih hrana.

3. OPCE O POLJOPRIVREDI

3.1 Opseg

3.1.1

KRAV inspekcije usmjeravaju cijeli posjed. Obaveza prema uskladjivanju sa KRAV standardima se odnosi na proizvodnju koja je registrovana kod KRAV-a.

3.1.2

U slucajevima gdje je samo dio posjeda registrovan kod KRAV-a, organska proizvodnja ce se drzati jasno i stalno odvojena od konvencionalne proizvodnje. Certificirano uzgojena stoka ce se cuvati odvojeno od necertificirane proizvodnje.

3.1.3

Certificirani proizvodi, sirovine za proizvodnju, hraniva itd ce se drzati i opsluzivati odvojeno od necertificiranih proizvoda. Takodje vidjeti sekciju 2.5

3.1.4

KRAV ce smatrati posjed gdje postoje dvije ili više KRAV certificiranih jedinica nad kojim se ne može izvršiti inspekcija tokom jedne inspeksijske posjete, ili gdje postoji odvojeno računovodstvo, kao poseban biznis registrovan pri KRAV-u.

3.1.5

Tamo gdje je posjed podjeljen u vise proizvodnih jedinica i postoji rizik da se KRAV certificirani i konvencionalni proizvodi pomjesaju, KRAV moze traziti informaciju o cijelom originalnom posjedu i takodje naplatiti takse za dodatne inspekcije.

Zaštita okoliša, prirodnog i kulturnog naslijeđa

3.1.6

U sljedecim slucajevima KRAV standardi se odnose na cjelokupan posjed:

- Hemijski pesticidi i herbicidi se ne mogu koristiti na pjescanim stazama, putevima i dvoristima sa izuzetkom sircetne kiseline za borbu protiv korova;
- Genetički modificirani usjevi ne mogu biti sađeni u konvencionalnim jedinicama;
- Proizvodi neagresivni za okolis ce biti koristen u prostorijama ciji odvodi su povezani na septicku jamu ili na druge odvođe ciji konacni proizvod moze biti koristen za kultivizaciju. Proizvodi sa oznakom Eco ce biti koristen gdje predstavljaju zadovoljavajucu alternativu;
- Kompanija treba da ima sistem zaštite okoliša.
- Rasciscavanje prvobitnih ekosistema je zabranjeno.

Od 2004. kompanije moraju postepeno uvoditi Ekloski sistem upravljanja za KRAV certifikovane proizvode. U pocetnoj fazi, kao osnova za Ekoloski sistem upravljanja, planirano je da bude ukljuceno slijedece:

- balans hranjivih sastojaka
- kartiranje zemljista
- plan upravljanja biljnom proizvodnjom

3.1.7

Švedska federacija revizije farmera za okoliš (samoinspekcija aspekata razvoja farmi na okolis od Federacije farmera) ili slicno ce se primjenjivati.

3.1.8

Prirodni (bio-raznolikost) i kulturoloski upravni plan ce biti implementiran početkom 2003. Prijava za kreiranje menadžment plana mora biti podnijeta tokom 2002 kako bi se ustanovio plan.

KRAV može preispitati vremenski plan za predstavljanje menadžment plan ako Administracijski odbor okruga/poljoprivredno udruženje ili slična organizacija nema kapacitet ili finansijska sredstva za implementaciju.

3.1.9

- Stalna zarasla zona široka najmanje 3 metra treba biti ostavljena pored wodenih tokova, wodenog terena i jezera

- Veci novi radovi na praviljenju kanala i uklanjanju prepreka za kultivaciju ne može biti proveden bez odobrenja KRAV-a
- Nekultivisane površine na kultivisanim poljima i druga vrijedna vegetacija i prirodne livade će biti zaštićene od životinja koje napadaju korijenje.
- Zicane ograde koje nisu u upotrebi će biti uklonjene

3.1.10

Plastike, omotni materijal, papiri, ulja i ostali otpadni materijali koji se ne mogu koristiti za popravke trebaju biti sortirani i poslani na recikliranje ili neku drugu vrstu obrade za ponovnu upotrebu. Vozila i druge vrste starog gvožđa, koji više nisu potrebni trebaju biti poslani na recikliranje. Materijali i rezervni dijelovi potrebni za popravke trebaju biti uredno skupljeni i smješteni u skladište koje treba biti održavano tako da materijali nisu prekriveni vegetacijom.

Praktični standardi za opsluzivanje poljoprivrede

3.1.11

Bušilice za sjeme, raspršivači gnojiva, prskalice itd. će biti dobro očisceni ako se također koriste za proizvodne impute, sjeme itd. koji nisu KRAV certificirani.

3.1.12

Opci standardi za skladištenje i opsluzivanje će biti postovani čak i u slučajevima kad proizvođač opsluzuje samo svoje proizvode. Ovo se također odnosi na opsluzivanje mlijeka, zetvu, skladištenje itd. Također vidjeti 2.5.6-2.5.10.

3.1.13

Privremeno skladištenje ili opsluzivanje proizvoda izvan parcele je pokriveno standardima za opsluzivanje i procesiranje (2.5). Ovo treba dokumentovati i biti dostupno za inspekciju. Redovno skladištenje ili opsluzivanje izvan posjeda će biti registrovano za inspekciju direktno ili pod posebnim ugovorom. Prodavnice za farme se vode pod standardima za opsluzivanje na malo (poglavlje 15).

4. PROIZVODNJA USIJEVA

4.1 Opce

4.1.1

Kultivacija ce biti provedena takoda se izbjegne negativan uticaj na kvalitet usjeva.

4.1.2

Certifikacija zavisi od upravljanja ishranom, ukljucivanja pasnjaka ili zelenog gnojiva u sistem rotacije i nastojanje farmera da svedu na minimum gubitak hranjivih tvari biljaka. Zbunje, drvece, stalni pasnjaci i kultivacija u staklenicama su izuzeti od potrebe za rotacijom.

4.1.3

Preventivni metodi protiv korova i stetocina ce biti koristen sto je vise moguće.

4.1.4

Tezit ce se zelenoj zemlji u zimu. Kultivacija povezanih usjeva se preporucuje gdje je to moguće. Životinjsko gnojivo ce se koristiti na nacin da svede gubitke na minimum.

4.1.5

Upotreba organskih i mineralnih gnojiva je prihvatljiva samo gdje je to potrebno i gdje su druge mjere poduzete kao sto je gore izloženo.

4.1.6

Tamo gdje se smatra opravdano, KRAV moze zahtjevati da se balans biljnog gnojiva izracuna na farmerov trosak.

Prelazni period

4.1.7

Proizvodnja ce biti registrirana pri KRAV-u i izvršice se inspekcija tokom prelaznog perioda (perioda konverzije). Za KRAV certificirani jednogodišnji usjev ili pašnjak proizvodnja na parceli zemljišta treba da se izvodi prema KRAV standardima i tokom dvije prethodne godine. Za višegodišnje usjeve (izuzev pašnjaka) proizvodnja na parceli zemljišta mora biti izvođena prema KRAV standardima tokom prethodne tri godine.

Jednogodišnja konverzija moze biti praktikovana na slijedećim površinama:

- Konverzija zemljišta 2003 koja je prijavljena KRAV-u idivertirana do 31. 12. 2002.
- Sve površine ukljućene u 5-ogodišnji KRAV plan certificirane konverzije počevši od najkasnije 31. 08. 2002. Najmanje 10% planirane površine treba biti konvertirano svake godine tokom perioda od 5 godina. Zemljište koje prema planu treba biti u konverziji tokom 2003 treba pratiti KRAV standarde od 31. 08. 2002.

Za zemlju koja je bila izložena intenzivnoj upotrebi kemikalija prelazni period moze biti čak i više produžen.

KRAV moze retroaktivno certificirati zemljište koje je dobilo podršku od EU za ekološku proizvodnju kao i za zemljište gdje moze biti dokazano da se vještaćka gnojiva i kemijski pesticidi nisu koristili u prethodne tri godine.

KRAV određuje koja je neophodna dokumentacija i visina nadoknade za ovakvu retroaktivnu kontrolu konverzije.

Nova površina

4.1.8

Proizvođaću nije dozvoljeno da ukloni površinu zemljišta koja je krav certificirana i onda ponovo je ustanovi kao KRAV certificiranu bez KRAV odobrenja. Proizvodjaci nije dozvoljeno da rotira certificiranu proizvodnju. Nova površina moze, stoga, biti certificirana samo ako je sva prethodno certificirana površina i dalje certificirana. Izuzetci na ovo mogu biti napravljeni u slućajevima kad je proizvodjac izgubio površinu koja je bila certificirana od strane KRAV-a. Izuzetci mogu biti napravljeni i ako je ta zemlja proizvođaću nedostupna. Izuzetci takodje mogu biti ućinjeni, uz prethodno ispitivanje, ako ce organski kultivisan dio posjeda time dobiti više koherentnu geografsku strukturu, ili ako postoje drugi jaki razlozi za prestanak organske kultivacije na pomenutoj zemlji.

Paralelna kultivacija

4.1.9

Usjev koji se namjerava prodati kao KRAV certificiran ne može biti kultiviran ni na konvencijalan način ni po organskom sistemu na istom posjedu (paralelna kultivacija), ukoliko različite vrste se razlikuju na taj način da ih proizvođač, KRAV i kupci lako prepoznaju za vrijeme i poslije zetje.

KRAV može odobriti izuzetke na ovo, uz predhodno ispitivanje, ako su zadovoljeni sljedeći kriteriji:

- a) KRAV certificirani i necertificirani usjevi se zanju u različita vremena i datume, tako da je verifikacija različitih usjeva moguća
- b) Proizvodi se opsluzuju poslije zetje na taj način da se može garantovati da certificirani i necertificirani proizvodi nisu pomješani.

U vezi sa ispitivanjem, KRAV ima pravo da izda instrukcije da verifikuje da KRAV certificirani usjevi nisu pomješani. Ako se KRAV certificirane žitarice koriste samo kao ishrana za proizvođačevu domaću stoku, inspekcija će biti izvršena kada se bude vršila inspekcija za stočnu proizvodnju.

4.2 Zagadjenje i kontaminacija

4.2.1

Područja na kojima su proizvodi kultivirani i skladišteni bi trebala biti locirana tako da kontaminanti ne smanje vrijednost proizvoda kao hrane ili ishrane za stoku. Obradiva zemlja koja je locirana unutar 25 metara od puta koji nosi preko 3000 vozila u 24 sata ne može biti korištena za usjeve koji su namijenjeni za ljudsku upotrebu.

4.2.2

KRAV može decertificirati mjesto kultivacije radi taloga neželjenih supstanci, npr talog predhodno korištenih pesticida i herbicida ili prekomjerne koncentracije teških metala.

4.2.3

Ako citav posjed nije kultiviran po KRAV standardima, hemijski pesticidi i herbicidi ne mogu biti korišteni unutar 25 metara od KRAV certificirane kulture. Vjestacka gnojiva ne mogu biti korištena unutar 10 metara od KRAV certificirane kulture. Ako se gnojivo busenjem ubacuje, udaljenost je smanjena na 1 m.

4.2.4

Ako hemijski pesticidi i herbicidi i vjestacko gnojivo se koriste na zemlji koju obradjuje drugi farmer susjedna zemlji sa KRAV certificirano organskom kultivacijom, mjere bi se trebale poduzeti da se minimizira rizik od kontaminacije KRAV certificirane zemlje ili usjeva. Takva akcija može uključiti: sporazum sa susjedom o ustanovljavanju tampon zone, pravljenje vlastite tampon zone ili sadjenje prepreke za vjetar.

Kontaminacija zemlje teškim metalima

4.2.5

Nanosenje teških metala na poljoprivredno zemljište treba ograniciti. Najveća dozvoljena prosjecna količina teških metala nanesenih (u petogodišnjem periodu) preko gnojiva, kondicionera tla, hemijskih pesticida i herbicida ili drugih proizvoda predhodno ili naknadno nanesenih na zemlju (npr stočna hrana, minerali i lijekovi) je data u Apendiksu 3.

4.3 Gnojiva i kondicioneri tla

4.3.1

Sljedeći su dozvoljeni:

- Stajsko gnojivo (vidjeti također 4.3.3), slama, zeleni biljni materijal i slicni poljoprivredni materijali
- Treset za biljke, kompost, postavljanj slame, kultivacija u stakleniku i povrtlarstvo
- Alge i morska trava

- Domaće smeće i smeće iz parkova, vrtova, prodavnica hrane, restorana, industrija hrane, tekstila i sumske industrije, osim skrobova i procesi nisu učinili otpad neodgovarajućim za korištenje
- Kompost ili fermentirani domaći otpad iz zatvorenih sistema koji su već eksplicitno odobreni od strane KRAV-a
- Sanitirani talog iz klaonica. Ove će KRAV odobriti kao KRAV certificirani inputi za proizvodnju
- Brašno od kostiju ili brašno bez ostataka od želatina, rogova, kopita, papaka, mesa, krzna i dlake, ako je porijeklo nusproizvoda iz klaonica koje je provjerila inspekcija da je odobreno za ljudsku upotrebu. Specifične opasne tvari ne mogu biti uključeni. Nusproizvodi iz klaonica moraju biti sterilizirani na minimum temperaturi od 133°C, pritisak 3 bara na najmanje 20 minuta prema preporukama za neutraliziranje BSE
- Krvno brašno pogodan za ljudsku potrošnju
- Brašno od peradi i brašno od piletine proizvedeni u objektima gdje se ne procesiraju nikakvi drugi životinjski proteini od drugih vrsta
- Riblje brašno proizvedeno u objektima gdje se ne procesiraju nikakvi drugi životinjski proteini od drugih vrsta

Gore navedeno gnojivo (sanitarni talog iz klaonica) se ne može stavljati na travnjake, kultivisane travnjake ili zeleni prekrivač.

Sljedeći nisu dozvoljeni:

- Đubrivo morskih ptica
- Bakterije iz zemlje i drugi mikroorganizmi koji su genetički modificirani
- Đubrivo fenetski modificiranih životinja
- Drugi materijal koji nije gore naveden

4.3.2

Talog iz privatnog sistema za otpadne vode ili ekvivalent može biti koristan, uz uslov da kanalizacioni sistem nije povezan na kanalizaciju u kojoj se koriste po okolis štetne supstance i da su svi hemijski proizvodi nestetni. Ako farma ima mnogo posjetitelja (npr prodavnica na farmi, prenociste, i tecajevi) takva upotreba će biti predmet ispitivanja KRAV-a.

Djubriva koja sadrže ljudski ekskrement (fekalije i urin) su zabranjene za upotrebu na usjevima namijenjenim za ljudsku upotrebu.

4.3.3

Gnojivo iz specijalizovane proizvodnje goveda u zatvorenom - u boksovima, necertificirano uzgojenih svinja, masovnih kokosi i u kaveze zatvorenih krznasa ne može biti korišteno. Bez obzira na gore navedeni standard, gnojivo od proizvodnje svinja sa manje od 50 životinja ili svinja koje se drže u velikim boksovima prostrtim slamom se mogu koristiti.

Da bi se stimulusao prelazak na organsku proizvodnju, proizvođači sa necertificiranom proizvodnjom svinja ili specijalizovano uzgajanje u boksovima sa popločanim podom koji uporedno ima KRAV certificiranu proizvodnju iste vrste može, uz predhodni pregled, koristiti gnojivo iz konvencionalnog dijela proizvodnje. U tom slučaju KRAV certificirana proizvodnja će se bar proširiti na 10% konvencionalne tokom prve 3 godine, a poslije 20% KRAV certificirane proizvodnje.

4.3.4

Mineralna gnojiva se mogu nanositi samo ako su u svojoj prirodnoj formi npr bez dodatne obrade da bi se povećala rastvorljivost, uz izuzetak mljvenja.

Sljedeći minerali su dozvoljeni:

- kameno brasno (npr silikonsko, basaltno, i granitno brasno)
- Sirovi fosfat
- Apatit
- Krecnjacko brasno
- Kalcifirana morska trava
- Dolomitski krecnjak

Pored ovih i sljedeće se može koristiti:

- Kalcium silikati
- Drveni pepeo
- Gips
- Kosirit (magnezium sulfat)

Sljedeći nisu dozvoljeni:

- Umjetna gnojiva (sintetička gnojiva), ako nije drugačije određeno u sekciji 4.3.7
- Čileanski nitrat
- Kainit, patent kali i druge kalijске soli
- Sve druge supstance koje nisu gore navedene

4.3.5

Mikrohranjivi sastojci se mogu nanositi na tlo ako potreba za mikronutrientima ne može biti zadovoljena razumnim količinama drugih odobrenih gnojiva i ako postoji očiti nedostatak takvih nutrienata. Mikronutrienti se mogu nanijeti na rastuće usjeve samo uz predhodno ispitivanje od strane KRAV-a. Izuzetak je mangan gdje proizvođač mora dokumentovati upotrebu. Kriteriji za ispitivanje su:

- a) Dokumentovana potreba
- b) Dokumentovani problemi u predhodnim godinama
- c) Činjenica da je proizvođač poduzeo druge mjere da spriječi nastanak problema
- d) Koristenje pomenutog gnojiva ne može predstavljati rizik za okoliš, aktivnost tla ili zdravlje ljudi i životinja

Razno

4.3.6

Gnojiva mogu biti odbačena ako je proizvodnja ili upotreba stvara neprihvatljiv uticaj na okoliš.

4.3.7

Gnojiva i uslovljivači tla će biti analizirani, prije nanošenja na zemlju, zbog njihovog sastava teških metala i radioaktivnih elemenata, zagađivaćućih i drugih neželjenih tvari gdje postoji razlog da se očekuje visoka koncentracija. Ovo se uvijek primjenjuje u slučaju nusproizvoda industrije ili incineracije kao što je gusti talog ili industrijski kreč.

4.3.8

Tvari koje nisu uključene u standardima 4.3.1 i 4.3.4 mogu biti dopuštene nakon pregleda od strane KRAV-a. IFOAM standardi za pregled gnojiva i uslovljivača tla čine osnovu za pregled.

PREMA REGULATIVI SAVJETA (EEC) 2092/91 O ORGANSKOJ PROIZVODNJI POLJOPRIVREDNIH PROIZVODA I INDIKACIJE KOJE SE ODOSE NA POLJOPRIVREDNE PROIZVODE I PREHRAMBENE NAMIRNICE, ANEKS II, VRSTE GNOJIVA I USLOVLJIVAČA TLA KOJE MOGU BITI KORIŠTENI U ORGANSKOJ PROIZVODNJI SU REGULISANE. (OVO SE NE DOZVOLJAVA AUTOMATSKI PROIZVODE KOJI MOGU BITI KORIŠTENI U KRAV CERTIFICIRANOJ PROIZVODNJI.)

4.4 Zaštita biljaka i kontrola korova

4.4.1

Supstance za zaštitu biljaka i kontrolu korova ne mogu biti korišteni osim slijedećih supstanci:

4.4.2

Sljedeće je dozvoljeno:

- Pesticidi, herbicidi i proizvodi za zaštitu biljaka koji se sastoje ili su direktno dobiveni iz genetski ne modificiranih biljaka, životinja, mikro organizama, insekata itd
- Proizvodi koji su odobreni kao gnojiva kao i gore (4.3)
- Želatin
- Feromoni i feromonske zamke
- Zamke i ostali uređaji za hvatanje
- Saponificirane masne kiseline (meki sapuni) koji su odobreni kao dodaci proizvodu od strane KRAV-a

- Proizvodi koji sadrže bakar mogu biti korišteni kao fungicidi kod proizvodnje voca ali samo u okviru ograničenja određenih u standardima za teške metale
- Sodium bikarbonat
- Etanol
- Čisti sumpor
- Termicka i električna kontrola korova
- Vruća voda i para
- 'Vodeno staklo' (sodium silikat)
- Ulja iz povrća. Ako ona ne daju zeljeni efekat čist parafinsko ulje može biti upotrebjeno uz prethodnu provjeru

ŠVEDSKI NACIONALNI INSPEKTORAT ZA HEMIČALIJE ĆE ODOBRI TI PROIZVODE ZAŠTITE BILJA I KONTROLE KOROVA ZA PRODAJU I UPOTREBU. TAKOĐE POSTOJE STANDARDI ZA SIGURNOST I OPREZNOST VEZANO ZA HEMIJSKE I BIOTEHNIČKE ORGANIZME.

PREMA REGULATIVI SAVJETA (EEC) 2092/91 O ORGANSKOJ PROIZVODNJI POLJOPRIVREDNIH PROIZVODA I INDIKACIJA KOJE SE ODOSE NA POLJOPRIVREDNE PROIZVODE I PREHRAMBENE NAMIRNICE, ANEKS II, VRSTE ZAŠTITE BILJA I KONTROLE KOROVA KOJI MOGU BITI KORIŠTENI U ORGANSKOJ PROIZVODNJI SUREGULISANI. (OVO NE DOPUŠTA AUTOMATSKI DA PROIZVODI BUDU U KRAV CERTIFICIRANOJ PROIZVODNJI.)

4.4.3

Proizvodi i agensi koji nisu nabrojani pod 4.4.2 mogu biti odobreni poslije pregleda. Na tom pregledu će biti razmatrano da li:

- Upotreba proizvoda je neophodna ili ima značajnu vrijednost za ekološku proizvodnju
- Proizvod je biološki rastvorljiv
- Upotreba proizvoda na bilo koji značajan način utiče na okoliš ili druge organizme osim ciljanih
- Uticaj proizvoda utiče na krajnje proizvode

IFOAM STANDARDI SE KORISTE KAO OSNOVA ZA PREGLED PRI EVALUACIJI INPUTA.

4.4.4

Sintetički aditivi na supstance pomenute u sekciji 4.4.1 kao što su prenosnici, agensi za navlažavanje itd mogu biti korišteni samo uz prethodno ispitivanje od strane KRAV-a. Takvo ispitivanje će procijeniti da li aditiv:

- Je neophodan za funkciju substance
- Je neutralan
- Je bio razgradiv
- Ima bilo koji značajan uticaj na okoliš ili druge organizme osim ciljanih
- Utiče na krajnju proizvodnju (hrane ili hrane za životinje)

U teškim slučajevima KRAV može primijeniti IFOAM kriterije za procjenu proizvodnih sredstava koja su usla u proizvodnju. Lista odobrenih aditiva je priložena u apendiksu 4.

4.5 Gljive

4.5.1

Nosioc kulture za gljive će sadržavati KRAV odobrene sirove materijale kao što su zrncevlje i slama. Drugi aditivi će biti odobreni prema KRAV standardima za proizvodnju usjeva. Porijeklo barem 75% nosioca kulture treba biti KRAV certificirano računato po težini proizvoda prije kompostiranja.

PO REGULATIVI SAVJETA (EEC) 2092/91, 75% NOSIOCA KULTURE SE TREBA SASTOJATI OD ORGANSKIH MATERIJALA.

4.6 Tlo, sjemena i biljke

4.6.1

KRAV certificirano sjemeće biti korišteno gdje je to moguće. Najkasnije do 2010 svo sjeme mora biti KRAV certificirano. Sjemena iz KRAV certficirane proizvodnje tokom konverzijskog perioda mogu bii uključeni.

PREMA REGULATIVI SAVJETA (EEC) BROJ 2092/91 O ORGANSKOJ PROIZVODNJI POLJOPRIVREDNIH PROIZVODA I INDIKACIJE KOJE SE ODOSE NA POLJOPRIVREDNE PROIZVODE I HRANU, ORGANSKI

UZGOJENO SJEME I ORGANSKI UZGOJENE BILJKE JE OBAVEZNO. DO 31 DECEMBRA 2003 SVEDSKI NACIONALNI ODBOR ZA POLJOPRIVREDU MOZE DOZVOLITI UPOTREBU KONVENCIONALNOG SJEMENA I BILJNOG MATERIJALA GDJE ODGOVARAJUCI ORGANSKI MATERIJAL NIJE DOSTUPAN.

4.6.2

Godišnje biljke ce biti KRAV certificirane. Višegodišnje biljke i drugi materijal za razmnozavanje za visegodisnje usjeve ce biti certificiran od strane KRAV-a ako se zetva obiljezi KRAV oznakom prije od 12 mjeseci poslije sjetve.

4.6.3

Sjeme ne moze biti tretirano (obloženo) hemijskim pesticidima ili herbicidima.

4.6.4

Sjeme, biljke i drugi materijal za razmnozavanje ne moze poticati od genetski modificiranih organizama.

4.6.5

KRAV certificirano sjeme ce se koristiti za kultivaciju kladica.

4.6.6

Zemlja za sjanje i sadjenje u saksije mose samo da sadrzi kondicionere tla i gnojiva odobrena u skladu sa standardima. Crvi, pjesak, glina lagani klinker i perlit su prihvaceni kao kondicioneri tla za zemlju za sjanje i sadjenje u saksiji.

4.7 Razno

4.7.1

Umjetno svjetlo ne moze koristiti kao jedini izvor svjetla za vrijeme cijelog zivotnog ciklusa biljke. Ovo se ne odnosi na gljive.

4.7.2

Hidroponici su zabranjeni, osim za vodene biljke i mladice.

4.7.3

Bioloski neaktivni kultivacioni mediji su zabranjeni.

4.7.4

U slucaju kultivacije u staklenicima ili saksijama, bar pola nutricionih potreba biljke ce biti zadovoljeno kroz zemlju u kojoj je biljka stavljena ili zasadjena. Izuzetci mogu biti odobreni, uz provjeru, za kulture u staklenicima sa dugom sezonom rasta gdje volumen zemlje po biljci prelazi 20 litara.

4.7.5

Samo polietilenski ili polipropilenski bazirani ili slicni maerijali mogu biti korišteni za fibrične i plastične prekrivače za tlo i bilje, mreže za insekte i plasiku za silaže. Materijali trebaju biti uklonjeni sa tla i bilja i treba biti uklonjeno iz blizine prije spaljivanja. Polivinil klorid (PVC) proizvodi nisu dozvoljeni.

5. STOCARSTVO

Lista navedena ispod pokazuje oznake za određene kategorije proizvodnje. Svaki standard u poglavlju o stocarstvu je označen tako da pokazuje na koju kategorija ili kategorije se svaki standard odnosi

- Zajednicko
- 1 Kravlje, ovčije i kozje mlijeko
- 2 Kokosija jaja
- 3 Meso, vuna i koža od goveda, ovaca i koza
- 4 Meso i koža od svinja
- 5 Meso i perje od peradi
- 6 Meso i koža od jelena

5.1 Opće

5.1.1.

1 KRAV-ov cilj za stocarstvo je da se promovisu fizioloske i etoloske potrebe zivotinja. Okolis i nacin uzgoja zivotinja ce biti takav da se njime promovise zivotinjsko zdravlje i dobrobit. Sav uzgoj zivotinja koji je certificiran of KRAV-a ce biti karakterizovan kao izvrsna zastita i briga o zivotinjama.

Registracija

5.1.2.

- Zemljiste farme treba biti registrovano kod KRAV-a za inspekciju godinu dana prije nego sto stocarstvo moze biti certificovano.

5.1.3

- Stocarstvo treba biti registrovano pri KRAV-u najmanje 3 mjeseca prije pocetka perioda konverzije. Inspekcija na licu mjesta ce biti obavljena prije pocetka perioda konverzije. Najraniji startni datum za period koverzije moze se odrediti za vrijeme prve inspekcije.

Inicijalni period uzgoja

5.1.4

1 Proizvodnja mlijeka moze biti certificovana nakon proizvodnje u skladu sa KRAV standardima za 6 mjeseci perioda konverzije.

5.1.5

2 Peradarska proizvodnja moze biti certificovana nakon proizvodnje u skladu sa KRAV standardima nakon najmanje 6 sedmica perioda koverzije.

5.1.6

3 4 5 6 Za KRAV certificovane proizvode kao sto su meso, vuna i koža, stocarstvo ce biti u skladu sa KRAV standardima od dva mjeseca prije predvidjenog poroda zivotinje za prezivare, ukljucujuci jelena i jedan mjesec za svinje.

- Pir prikljucivanju inspekcijskoj semi, zivotinje koje su bile prisutne pri registraciji mogu biti certificovane nakon sto su KRAV standardi praceni godinu dana. Ovo se takodje odnosi i rasplodne i zivotinje koje proizvode mlijeko i jaja koja su kupljene kasnije.

Dodatak

5.1.7

- Sve zivotinje trebaju biti uzgajane u skladu sa KRAV standardima. Ovo se takodje odnosi na zivotinje koje nemogu biti certificovane od strane KRAV-a, kao sto su kupljene zivotinje ili one koje primaju lijekove.

5.1.8

- Uzgoj se ne moze vrsiti samo zimi. Tovljenje janjadi nakon sezone pase je dozvoljeno.

Paralelna proizvodnja

5.1.9

- Paralelna proizvodnja u odvojenim sektorima (polja aktivnosti) može biti dopušteni predmet pregleda od strane KRAV-a ako:
 - se stoka ne drži zajedno ili se stoka koja je KRAV certificirana može lako izdvojiti od ne certificirane stoke (koja su različiti uzgoji). Spoljni tretman KRAV ne certificirane stoke treba pratiti KRAV standarde ako se životinje drže zajedno.
 - su prostori gdje se drži hrana za KRAV certificirane i ne certificirane životinje su odvojeni.
 - se vodi precizna dokumentacija o stoci, hranjenju itd. Životinje iz KRAV certificiranog sektora (polja aktivnosti) ne mogu regularno biti prebacene na konvencionalnu proizvodnju.

Oznacavanje, dokumentacija

5.1.10

- Sve životinje koje mogu biti individualno označene će biti označene. Najmanje jedan način označavanja će biti korišten. Evidencija rođenja, nabavke i smrti će biti vodjena.

5.1.11

- Evidencija zdravstvenog stanja uključujući sve bolesti i povrede kao i tretmane i rezultate će biti vodjena. Profilaktički tretman će također biti dokumentovan. Treba biti moguće da se identifikuju sve individualne životinje ili grupe životinja u evidenciji zdravlja. Izvještaji klanja, žive inspekcije, testa mlijeka ili ekvivalenta trebaju biti uneseni u evidenciju zdravlja, ili trebaju biti dobro sastavljeni i lako dostupni.

Nabavka životinja

5.1.12

- Uzgoj će biti integriran, kao majka i porod će ostati na istoj farmi.
- 3 4 Nabavka KRAV certificiranih životinja za uzgoj ili rasplodnih ženki može biti odobreni predmet pregleda od strane KRAV-a. Ugovor o suradnji je obavezan između prodavca i kupca.
- 3 4 KRAV preporučuje da se takva nabavka pravi samo sa jedne farme. Ako to nije moguće takva nabavka se može obavljati sa maksimalno 3 farme u jednoj kalendarskoj godini.
- 4 Svinje iz različitih krda ili različitih godina ne mogu biti mjesane. Trebaju se držati odvojeno od ostalih svinja na farmi najmanje 3 sedmice.
- 6 Nabavka mladuncadi jelena za daljnji uzgoj nije dopuštena.

5.1.13

4 Nabavljene svinje se trebaju držati u karantini najmanje 3 sedmice.

5.1.14

1 3 4 6 Pri nabavci majke ili rasplodne stoke KRAV certificirane životinje će biti izabrane, ako je moguće u ugovornoj kooperaciji. Ako KRAV certificirana stoka nije dostupna, nabavka pojedinih ne certificiranih životinja će biti dozvoljena. Za krda sa više od 10 odraslih životinja, maksimum 10% može biti kupljeno. Poželjno je da nabavljene ženke nisu bile u reprodukciji.

4 Veća proporcija prvoklasnih životinja može biti dozvoljena, predmet pregleda.

5.1.15

Sva nabavljena stoka će biti KRAV certificirana do 2004.

Genetički modifikovani organizmi nisu dozvoljeni.

PREMA "REGULATIVI SAVJETA (EEC) BR. 2092/91" SAMO ORGANSKI UZGOJENE ŽIVOTINJE MOGU BITI NABAVLJENE, POČEVSI OD 31. DECEMBRA 2003. PREMA EU REGULATIVI TREBA DOCI DO PROCJENE DA LI DA SE OSTAVI PROSTOR ZA NEKE IZUZETKE KAD JE UPITANJU NABAVKA NE ORGANSKI UZGOJENIH ŽIVOTINJA NAKON 2003.

5.1.16

1 Pojedinačne ne certificirane životinje mogu biti nabavljene za mliječnu proizvodnju, u kom slučaju trebaju proći kroz individualni period konverzije od 6 mjeseci prije nego što mlijeko može biti certificirano. Ipak, mlijeko može biti korišteno da se hrane KRAV certificirane životinje nakon 2 mjeseca.

5.1.17

1 3 4 6 Kada se prosiruje krdo ili kada dio krda ce biti zaklan zbog bolesti, nabavka veceg broja ne certifikovanih rasplodnih zenki moze biti dopusteni predmet pregleda. Ne certifikovane zivotinje ne mogu biti kupljene u svrhu mesne proizvodnje.

5.1.18

2 5 Sad zasad, nabavka jednodnevnih pilica je dozvoljena kada odgajivac nije u mogucnosti da uzgoji vlastitu perad. Perad uzgojena za meso nabavljena kao jednodnevni pilici mora biti najmanje 10 sedmica stara da bi bila KRAV certifikovana.

2 Takodje je dozvoljeno da se nabave starije koke koje leze na jajimakoje podlijezu sestosedmicnom periodu koverzije u skladu sa sekcijom 5.1.4. Takve kokosi ce doci sistema slobodnog kretanja koje je u velikoj mjeri slicno uzgajivacevom vlastitom sistemu.

5.2 DOBROBIT ZIVOTINJA

Opce

5.2.1

Zdrava okolina ce obezbjediti specificne potrebe za svaku vrstu zivotinja i dozvoliti stoci da izrazi u potpunosti svoje normalne vrste ponasanja:

- -Zivotinje treba da budu u mogucnosti da izraze normalno ponasanje ukljucujuci ponasanje krda, teritorijalno ponasanje, nerad, rivanje, cesanje sto je normalno za vrste, na primjer, da im se napravi da imaju dovoljan prostor i u unutrasnjim i spoljasnjim uslovima.
 - -Zivotinjama ce biti data prilika da budu same prilikom rodjenja ili lijeganja. Majka i mladunce ce imati priliku za bliskim kontaktom u inicijalnom periodu zivota mladuncadi.
- 4 Prirodni nacini ponasanja svinja bi trebali biti obezbjedjeni kao sto su rivanje i ponasanje trazanja hrane, npr. kroz ugar, sumu ili prostor sa drvecem i dubokoj stelji za vrijeme zime. Svinje trebaju imati pristup blatu ili drugoj vodi tokom tople sezone.
- 2 Kokosi i pilad trebaju imati pristup pijesku, sjedalima, gnijezdima, tako da im je to dostupno kad god im je potrebno.
- 5 Curke trebaju imati pristup sjedalima.
- 5 Guske i patke trebaju imati pristup jezerima (barama) tokom tople sezone tako da ih slobodno mogu koristiti kad god je to zivotinjama potrebno.
- 6 Jeleni treba da imaju okolis koji je prirodan za tu vrstu, koji sadrzi bilje i hranu koju oni jedu. Okruzeni prostor treba imati pristup zastiti u formi drveca ili zastiti od vjetra, i sto je dalje mogu ce u svakom toru za pasu. Crveni jelen treba imati pristup rupama sa blatom tokom vegetacijskog perioda.
- 6 Pri radu s jelenom, treba se posebna paznja posvetiti njihovoj osjetljivosti na stres. Vlasnik zivotinje treba biti u mogucnosti dokumentovati preventivne mjere.
- 6 Stanica za hranu treba biti takva da se svi jeleni mogu hraniti istovremeno. Ovo ce minimizirati rizik od stresa i povreda glava i omogucice i manje razvijenim zivotinjama da dobiju dovoljno hrane.

Rodjenje

5.2.2

1 3 Krave se trebaju teliti same i samo u izuzetnim slucajevima mogu biti privezane. Telenje u zatvorenom prostoru treba biti u prostorima za telenje. Svi odjeljci za krave treba da imaju i prostor za telenje koji mogu biti privremeni ili stalni. U sistemu prostornog slobodnog drzanja krave se mogu teliti u stadu.

5.2.3

Krmace se prase same u sklonistu, npr. u baraci za prasenje. Prasenje se moze desiti u zatvorenom prostoru ako krmaca ida dovoljno slobode i prostora da nadje odvojeno mjeso za prasenje i dosta materijala za gnijezdo. Samo u izuzetnim slucajevima mogu biti zakljucane u baraci za prasenje. Nakon prasenja krmaca i prascici trebaju da imaju pristup napolje najkasnije nakon dvije sedmice.

Pasa i period napolju

5.2.4

- Tokom perioda ispase zivotinje se trebaju drzati napolju vecinu dana uz izuzetak peradi koja se moze drzati unutra tokom noci. U spoljnom periodu, koje moze dosta biti duze od perioda ispase, zivotinje trebaju imati mogucnost da budu napolju barem dio dana. Zivotinje trebaju biti drzane napolju kada vremenski i klimatski uslovi to dozvoljavaju za odredjenu vrstu zivotinje.

1 2 3 4 5 Zivotinje mogu biti drzane unutra privremeno u slucaju parenja, inseminacije, radjanja, bolesti, napada insekata, ekstremnih vremenskih uslova ili prije klanja.

1 3 Telad mogu biti drzana unutra tokom perioda hranjenja mlijekom.

Telad koja su napunila 3 mjeseca u augustu mogu biti drzana napolju tokom ostatka perioda ispase i perioda koji se provodi napolju.

4 Svinje ce poceti sa pasom od maja do kraja septembra.

4 Krmace mogu biti drzane unutra skoro citav mjesec u slucaju parenja/inseminacije. Krmace trebaju imati pristup dvoristu za vjezbu ako su zatvorene vise od sedmice.

3 Bikovi koji su odredjeni za klanje mogu biti drzani u zatvorenom do 15. juna u Götlandu i do 1. jula u Svealandu i Norrlandu, juznoj, srednjoj i sjevernoj Svedskoj. Ostali bikovi ce biti pusteni na ispasu ranije u sezoni.

1 2 3 4 5 Proizvodjac treba dokumentovati koje se sve zivotinje drze zatvorene.

5.2.5

U slucaju mlijecnih krava u prostornom unutrasnjem sistemu gdje je moguće da je klima slicna onoj napolju, trazenje za pustanjem napolje moze biti ogranicena na period pase.

Napolju tokom hladnog perioda

5.2.6

3 4 Za vrijeme hladne sezone zivotinjama treba dati mogucnost da izadju napolje. Zivotinje mogu biti drzane zatvorene tokom ekstremnih vremenskih uslova, kada postoji opasnost od kvasenja, parenja, umjetne inseminacije, poroda, bolesti i prije klanja. Proizvodjac treba dokumentovati prisustvo zivotinja koje se drze zatvorene. Proizvodjac mora dokumentovati ili voditi evidenciju za zivotinje koje nemaju neprestan pristup vani.

1 2 3 5 Izuzetci od spoljnog perioda ukljucuju goveda i kokosi koje mogu biti drzane unutra u zagrijanim prostorima.

3 Ovce i koze mogu biti izuzete iz standarda, nakon pregleda, ako se drze unutra u klimatskim uslovima slicnim onim napolju i ako imaju adekvatan prostor za slobodno kretanje.

4 Svinje ce imati pristup vanjskom dvoristu za vjezbanje koje moze djelimicno biti pokriveno.

GOVEDA MOGU BITI DRZANA VEZANA U PROSTORIMA NAPRAVLJENIM NA ILI PRIJE 24. AUGUSTA 2000 AKO ZIVOTINJE IMAJU PRISTUP REDOVNOM VJEZBANJU. PROJEKAT SE SPROVODI SA PROIZVODJACIMA, POLJOPRIVREDNIM SAVJETNICIMA, ISTRAZIVACIMA, VLASTIMA I CERTIFIKACIJSKIM ORGANIZACIJAMA DA BI SE FORMULIRALO STA SADRZI REDOVNO VJEZBANJE.

5.2.7

- Kad god se zivotinje drze vani, mjere se trebaju preduzeti da bi se preveniralo kvasenje i pregazenje hranjivih biljaka.

1 2 3 4 5 KRAV preporucuje da ce zivotinje drze na cvrstoj podlozi.

Uslovi prostorija

5.2.8

Specifne mjere za zahtjeve za prostorije su izlistane u apendiks 2.

2 Prostorije za koke nosilje izgradjene prije 24. augusta 1999: ne vise od 7 kokosi na m2 podne površine. Podna površina znaci pod i podrucje stelje. Površina prostora gdje su gnijezda ne mora biti ukljucena.

5.2.9

- Sve zivotinje trebaju biti u mogucnosti da se slobodno krecu i ne moraju biti vezane. Izuzetak su govedastarosti preko 20 mjeseci, koja mogu biti vezana kada su zatvorna. Zivotinje se mogu privremeno vezati zbog tretmana ili nekog drugog rada na njima.

Zivotinje mogu biti vezane izmedju 6-20 mjeseci ukupno 3 mjeseca da bi postale naviknute na vezanje.

5.2.10

1 3 Zivotinje u starosti izmedju 6 i 20 mjeseci mogu biti vezana kada su unutra do 1 septembra 2002 za stada registrovana u KRAV-u prije septembra 2000.

5.2.11

1 3 Kada se grade ili renoviraju stale za krave, trebaju se iznaci solucije koje garantiraju dnevnu vježbu za mlijecne krave.

PREMA "REGULATIVI SAVJETA (EEC) 2092/91" SLOBODAN SISTEM ZGRADE CE BITI EFEKTIVAN OD 31 DECEMBRA 2010 SA IZUZETKOM MLIJECNIH KRAVA U MALIM STADIMA KOJE VJEZBAJU DVA PUTA SEDMICNO.

5.2.12

- Elektricni treneri za krave nisu dopusteni i ne smiju biti nadjeni namjesteni u stalama. Elektricna ograda se ne moze koristiti u odjeljcima.

5.2.13

1 3 Telad trebaju biti drzani u grupama. Obicno ne bi smjeli biti ostavljeni u pojedinacnim odjeljcima vise od sedmicu dana. U nekim slucajevima, mogu biti drzani u pojedinacnim odjeljcima duze ali velicina odjeljka mora biti uporediva sa velicinom dva odjeljka za telad prema navodima iz odredbe o dobrobiti zivotina koja je na snazi.

5.2.14

4 Towljene svinje se trebaju drzati u grupama, i vani i unutra. Kada su unutra trebaju imati pristup odvojenom podrucju za lezanje sa dubokim gnjezdima i odvojen prostor za djubrenje. Trebaju takodje imati jasno odredjeno mjesto za hranu. Prostor treba biti prozracan i dovoljno velik da se sve zivotinje mogu odmarati bez agresivne konkurencije.

5.2.15

- Zivotinje se trebaju drzati ciste. Vidi standard 10.1.4.

5.2.16

1 2 3 4 5 Podrucja za lezanje trebaju biti drzana suha, cista, _____ i topla cdje je to neophodno, sa dovoljno slame.

5.2.17

1 3 4 Podovi od kamena su dozvoljeni samo ako stoka ima pristup ne pokamenjenim podrucjima za lezanje, kao sto su stale, podrucja za lezanje ili dobro funkcionirajucu duboku stelju. Stada koza koja su bila KRAV certifikovana prije 1. septembra 1999. skrilijsani podovi su se mogli koristiti bez pristupa podrucjima za lezanje do 1. septembra 2002. Najmanje pola podnog prostora treba biti cjelina ukljucujuci podrucje za ciscenje ispred pregrada.

2 Najmanje jedna trecina zatvorenog prostora za koke nosilje treba bit pokriveno steljom

5 Ostala perad treba biti na steljnom podrucju

5.2.18

1 2 3 4 5 Zivotinje trebaju imati adekvatan pristup dnevnom svijetlu. Kolicina dnevnog svijetla koje ulazi u zatvoreni prostor treba biti najmanje 5% podnog prostora

5.2.19

osi i pilici trebaju imati najmanje 8 sati mraka bez umjetnog svijetla.

5.3 HRANA

Sve indikacije hrane su izrazene kao suha materija ako nista drugo nije naznaceno.

5.3.1

- Hrana treba da bude dobre higijenske kvalitete i njen sastav treba biti adaptiran prema svakoj životinjskoj vrsti posebno.

5.3.2

1 2 3 4 5 Cilj je 100% korištenje KRAV certificovane hrane. Izuzetci navedeni ispod su dopušteni. Ipak, pri nabavci hrane, KRAV certificovana hrana treba biti prvi izbor.

Prehrambene namirnice iz proizvodnje koja nije KRAV certificovana mogu biti dozvoljene pod ispod navedenim uslovima:

Za prezivare to može biti maksimum 5%, za ne prezivare maksimum 15% i za perad maksimum 20% od godišnjeg uzimanja hrane.

6 Jeleni trebaju biti uzgajani uz 100% KRAV certificovanu hranu.

KALKULACIJE SU NAPRAVLJENE PO ŽIVOTINJI, NE PO KRDU ILI STADU PO "REGULATIVI SAVJETA (EEC) 2092/91". KAO STO JE IZNIJETO U EC REGULACIJI SMANJIVANJE HRANJENJA 100 % ORGANSKIM SIROVINAMA ZA HRANIVA (HRANIVA PORIJEKLOM OD POLJOPRIVREDNIH PROIZVODA) SE PRIMJENJUJE DO 24. AVGUSTA 2005. KONVENCIONALNE PREHRAMBENE NAMIRNICE I DODACI CE BITI IZLISTANI U "REGULATIVI SAVJETA (EEC) 1804/1999, Annex II". ZAVISNO OD DOSTUPNOSTI ORGANSKIH SIROVIH MATERIJALA DATUM STROŽIJIH PRAVILA U POGLEDU KOLICINE KONVENCIONALNIH HRANIVA I DOZVOLJENIH KONVENCIONALNIH PROIZVODA CE BITI REVIDIRAN.

5.3.3

Genetski modificirani organizmi nisu dozvoljeni u prehrambenim namirnicama, u proizvodnji prehrambenih namirnica, u aditivima ili konzervativima.

5.3.4

1 3 4 Tokom prve 2 godine od početka perioda konverzije, preko izrečenog u standardu 5.3.2, daljnji maksimum od 5% hrane za prezivare i za svinje može biti ne certificovan od strane KRAV-a ako je proizvedeno na imanju.

5.3.5

Minerali, krec, ljuske i sl., nisu uključeni u proračun procenata KRAV certificovane hrane.

Samodostatnost u hrani

5.3.6

- Proporcija hrane koja je uzgojena na vlastitom imanju treba biti najmanje 50% godišnje količine hrane za životinje (po farmi). Izuzetak ovom standardu uključuje stada sa najviše 3 krave sa mladima ili 10 mladih životinja; 3 krmace u integrisanoj proizvodnji ili 50 gojnih svinja; 20 odraslih ovaca ili koze sa mladuncima; 500 koka nosilja ili brojlera. Kooperacija između KRAV certificovanih farmi koje su locirane jedna blizu druge može biti odobrena ako se napravi ugovor između strana.

U posebnim okolnostima, izuzetci mogu biti napravljeni za veća krda, nakon izvršenog pregleda, ako se obezbjedi da rasipanje gnojiva može biti uređeno tako da ne šteti okolišu (ovo se primarno odnosi na pilice i kokosi).

Dnevna potrošnja hrane

5.3.7

1 2 3 4 5 Maksimum 25% dnevne potrošnje hrane može biti KRAV ne certificirana hrana.

Maksimalna proporcija KRAV ne certificirane hrane u procentima

TIP ŽIVOTINJE	DNEVNO	GODISNJE	PRVE 2 GODINE
1 3 Prezivari	25	5	10
4 Svinje	25	15	20
2 5 Perad	25	20	20

*NABAVALJENA I VLASTITO UZGAJANA HRANA, VIDI STANDARD 5.3.3.

Maksimalna proporcija kupljene hrane godišnje u procentima

Izuzetci – imanja sa manje od 10 stocnih jedinica

TIP ZIVOTINJE	MAKSIMALNO NABAVLJENO
1 3 6 Prezivari	50
4 Svinje	50
2 5 Perad	50*

*IZUZETCI MOGU BITI ODOBRENI U POSEBNIM OKOLNOSTIMA, AKO SE OBEZBJEDI DA RASIPANJE GNOJIVA MOZE BITI UREDJENO TAKO DA NE STETI OKOLISU. VIDI STANDARD 5.3.6.

Procesiranje hrane

5.3.8

- Sva hrana ce biti proizvedena koristenjem procesa, koji se uklapaju u KRAV standarde za procesiranje. Takva hrana je izlistana na listi procesirane hrane dozvoljene od strane KRAV-a. Vidi apendiks 5.

Kultivisana hrana tokom perioda konverzije

5.3.9

- Do 60% godisnje potrosnje hrane mora doci od prehrambenih namirnica sa proizvodjacevih vlastitih usjeva uzetih za vrijeme perioda konverzije i to se smatra KRAV certifikovanim. Jesenji usjevi gdje je sjeme bilo hemijski tretirano ili gdje su koristena vjestacka gnojiva prethodne jeseni koja je prethodila periodu konverzije ne mogu biti koristeneni kao dio kvote. Ovo se takodje odnosi na usjeve gdje je zemlja bila tretirana hemikalijama tokom ili nakon zetje na jesen godine koja je prethodila godini konverzije.

Krmno bilje

5.3.10

- Stoka treba da ima slobodan pristup krmnom bilju.
- 6 KRAV preporucuje da jeleni takodje imaju pristup vegetaciji za brscenje tokom zime.

Koncentrat

5.3.11

1 3 Za prezivare uzgajane zbog mesa i mladuncad prezivara, koncentrat se moze sadrzavati od maksimum 30% dnevnog uzimanja suhe materije.

Za mlijecnju stoku koncentrat moze sadrzavati maksimum 40% dnevnog uzimanja suhe materije, ali moze se popeti do 50% tokom ne vise od 3 mjeseca u pocetku laktacije.

Za koze ovaj iznos je 40% (gojena i mlada stoka) i 60% (mlijecna stoka) do 1. septembra 2002.

Tokom zalucenja proporcija koncentrata moze ici do maksimum 50% za kratak period vremena. Za janjad ovaj period moze biti maksimum 1 mjesec nakon zalucenja a za telad moze trajati do starosti od 6 mjeseci.

6 Za jelene maksimum je 30% dnevnog unosa suhe materije moze sadrzavati koncentrat.

Hrana zivotinjskog porijekla

5.3.13

2 4 5 Hrana zivotinjskog porijekla (ukljucujuci mlijeko, mlijecne proizvode, ribu i druge morske zivotinje) treba biti visokog kvaliteta i dozvoljena je jedino za svinje i perad. Mesni proizvodi nisu dozvoljeni.

Ipak, surutkom, obranim mlijekom i ostalim sporednim proizvodima KRAV certifikovanog procesiranja mlijeka mogu se hraniti prezivari. Vidi takodje i standard 5.3.17 i 5.3.18.

Period pase

5.3.14

1 3 Ispasa treba da iznosi najmanje 50% suhe materije za prezivare. Nesto manja proporcija moze biti dozvoljena tokom dijela perioda za mlijecne zivotinje i junad. Najmanje pola ispase treba, ipak, da sadrzi krmno bilje.

4 Za svinje, ispasa treba da obezbjedi i hranu i mnogo prilike za aktivnost.

2 5 Za perad, podrucje pase treba da ima travni pokrivic i da obezbjedi i hranu i mnogo prilike za aktivnost.

2 3 5 Za perad i junad pasa moze biti dopunjena svjezim krmnim biljem.

6 Za jelena, dnevni unos suhe materije tokom vegetacijskog perioda može uključiti pasu ili druge biljke u okolini. Broj životinja treba biti prilagodjen tako da normalan razvoj može biti postignut bez koncentratnih dodataka.

5.3.15

Priplodni bikovi mogu biti držani napolju. Tokom perioda ispase, priplodni bikovi trebaju imati pristup krmnom bilju.

5.3.16

- Sve ograde se trebaju dobro održavati. Bodljikava zica treba biti izbjegavana i električna bodljikava zica je zabranjena.

Sisancad

5.3.17

1 3 Telad, janjad i jarici trebaju sisati najmanje citav period kolostruma i odmah nakon trebaju biti hranjeni ne procesiranim mlijekom doticne vrste jos najmanje 12 sedmica (telad), 8 sedmica (janjad) i 6 sedmica (jarici)

6 Mladuncad jelena trebaju sisati citav mlijecni period sve do prirodnog odbijanja.

5.3.18

1 3 4 5 Pri uzgoju prekobrojnih životinja ili životinja bez majke certificirano mlijeko druge vrste može biti korišteno. Ako to nije moguće neprocesirano konvencionalno mlijeko može biti korišteno. Mlijeko ne može biti ukiseljeno sa formikom, propionikom ili acetilnom kiselinom. Mlijecne alternative mogu biti korištene samo u individualnim kriznim situacijama na kraci period. Ako kolicina predje 30% dnevne potrosnje, bice potreban 12-omjesečni period konverzije. Proizvodjac treba da dokumentuje svu upotrebu mlijeka ostalih vrsta, konvencionalnog mlijeka ili mlijecenih alternativa.

Kada se lijeci bolest, izuzetci mogu, nakon pregleda, biti ucinjeni tako sto se zagrijava mlijeko ili koristi mlijeko drugih vrsta.

5.3.19

1 3 Teladi koja ne sisaju treba biti data mogucnost da sisaju kroz umjetnu sisu postavljenu u prirodnu poziciju.

5.3.20

4 Prasici ne smiju biti zaluceni prije 7 sedmica starosti.

5.3.21

Mlijeko od životinja koje se tretiraju lijekovima ne može se koristiti nizasto osim za hranjenje vlastite mladuncadi tokom perioda povlacenja koje je postavila Svedska nacionalna administracija hrane plus jos jedan dan za tretirane kravekoje sisu i telad.

Voda

5.3.22

- Životinje trebaju uvijek da imaju pristup vodi dobre kvalitete.

Dopuna hrani

5.3.23

- Dopunska hrana sa soli i morskim školjkama je dozvoljena.

5.3.24

- Sinteticke dopune kao sto su enzimi mogu biti dozvoljene, nakon pregleda kada bi se odredilo da li su neophodni za zdravlje životinje ili kada nema prirodnih alternativa.

Generalno, sljedece je primjenjivo:

-Elementi u tragovima, vitamini i minerali su dozvoljeni;

-Amino kiseline proizvedene u obliku pirea i urea nisu dozvoljeni

KONVENCIONALNE HRANJIVE NAMIRNICE I DOPUNE CE BITI IZLISTANE U
"REGULATIVI SAVJETA (EEC) 1804/1999, Annex II"

5.3.25

4 Prasici treba da imaju pristup tlu tokom citave godine zbog zeljeza. Tlo se moze obogatiti zeljezom gdje je to potrebno.

Sadrzaj teskog metala

5.3.26

- Analize sadrzaja teskog metala minerala, koncentrata i gotove hrane, reguliranih sa standardom 4.2.5 ce biti trazene od nabavljacka

Prezervativi prehrambenih namirnica

5.3.27

- Sinteticki prezervativi nisu dozvoljeni uz izuzetak formicke, propionicke i acetilne kiseline.

5.3.28

- Dozvoljeni inokulanti za stocnu hranu se:
 - Bakterija (sodium benzoate moze biti dozvoljen kao prezervativ nakon pregleda);
 - Formicka kiselina, propionicka kiselina i aceticka kiselina;
 - Enzimi;
 - Melase u kolicini dovoljnoj za pravljenje stocene hrane (40 kg/tona zelene stocene hrane);
 - Hrana odobrena pod standardom 5.3 moze biti koristena ali je ukljucena u procenite KRAV certifikovane/ne certifikovane hrane.

5.3.29

Kulture bakterija i acidifikativne supstance biljnog porijeklamogu biti koristene za kiseljenje mlijeka. Hemijski prezervativi za hranu ukljucujuci formik, propionik i acetilnu kiselinu nisu dozvoljeni za kiseljenje mlijeka.

5.4 ZDRAVLJE I MEDICINSKI TRETMAN

5.4.1

- Stoka treba biti cuvana na takav nacin da dobar okolis, briga i hranjenje promoviraju dobro zdravlje i da se nivo bolesti drzi nisko. Cjelokupna dobra situacija sa zdravljem stoke je preduslov za KRAV certifikaciju. Oni koji vode brigu o zivotinjama ce demonstrirati pravilnu njegu za svu stoku.

6 Jelen ne smije imati tuberkulozu. Clanstvo u oficijelnom kontrolnom programu je preporuceno.

5.4.2

- Zivotinjama koje pokazuju znake bolesti ili povrede treba se odmah obratiti paznja i dati pravilna njega. Ukoliko se pravilna njega ne bude dala, citavo krdo moze biti decertifikovano.

5.4.3

Ako dodje do poremećaja zdravlja koje je uzrokovano okolisem, njegom ili hranom, akcija da se uklone problemi se treba poduzeti odmah. Ako se potreban akcije ne preduzmu citavo krdo moze biti decertifikovano. U ozbiljnijim slucajevima, KRAV moze zahtjevati da se proizvođač ukljuci u uspostavljeni program za dobrobit zivotinja.

5.4.4

Injekcije vitamina i minerala su dozvoljene u individualnim slucajevima. U cilju da se izbjegne ponovni problem, dopune mogu naknadno biti obezbjedjene.

1 3 6 Gdje su dokumentovani niski nivoi seleniuma, profilakticke injekcije mogu biti date, nakon datog obavjestenja o tome KRAV-u.

Lijekovi i hemiska sredstva za tretman zivotinja

5.4.5

Rutinski profilakticki tretman sa lijekovima ili hemijskim sredstvima je zabranjen. Izuzetci su:

-upotreba vakcine u slucajevima jasne potrebe za tim i gdje se druge metode tretmana smatraju manje efektivnim. Vakcine napravljene ili proizvedene od genetski modificiranih organizama su zabranjene. Restrikcije mogu biti uvedene u buducnosti.

-anestezija

5.4.6

Lijekovi i hemijska sredstva se mogu koristiti samo onda kada postoji jasna potreba i uz pracenje perioda povlacenja koji su izneseni ispod. Tretman citave grupe stoke treba biti javljen KRAV-u unaprijed. Nakon izvršenog pregleda preventivni tretmani mogu biti dati u specificnim slucajevima

5.4.7

1 3 4 6 Avermektini mogu biti koristeni samo onda kada se ne ocekuje da druge supstance izazovu zeljeni ucinak. Ne degradirane supstance, kao avermektini, se ne trebaju koristiti kada su zivotinje na prirodnoj ispasi.

KRAV period povlacenja

5.4.8

Ne postoji period povlacenja za slijedece, pretpostavljajuci da agenti ili tretmani nisu prepisani sa periodom povlacenja:

-1 3 kalcijum za mlijecnu groznicu

-1 3 agenti da bi se povecao nivo secera u krvi (kao propilen glikol) za oboljenja apetita

- -karbonski preparati
- -prirodna medicina
- -injekcije sa vitaminima i mineralima
- -svi spoljni tretmani osim parazitnog tretmana i formalina. Za ove tretmane primjenjuje se period povlacenja iznesen za druge supstance u standardu 5.4.10 i za supstance sa periodom povlacenja od 0 dana u standardu 5.4.11.

5.4.9

Zivotinje moraju proci kroz period konverzije u skladu sa "regulacijom savjeta (EEC) Br. 2092/91" ako:

-prime vise od dva ili maksimum tri kursa tretmana sa hemijski sintetiziranim alopatrikim veterinarskim medicinskim proizvodima i antibioticima u toku jedne godine;

-prime vise od jednog tretmana ako je njihov produktivni zivotni krug manji od godinu dana.

Duzina perioda konverzije je:

-12 mjeseci za goveda uzgajana zbog mesa

-4 mjeseca za svinje, ovce, koze. Minimalni period povlacenja prema standardu 5.4.10

-6 sedmica za koke nosilje

Tretman oznacava sve tretmane koji se vrse u cilju liječenja bolesti. Upotreba vakcina, paraziti tretmani i obavezni tretmani koje nalazu vlasti nisu ukljuceni u broj tretmana.

KRAV period povlacenja za meso, vunu i kožu

5.4.10

3 4 5 6 Za tretman sa antibioticima i kemoterapeuticima:

-uduplati period povlacenja koji je iznesen u Svedskoj nacionalnoj administraciji hrane za te supstance, ipak uvijek najmanje 6 mjeseci.

Za vitamine, minerale i anestetike sa propisanim periodom povlacenja:

-uduplati period povlacenja iznesen iznesen u Svedskoj nacionalnoj administraciji hrane za te supstance.

Za druge supstance

-uduplati period povlacenja koji je iznesen u Svedskoj nacionalnoj administraciji hrane za te supstance, ipak uvijek najmanje 2 mjeseca.

KRAV period povlacenja za mlijeko i jaja

5.4.11

1 2 Za supstance sa fiksnim periodom povlacenja:

-uduplati period povlacenja koji je iznesen u Svedskoj nacionalnoj administraciji hrane

Za lijekove ili sredstva sa periodom povlacenja 0 dana:
-48 sati

5.5 RAZNO

5.5.1

1 3 4 6 Medicinska hormonalna sinhronizacija toplote, transfer embrija ili rutinski podstaknut porod, nisu dozvoljeni.
Genetski modifikovani organizmi nisu dozvoljeni.

Osakacenje

5.5.2

1 3 4 6 Osakacenje zivotinja ce biti ograniceno. Osakacenje osim kastracije i uklanjanja rogova nije dozvoljeno.

5.5.3

1 3 Kastracija je dozvoljena za telad starosti do 8 sedmica. Telad trebaju biti pod anestezijom tokom kastracije.

4 Kastracija svinja je dozvoljena do starosti od 7 dana. Smanjivanje zuba kod mladuncadi svinja je dozvoljeno u slucaju velikih okota i treba biti uradjeno do sedmice dana starosti.

5.5.4

1 4 Uklanjanje rogova, samo moze spaljivanjem, moze biti izvedena do starosti od 8 sedmica. Uklanjanje rogova kod starijih zivotinja zbog dobrobiti zivotinja ili sigurnosnih razloga moze biti odobreno, predmet pregleda.

6 Jelenu mogu biti skinuti rogovi da bi se omogucio transport i rad s njim. Ovo se treba raditi nakon dobijanja dozvole od KRAV-a. U ovom slucaju otklanjanje rogova zahtjeva odsivanje ociscenih rogova.

Uzgajanje

5.5.5

- Zivotinje koje se ne mogu pariti ili roditi bez ljudske asistencije ne mogu biti KRAV certifikovane. Upotreba sperme iz transfera embrija bika je sad zasad dozvoljena.

Starost za klanje

5.5.6

5 Za perad koja nije spororastuca, minimalna starost za klanje ce biti
-81 dan za pilice
-140 dana za curke i guske

Transport

5.5.7

- Vlasnik stoke ce osigurati da su utovar, transport i istovar stoke izvedeni na takav nacin kojim se u najvecoj mjeri smanjuje fizicki i mentalni stres.

5.5.8

- Vlasnik stoke ce dozvoliti i omoguciti KRAVu saznanje o rezultatima zive inspekcije i izvjestaja klanja.

5.5.9

6 Jelen moze biti transportiran jedino u vezi sa nabavkom ili prodajom rasplodne stoke ili mlijecne stoke.

6. PČELARSTVO

6.1. REGISTRACIJA I KONVERZIJA

6.1.1

Držanje pčela može biti KRAV certificirano nakon perioda konverzije od 1 godine, tokom kojeg se treba uskladiti sa KRAV standardima i treba biti izvršena inspekcija od strane KRAV-a. Paralelna proizvodnja može biti odobrena, nakon inspekcije, pod uslovom da se sva proizvodnja i održavanje izvodi na takav način gdje ne postoji opasnost mješanja certificiranih i konvencionalnih proizvoda. KRAV certificirani vosak će biti korišten po ulasku u inspekcijisku šemu.

6.1.2

Treba biti lako moguće da se identificiraju košnice.

Nabavka pčela

6.1.3

Rojevi pčela i matica mogu biti nabavljene jedino od KRAV certificiranih proizvođača. Izuzetak može biti napravljen, nakon inspekcije, ako se KRAV certificirane rojevi (društva) pčela i matice ne mogu nabaviti.

Geneticki modifikovani organizmi nisu dozvoljeni.

6.1.4

Vosak koji nije certificiran ne može biti donesen u certificiranu proizvodnju kada se nabavljaju rojeve (društva) pčela.

Hrana

6.1.5

Prenosni rojevi (društva) i košnice ne mogu biti smještene u blizini polja gdje se upotrebljavaju pesticidi i herbicidi, tj. blizu konvencionalne kulture uljnih biljaka, voća i jagodičastog voća. Izvori nektara i polena trebaju se prvenstveno sastojati od organski proizvedenih usjeva i/ili samonikle vegetacije.

6.1.6

Dodatno hranjenje pčela mednom i šećernom vodom je dozvoljeno za vrijeme hibernacije i u rano proljeće.

6.1.7

KRAV certificirani šećer ili šećerna solucija će se koristiti za ishranu tokom zime.

Izvori zagađenja

6.1.8

Upotreba hemijskih sredstava u okolini košnica nije dozvoljena.

6.1.9

Košnice se ne smiju staviti u blizini izvora zagađenja, kao što su industrijska područja i smetlišta.

Lijekovi i hemijska sredstva

6.1.10

Bolesni rojevi (društva) trebaju biti tretirane.

6.1.11

Kao dodatak skladištenju u prostoriji sa vještačkim hlađenjem, slijedeće je dozvoljeno za tretiranje bolesti i štetočina, za kontrolu zdravlja košnica i kada se skladište okvirovi: oksalna kiselina, mravlja kiselina, sirćetna kiselina, mliječna kiselina, soda i kaustična soda.

Mutilacija

6.1.12

Podrezivanje krila matice je zabranjeno.

Postupanje

6.1.13

Dim, voda i sirće su dozvoljeni da se uklone i smire pčele. Jedino netretirano prirodno drvo i ne fosilska goriva biljnog porijekla su dozvoljeni za dimljenje. Ni jedno drugo sredstvo za uklanjanje i smirivanje pčela nije dozvoljeno.

6.1.14

Ulje, dizel i ostali petrolski proizvodi nisu dozvoljeni u cilju preveniranja infestacije mrava.

Materijal za okvirove za med

6.1.15

Zidovi saća mogu sadržavati samo KRAV certificirani vosak ili plastiku koja je dozvoljena za upotrebu kada se radi o hrani.

8. EKSPLOATACIJA SAMONIKLOG BILJA

8.1.1

Eksploatacija samoniklog bilja uključuje sve što je ubrano ili sakupljeno bez da je aktivno kultivirano.

8.1.2

Proizvođač nadležan za sakupljanje ili branje bi trebao ući u sporazum za certifikaciju sa KRAV-om.

8.1.3

Eksploatacija samoniklog bilja trebala bi doći iz jasno definisanog područja koje zadovoljava kriterije navedene u daljnjem tekstu.

8.1.4

Područje nije moglo biti tretirano sa gnojivom ili kemikalijama unazad tri godine prije branja. Biljke tretirane sa sredstvima kontrole štetočina ne smiju biti posađene unazad tri godine. Tretman sa krečom je dozvoljen.

8.1.5

Područja bi trebala biti tako postavljena da zagađenje ne smanji vrijednost proizvoda kao što su hrana ili stočna hrana.

8.1.6

25 metara široka tampon zona će biti obezbjeđena pored saobraćajnih puteva koji imaju intenzitet preko 3000 vozila tokom dana, ili drugih izvora zagađenja (npr. industrije ili susjednog zemljišta na kojem se primjenjuju vještačka gnojiva ili hemijski pesticidi i gdje je primjenjen herbicid). Granične vrijednosti su položene za caesium u zemlji, vidi apendiks 6.

8.1.7

Branje/sakupljanje proizvoda neće imati negativan uticaj na okolinu ili da ugrozava postojanje bilo koje vrste bilja ili životinja.

8.1.8

Sva mjesta nabavke trebaju imati osoblje koje je dobro upoznato sa KRAV standardima.

8.1.9

Osobe koje sakupljaju ili beru trebaju imati pristup mapama KRAV odobrenih područja kako bi bili upoznati na kojim područjima sakupljaju i beru. Sve informacije, uključujući instrukcije i standarde trebaju biti dostupni na lokalnom jeziku na mjestu kupovine.

9. POSTUPAK I OBRADA

9.1 PORIJEKLO I SADRŽAJ

9.1.1

Obrađeni proizvodi će što je moguće duže zadržavati sirove materijale porijekla certificiranog od strane KRAV-a.

9.1.2

KRAV može dozvoliti upotrebu ne certificiranih sirovih materijala u obrađenom proizvodu podloženom ispitivanju, ako traženi certificirani sirovi materijal nije dostupan u traženoj količini ili kvalitetu. U takvim slučajevima sirovi materijali Evropske unije bi trebali biti korišteni kao prva alternativa, a uobičajeni sirovi materijali kao posljednji izvor.

Proizvođač je obavezan da demonstrira da su napravljeni dovoljni napor i da je siguran da su sirovi materijali nedostupni, da nastavi istraživati mogućnosti dobijanja certificiranog sirovog materijala i da, što je prije moguće, zamijeni uobičajene sirove materijale sa sirovim materijalima Evropske unije i organskim materijalima Evropske unije certificiranim od strane KRAV-a.

9.1.3

Nije dozvoljena upotreba KRAV certificiranih sirovih materijala i necertifikovanih sirovih materijala iste vrste u istom proizvodu.

9.1.4

Slijedeći sirovi materijali, za koje trenutno ne postoje KRAV standardi, mogu biti korišteni u obrađenim proizvodima bez pregleda od strane KRAV-a:

- Divljač, s izuzetkom životinja odgajanih u rezervatima
- Sol (sodium klorid)
- Voda
- Konvencionalni kvasac

9.1.5

Bilo koji uobičajeni sirovi materijali koji su iskorišteni ne smiju poticati od ili sadržavati genetički modificirane organizme.

Konvencionalni sirovi materijali

9.1.6

Standardi za aditive su primjenljivi takođe za uobičajene sirove materijale u sastavljenim proizvodima. Ovo se takođe odnosi na sastavljeni proizvod korišten u KRAV certificiranom proizvodu.

9.1.7

Obogaćenje vitaminima i/ili mineralima će biti predmet inspekcije. Sintetički proizvedeni vitamini i minerali mogu biti upotrebljeni ako to zakon dopušta i ako je KRAV odobrio te supstance prije upotrebe u svakom specifičnom slučaju.

9.1.8

KRAV ne certificira sintetičke i "identično prirodno" sastojke koji dodaju boje i okuse.

9.2 ADITIVI I OBRADA

Aditivi

9.2.1

Aditivi za obrađene proizvode će odobriti KRAV. Lista dozvoljenih aditiva se može naći u apendiks 7 i 8. Kada je moguće, KRAV certificirani aditivi i obrađivači se trebaju koristiti.

9.2.2

Aditivi mogu biti dozvoljeni, nakon inspekcije, po tome da li:

- su napravljeni od sirovih materijala koje je certificirao KRAV

- su proizvedene koristeći se načinom obrade koju KRAV odobrava
 - su prirodnog porijekla
 - se smatraju potpuno bezopasnim za ljudsku upotrebu u traženim iznosima
 - nemaju nikakav negativan efekat na proizvode kao hrana
 - su od važnosti za proizvodnju određenog proizvoda
 - nisu proizvedeni uz korištenje genetski modificiranih organizama
 - ne štete okolini do značajnog obima
- IFOAM standardi za certifikaciju aditiva i obrađivača se korise kao osnova inspekcije.

9.2.3

Fungicidi nemogu biti dodati u sirni vosak.

Procesi

9.2.4

Procesi trebaju biti prijavljeni i odobreni od strane KRAV-a prije upotrebe.

9.2.5

Slijedeći procesi proizvodnje su dozvoljeni:

- Svi mehanički i fizički procesi, (sa izuzetkom radijacije)
- Biološki procesi, kao fermentacija
- Ekstrakcija može jedino biti izvedena sa vodom, etanolom ili uljima
- Dimljenje
- Oborine, sa izuzetkom restrikcija za pomoćna sredstva za obradu iz 9.2.1.

Iradijacija nije dozvoljena.

9.2.6

Dozvoljeno je pokrivanje krompira i povrća sa tresetom ili zemljom ako se koristi treset ili zemlja koju je certifikovao KRAV.

10. KLAONICE

KRAV nastoji u svim koracima lanca nadzora (proizvodnja, obrada, distribucija, itd) da pokaze brigu o prirodnom toku i ponasanju, isto kao sto i planira operacije tako da se brine za dobro zdravlje zivotinja i da im se omoguci prirodno ponasanje, visok kvalitet zivota i kraj patnjama i stresovima.

KRAV-ov princip je da ce se klanje KRAV odobrenih zivotinja izvorsiti u mirnom okruzenju za zivotinje gdje je klanica adaptirana biologiji zivotinje. Da bi se minimizirao transport, KRAV bi po mogucnosti zelio vidjeti u buducnosti da se klanje odvija ili na samoj farmi ili u lokalnim klaonicama. Kako to nije moguće u trenutnoj situaciji, KRAV prihvata klanje u najblizjoj mogući klaonici koja je KRAV certifikovana za KRAV odobrene zivotinje. Dodatno, KRAV tezi da podrzi klaonice gdje se sve klanje odvija u skladu sa KRAV standardima. KRAV takodje vidi povecanu potrebu za male i srednje klaonice i radice na razvijanju ovih tipova operacija.

Poglavlje 10 pocinje sa zahtjevima za klaonicu. Ovo prate opsti propisi o tome kako ce se postupati sa zivotinjama. Dijelovi 10.5. i 10.6. regulisu mjesto za lijeganje i klanje. Poglavlje završava sa propisima sa kritikama od strane inspektora. Dalje, poglavlje sadrzi standarde o oznacavanju i transportu zivotinja. U revidiranoj verziji poglavlja 10. Klaonice, KRAV je pokusao da razjasni i naglasi zone koje KRAV smatra najvaznijima. Na primjer, ovo ukljucuje regulisanje ustanovljenih grupa zivotinja, vrijeme transporta i vrijeme cekanja u klaonici. KRAV je takodje pokusao da pojednostavi tekst standarda i ukljuci KRAV tumacenje. Razjasnjavanje teksta je dodano nekim standardima.

10.1 OPSTE

10.1.1

Klanje ce se odvijati u KRAV certifikovanim klaonicama. Za certifikovanje je neophodno da klaonica ustanovi i postuje plan akcije, dokumentovane sa ruinama i radnim instrukcijama ili ekvivalent.

Klaonica treba na jasan nacin da pokaze, kroz plan akcije, da se povinuje KRAV standardima. Vidi KRAV veb stranicu za informacije o dizajniranju plana akcije.

10.1.2

Licencirani poslovi koji transportuju ili kolju zivotinje ce imati osobu, imenovanu od strane KRAV-a, odredjenu da bude odgovorna za postupanje sa svim zivotinjama u svakom objektu za klanje. KRAV ovlastenik ce pratiti da se sa zivotinja postupa u skladu sa KRAV standardima i biti odgovoran da konstantno informise relevantno osoblje o KRAV standardima. Takodje pogledajte dio 2.3 Obaveze.

10.1.3

KRAV odobreni stocar ce imati mogucnost da bude prisutan prilikom klanja sve do trenutka smrti. Postojace mogucnost identifikovanja svake zivotinje ili grupe zivotinja tokom svakog koraka u procesu transporta i klanja.

10.2 POSTUPAK

10.2.1

Sve postupanje ukljucujuci i transport koje je povezano sa klanjem ce biti izvedeno mirno i nježno i ukljucivace minimum fizickog i psihickog naprezanja zivotinje. Osoblje iskusnije u radu sa zivotinjama ce izvorsiti postupak. Izlaganje stoke reflektivnim površinama, buci i drugim stresnim faktorima ce biti izbjegavano tokom svih faza postupka ukljucujuci i transport u kombinaciji sa klanjem. Za prevoz zivotinja vidi takodje 10.6.1.

Ustanovljene grupe zivotinja ce biti drzane zajedno i odvojeno od drugih nepoznatih jedinki ili grupa tako da nisu uzrujane jedne od drugih. Odgovornost je proizvodjaca da sastavi grupe prije transporta, vidi takodje 5.2.1 i 5.5.7.

Izraz ustanovljene grupe zivotinja je definisan u dijelu o Definicijama.

Zivotinje su osjetljive na mirisne signale na primjer stresne i uzrujane drugih zivotinja. Zivotinje su podložne stresu na primjer zbog jakog svjetla i uzbudjenja zabog prijjetnje od

strane drugih životinja, buke i nivoa glasne buke isto kao i zbog bola. Grubo postupanje sa udarcima i sokovima takodje stresno utica na životinje.

10.2.2

Elektricni stapovi se ne smiju koristiti. Ovce se ne smiju dizati/vuci za krzno.

10.2.3

Svi prostori i prolazi gdje se vrsi postupak nad životinjama ce biti planirani tako da se eksploatise životinjski prirodni instinkt da produzi. Vidi takodje 10.6.1.

10.3 OZNACAVANJE

10.3.1

Životinje ce biti KRAV oznacene sa markicama za usi ili ekvivalentom sa dostavom sa farme i oznaka ce biti uz truplo sve do sredjivanja. Manje životinje kao sto je perad ce biti dostavljana u oznacenim kutijama. Svinje mogu biti oznacene sa dobro ociscenim cekicem za tetoviranje i na straznjem cereku ili ramenima.

KRAV odobreni socar je odgovoran za markiranje sve dok životinje nisu utovarene za transport iz farme. KRAV ovlastenik ima odgovornost za oznacavanje tokom preostalih koraka procesa transporta i klanja. Vidi takodje 2.3.6.

Oznacavanje i dokumentacija je trazena radi garancije mogucnosti pracenja kroz citav lanac nadzora. KRAV-ov cilj je da koristi najnjezniju mogucu tehniku za životinje. Da bi se izbjeglo duplo oznacavanje, KRAV moze nakon razmatranja, odobriti drugaciji sistem oznacavanja ako garantuje mogucnost pracenja kroz citav lanac nadzora.

10.4 TRANSPORT

10.4.1

Prilikom transporta u klaonicu, KRAV odobrene životinje mogu biti utovarene u isto vozilo sa drugim životinjama. Razlicite ustanovljene grupe ce biti odvojene kapijama ili slicno. KRAV ovlastenik mora osigurati da KRAV odobrene životinje nisu pomjesane sa drugim nepoznatim jedinkama ili grupama.

Samo životinje koje su ranije vezane mogu biti vezane tokom transporta. Vozilo mora imati zadovoljavajucu ventilaciju tako da se odrze dobri, ugodni klimatski uslovi za životinju. Vozac ce imati miran stil voznje. Ukupno vrijeme za transport, ukljucujuci pauze za odmor, ne smije preci osam sati.

Pod drugim životinjama se misli na druge ne KRAV odobrene životine sa iste farme. Pod drugim životinjama se takodje misli na druge KRAV odobrene ili ne KRAV odobrene životinje sa druge farme.

Inspekciju vozila ce izvršiti relevantni autoritet. Vozacev vozacki akreditiv moze biti certifikovan kroz obuku vozaca u transportu ili ekvivalent.

Zahtjevi za veterinarsku inspekciju prije klanja i strogi higijenski standardi mogu ciniti teskoce za klanje na farmi i dakle odredjena kolicina transporta je neophodna. Jos uvijek je princip da se transport zivih životinja treba minimizirati.

Za transport zivih životinja, vidi 5.1.12 i 5.4.1.

10.4.2

Životinje se ne smiju tretirati sa sintetickim stimulansima ili sintetickim sredstvom za smirenje prije ili tokom transporta.

10.5 OBJEKTI I MJESTO ZA LEZANJE

Okruzenje novog prostora je stresno za životinje zbog, na primjer, novih zvukova i mirisa i dakle vrijeme u klaonici treba svesti na minimum. Cilj KRAV standarda je da ucini okruzenje sto je moguće boljim.

10.5.1

Zivotinje ce normalno biti zaklane istog dana kada stignu u klaonicu. Visoko mlijecne zivotinje ce biti zaklane maksimalno 12 sati od poslednje muze. Perad, ukljucujuci i nojeve, ce biti zaklane istog dana kada stignu u klaonicu.

Zivotinjama ce biti postupano na mjestu lijeganja na nacin na koji su navikle. Samo zivotinje koje su navikle biti vezane mogu biti vezane ili drzane u malim, torovima za jednu zivotinju tokom lezanja.

Razlicite okolnosti mogu operatoru dozvoliti da odstupi od glavnog pravila da se zivotinje moraju zaklati tokom istog dana dolaska u klaonicu. Broj zivotinja o kojima je rijec, kolicina i razlog za zivotinje da ostanu preko noci ce biti dokumentovane i o tome izvijesten KRAV. Vidi KRAV veb stranicu za vise informacija.

10.5.2

Tokom kraceg lezanja goveda, zivotinje ce imati slobodan pristup vodi. Tokom duzeg perioda cekanja, zivotinje ce dodatno dobijati redovno hranu i imati pristup suvoj i citavoj prostirci na mjestu za lezanje.

Tokom kraceg lezanja svinja, zivotinje ce imati slobodan pristup vodi i sijenu ili drugim aktivnostima. Tokom duzeg perioda cekanja, zivotinje ce dodatno imati stocnu hranu u dovoljnim kolicinama i pristup suvoj i citavoj prostirci na mjestu za lezanje.

Tokom kraceg lezanja ovaca, zivotinje ce imati slobodan pristup vodi. Tokom duzeg perioda cekanja, zivotinje ce dodatno imati stocnu hranu u dovoljnim kolicinama i pristup suvoj i citavoj prostirci na mjestu za lezanje.

Pod kracim periodom cekanja KRAV misli do cetiri sata. Pod duzim periodom cekanja, KRAV misli vrijeme duze od cetiri sata.

10.5.3

Broj zivotinja u toru za lijeganje ne smije biti veci od onog koji dozvoljava slobodno kretanje. Sa duzim periodom cekanja pojedinačni torovi ce biti namanje šest m² po zivotinji za goveda i najmanje dva m² po zivotinji za svinje i ovce. Svinje i ovce se medjutim po mogucnosti nece smjestati u pojedinačne totove. Sa lijeganjem u grupne torove omoguceni prostor ce biti u skladu sa slijedecim:

Zivotinjska vrsta	Tezina	Prostor m ²
Goveda	<100	1
	100-250	1,5
	250-400	1,9
	400-600	2,3
	>600	2,7
Ovce, koze	<50	0,5
	>50	1
Svinje (svinje za tov) Odrasle svinje	<120	0,75
	>120	1,5

Pod torom za lijeganje, KRAV misli sve tipove ogranicenih prostora gdje se zivotinja drzi dok ceka na klanje. Prostori za utjerivanje se ne smatraju torom za lijeganje.

10.6 KLANJE

Utjerivanje i vjesanje

10.6.1

Utjerivanje ce se iznad svega obavljati mirnim tempom i bez uznemiravanja. Zivotinje ne smiju biti pod stresom. Utjerivanje ce biti ucinjeno laksim planiranjem prostora za utjerivanje i okruzenja (na primjer protok vazduha, svjetlo, temperatura) minimiziranjem zvecanja/lupanja i mirisa. Postovanje prirodnog zivotinjskog ponasanja ce biti koristeno tokom utjerivanja, kao sto je drzanje grupe na okoupu, da zivotinja moze ici iz tame na svjetlo ili da prate vodecu zivotinju. Utjerivanje zivotinja kroz utore nije dozvoljeno.

Prostor za utjerivanje ce biti planiran tako da utjerivanje tece mirno bez uznemiravanja i bez dovodjenja zivotinja u stanje stresa. Iznenadni uglovi i corsokaci trebaju biti izbjegnuti. Period cekanja u prostoru za utjerivanje ce biti minimiziran i ne smije preci 15 minuta. Sakupljanje zivotinja u tor za osamucivanje ce se dogoditi mirno bez uznemiravanja i bez koriscenja fizickog nasilja.

Ovce ce svojevolljno pratiti zivotinju predvodnika, a goveda zele da izbjegnu corsokake i lakse ih je utjerivati u za to predvidjeni prostor sa blagom zakrivljenosti tako da kraj nije vidljiv.

10.6.2

Vjesanje pilica i brojlera na kuke za klanje prije osamucivanja ce biti izvodeno mirno. Poslije vjesanja, svaka zivotinja ce biti drzana na trenutak prije nego sto se izvrši vjesanje slijedece zivotinje pored nje.

Perad veca od pilica ne smije biti klana upotrebom kuka za klanje.

Perad veca od je suvise teska da bi bila klana upotrebom kuka za klanje.

Osamucivanje i inspekcija klanja

10.6.3

Broj zivotinja u toru za osamucivanje ne smije biti tako veliki da uznemire jedni druge ili da su izloženi ozljedama od guzve. Osoblje ce vršiti nadzor preostalih zivotinja u toru za osamucivanje kada se osamucuje kohezivna grupa ovaca, svinja ili jagnjadi.

10.6.4

Prilokom osamucivanja, ustanovljena grupa ovaca, svinja ili jagnjadi ce biti drzana zajedno sto je duze moguće. Zivotinje koje su odvedene na klanje ce biti osamucene sto je prije moguće i odmah zatim bice pustene da iskrvare.

Goveda ce biti osamucena pucnjem u glavu tako da to druge zivotinje ne primjete. Svinje i ovce mogu biti osamucene u krdima, odnosno stadima.

Svinje i ovce mogu biti osamucene u krdu/stadu da bi se iskoristilo njihovo prirodno ponasanje kao zivotinja krda/stada.

10.6.5

Efektivnost procedure osamucivanja ce biti provjerena za svaku pojedinu zivotinju. Ovo ce biti uradjeno odmah nakon osamucivanja i prije iskrvarenja. Za goveda, svinje i ovce ovo ce biti uradjeno kontrolom dilatacije zjenice ili refleksa oka. U gasnoj komori, postojace prozori za posmatranje i efekat osamucivanja se mora odmah prekontrolisati. Mora postojati kontrolni sistem za provjeru nivoa CO² i alarm.

Pistolj za stoku ili maska za klanje mora biti dostupna za slucaj da osamucivanje nije bilo efektno. Broj zivotinja koje su bile osamucene vise od jednog puta zbog nedovoljnogosamucenja bice registrovane u dnevnik.

Pustanje krvi

10.6.6

Puustanje i slijedeca obrada trupla ce biti izvršena bez svjesnosti ne osamucenih zivotinja. Rucna inspekcija da je zivotinja mrtva ce biti izvršena nakon iskrvarenja prije nego sto se dalji postupak nastavi.

Primjeri rucne inspekcije su ukljucivanje rupe za bockanje prilikom oparivanja u bacvi, inspekcija rotirajucim nozevima za bockanje ili druge prihvacene metode.

Jeleni

10.6.7

Jeleni ce biti klani na takav nacin da se so je moguće vise izbjegne stres. Vlasnik zivotinje ce dokumentovati nacin klanja. Klanje jelena ce se odvijati na ogradjenom zemljistu ili u instalacija za postupak uporedo sa ogradjenim prostorom.

10.7 DRUGO

Kritike nakon inspekcije

10.7.1

Meso ili trupla zivotinja koja su nakon zive inspekcije i inspekcije mesa dobila primjedbe koje ukazuju na nedovoljnu brigu za zivotinje, tj. zivotinje pokrivena znatnom kolicinom stajnjaka (kod 96 i 97), omrsavjele zivotinje (kod 47 i 48) ili prerasli papkari ne mogu biti KRAV oznaceni.

Klaonica je duzna da informise KRAV o kritikama koji ukazuju na neadekvatnu brigu za zivotinje. Viti takodje 5.5.8.

Klaonica ce u toku jedne sedmice od vremena neadekvatne brige za zivotinje informisati KRAV o kritikama.

12. PROIZVODNI INPUTI

Uvod

Glavni cilj označavanja proizvodnih inputa je da se olakša KRAV licenciranim proizvođačima da odrede proizvodne inpute koji su dozvoljeni u proizvodnji.

Ovi standardi informišu proizvođače proizvodnih inputa o inputima koji mogu biti certificirani i o kriterijumima za certifikaciju.

Firme za proizvodnju inputa koje su licencirane privataju da se povinuju KRAV Standardima za licenciranu proizvodnju i nad njima se vrši godišnja inspekcija. Proizvodni inputi postaju KRAV certificirani i mogu biti prodavani sa KRAV-ovim imenom i oznakom.

Drugi proizvodni inputi također mogu biti upotrebljeni u organskoj proizvodnji u skladu sa poglavljima 4. i 5. Ovi se zovu dozvoljeni proizvodni inputi.

primjeri proizvoda koji mogu biti certificirani:

- sredstva za kontrolu životinja,
- sredstva za zaštitu biljaka,
- stimulansi za razvoj biljaka,
- sredstva/djuberiva za regeneraciju zemljišta,
- zemljište za sijanje i saksije,
- sredstva za dezinfekciju i pesticidi za skladišne zone.

12.1

Obim

Proizvodi koji su dozvoljeni za upotrebu u organskoj proizvodnji u skladu sa KRAV Standardima u poglavlju 4. i 5. i Standardom 2.12.1, mogu biti certificirani kao proizvodni inputi. Proizvodi pakovani za potrošače mogu biti certificirani ako su u zoni primjene organske proizvodnje i ako se povinuju KRAV Standardima.

Proizvodni inputi mogu biti certificirani samo ako:

- je to dozvoljeno u skladu sa Propisom (EEG) 2092/91 aneks 1 i 2 i IFOAM Osnovnim Standardima,
- proizvođač može potvrditi da proizvodnja, lov ili skupljanje ne čine ozbiljne ekološke poremećaje,
- se prodaje samo u zoni primjene i tamo gdje ima dokumentovane efekte,
- nije klasifikovano kao opasno za životinjsko ili ljudsko zdravlje ili za životnu sredinu u skladu sa frazama rizika navedenim u Apendiksu 9,
- ne sadrži GMO ili ako nije proizvedeno pomoću GMO-a.

IFOAM direktive za ocjenu aditiva i proizvodnih inputa se koristi kao osnov za certifikaciju.

Slijedeće se ne može registrovati za inspekciju proizvodnih inputa:

- tehnička oprema,
- proizvodi dozvoljeni samo nakon ispitivanja,
- bakarna jedinjenja.

SVEDSKI NACIONALNI HEMIJSKI INSPEKTORAT MORA ODOBRI TI SUPSTANCE ZA KONTROLU STETOCINA ZA PRODAJU I UPOTREBU.

12.2

Dozvoljena je upotreba slijedećeg za mješavine zemlje:

- pijesak, glina i zemljište ledine, koje je uzeto sa zemljišta na kojima se nije primjenjivala hemijska zaštita protiv stetocina ili vještačka djuberiva 24 mjeseca prije skidanja,
- zemljište sa KRAV odobrenih/KRAV certificiranih zemljišta.

12.3

Analize

KRAV certificirani proizvodni inputi moraju biti analizirani na sadržaj teških metala navedenim u Standardu 4.2.5 i Apendiksu 3. Proizvodi koji se prodaju kao djuberivo također se moraju analizirati na sadržaj azota, fosfora i kalijuma. Učestalost analiza se ustanovljava kada se odredi certifikacija proizvodnje. Metode analize za svaku supstancu se mogu naći na KRAV-ovom veb sajtu, www.krav.se. Sadržaj teških metala ne mora biti tako visok da najviše dozvoljena primjena učini supstancu bezvrijednom za proizvodnju. Sadržaj teških metala u zemljištu za sijanje i saksije ne smije biti preciznije nivoa date u Apendiksu 3.

12.4

Ambalaza

KRAV certificirani proizvodni inputi moraju deklarirati sljedeće informacije o ambalazi:

- Sirovi materijali. Porijeklo sirovih materijala od konvencionalne ili organske proizvodnje mora biti naznačeno kao poljoprivredni ili proizvodni ostatak od prehrambene industrije.
- Sadržaj azota, fosfora i kalijuma mora biti naznačen za proizvode koji se prodaju kao đubriva. Sadržaj može biti formulisan kao interval.
- Preporučljiva doza ili najveća dozvoljena doza u skladu sa Standardom 4.2.5 i Apendksom 3. Preporučena primjena ne smije biti najveće dozvoljene primjene.

Operator koji proizvodi proizvode na veliko mora uključiti listu proizvoda sa dopisnim informacijama.

Prodaja certificiranih proizvodnih inputa, gdje ambalaza nije u skladu sa ovim standardima, se može nastaviti samo do 31. decembra 2004. Ovo vrijedi samo ako se ambalaza povinuje KRAV Standardima 2003.

12.5

Certificirani proizvodni inputi mogu sadržati konvencionalne sirove materijale, ali samo one sa 100 težina / % organskih sirovih materija mogu također biti zvane organskim.

16. RESTORANI I INDUSTRIJSKE KUHINJE

16.1 OPSTE

16.1.1

Samo restorani i industrijske kuhinje, koje su se sporazumjele sa KRAV-om imaju pravo da upotrebljavaju KRAV-ovo ime ili KRAV markicu na jelovnicima, znakovima ili drugim materijalima. Takodje vidjeti 2.7.

Restorani i industrijske kuhinje

16.1.2

Restorani po narudzbini ce nuditi najmanje dva KRAV odobrena glavna jela dnevno.

16.1.3

Industrijske kuhinje ce nuditi KRAV odobreno glavno jelo najmanje jednom sedmicno.

Krav odobrena jela

16.1.4

KRAV odobreno jelo ce sadrzati 100 % KRAV certifikovanih izvornih materijala. Ako certifikovani izvorni materijali ne mogu biti dobavljeni u dovoljnim kolicinama, KRAV moze da dozvoli nizu granicu od 70 % / tezini KRAV certifikovanih izvornih materijala. KRAV dozvoljava nizu granicu za osnovne sirove materijale od 50 % / tezini tokom tranzicionog perioda za ribu, ljuskare i divljac koji nisu odgojeni u zatvorenim prostorima. KRAV certifikovani proizvodi od ribe i akvakulture bice upotrebljavani tamo gdje je to moguće.

16.1.5

Ako je moguće svi prilozi KRAV jelu ce se sastojati od KRAV certifikovanih proizvoda.

Bife

16.1.6

Za odobravanje bifea kompletno jelo (glavno jelo, prilozi kao sto su pica, salate i hljeb) ce biti dostupno u bifeu. Bife ce reflektovati trzisnu snabdijevenost proizvoda.

Bife za dorucke

16.1.7

U sklopu slijedecih kategorija (od kategorija u bifeu) najmanje jedna alternativa ce biti dostupna u KRAV certifikovanom kvalitetu:

- kafa,
- caj,
- mlijeko,
- kiselo mlijeko/jogurt,
- pahuljice,
- hljeb,
- sir,
- marmelada,dzem,
- zitarice, müsli, mekinje

Kod drugih kategorija bice reflektovana trzisna snabdijevenost.

Kafé

16.1.8

U sklopu slijedecih grupa proizvoda (od proizvoda u kafé-u) najmanje jedna alternativa ce biti dostupna u KRAV certifikovanoj kvaliteti:

- kafa,
- caj,
- mlijeko,
- djus/nektar/limunada,
- sendvic (cilj ce biti da se sadzaj sastoji od 100 % KRAV certifikovanih izvornih materijala. Kada KRAV certifikovni izvorni materijali ne mogu biti nabavljeni u dovoljnim kolicinama, KRAV moze dozvoliti nizu granicu od 70 % / tezina KRAV certifikovanih izvornih materijala u sendvicu),

- zemicke, kifle,
- kolaci.

Kod drugih kategorija bice reflektovana trzisna snabdijevenost.

Oznacavanje

16.1.9

KRAV-ova markica za obradjene B-proizvode ce biti upotrebljena za KRAV odobrena jela.

16.1.10

Jasno ce biti ukazano od kojih izvornih materijala su KRAV certifikovanog porijekla. Ako to nije moguće postići, osoblje mora biti u stanju da pruži ovu informaciju.

16.1.11

Na vidnom mjestu za goste ce biti objasnjenje o sastavu KRAV jela kako slijedi: "KRAV certifikovano jelo se sastoji primarno od organskih KRAV certifikovanih izvornih materijala. Nad restoranima (firme za isporuku jela na veliko, industrijske kuhinje, skolske kuhinje itd.) mora biti izvršena inspekcija od strane KRAV-a prije upotrebe KRAV oznake."

16.1.12

KRAV ime ili markica ce biti prikazana na meniju pored KRAV jela. KRAV alternative u bifeima, bifeima za dorucke i kafé-ima ce biti jasno oznacene.

Razno

16.1.13

Osoblje ce biti dobro informisano o organskoj proizvodnji i KRAV-u.

16.2 REGISTRACIJA KRAV CERTIFIKOVANE HRANE

16.2.1

Restorani i institucije velikih razmjera mogu registrovati kod KRAV-a da upotrebljavaju jednu ili vise KRAV certifikovanih hrana. Registrovane hrane bi trebale biti potpuno zamijenjene sa KRAV certifikovanima.

16.2.2

U slucaju promijene, povecanja ili smanjenja broja KRAV certifikovanih registrovanih hrana, bice obavijesten KRAV.

16.2.3

Ako se KRAV registrovana hrana potrosi, gost i KRAV ce biti obavijesteni.

Certifikat

16.2.4

Certifikat sa registrovanom KRAV certifikovanom hranom, zajedno se KRAV-ovom B oznakom ce biti prezentovani gostimu. Certifikat se dobija od KRAV-a

Dokumentacija

16.2.5

Kolicina nabavljene KRAV certifikovane hrane ce biti dokumentovana zajedno sa evidencijom o upotrebljenim kolicinama. Dokumentacija ce biti sacuvana najmanje dvije godine.

Sezonska hrana

16.2.6

KRAV certifikovana sezonska hrana moze biti upotrebljavana bez registracije kod KRAV-a. Ovo vazi samo ako postoji sporazum sa KRAV-om. Nabavka ce biti dokumentovana.

16.2.7

Informacija gostima o KRAV certifikovanoj sezonskoj hrani ce biti tacna.

Oslobadjanja

16.2.8

U nekim slucajevima moze biti odobreno oslobadjanje od KRAV certifikovanog jela ili upotreba KRAV certifikovane hrane koja nije registrovana kod KRAV-a i koja nije sezonska.

17. RECERTIFIKACIJA PROIZVODA KOJI SU CERTIFICIRANI OD STRANE DRUGIH CERTIFICIRAJUĆIH TIJELA

KRAV zeli da stimulise potrosnju i povecanje snabdijevanja organskim proizvodima. KRAV dakle tezi da poveca obim organske proizvodnje olaksavajući globalnu trgovinu sa organskim proizvodima.

KRAV recertifikacija je bazirana na toma da je proizvod o kome je rijec proizveden po KRAV standardima ili ekvivalentno. U procjeni KRAV uzima u obzir:

- IFOAM namjera za organski proizvod*
- KRAV-ov cilj za organski proizvod*
- KRAV-ova procjena certifikacionog tijela*

Proizvodnja koja je certifikovana ili proizvodi koji su odobreni od strane drugog IAC programa recertifikuje se direktno od strane KRAV-a. Za druge recertifikacije, obimna procjena se vrsi bazirano na uglavnom vlastito iskustvo i drugo. KRAV je misljenja da povrtni proizvod kontrolisan u skladu sa (EEC) broj 2092/91 moze u cjelini biti recertifikovan direktno bez dodatnih zahtjeva. Zivotinjski proizvod zahtjeva dublju analizu i ovo je uglavnom bazirano na tome da KRAV visoko vrednuje pitanja zivotinjske dobrobiti.

Dozvoljeni aditivi i pomocna sredstva u obradi su ona koja su specificirana u IBS-u.

U skladu sa 17.3.1.1 KRAV koristi listu za procjenu u procesu recertifikacije. Lista za procjenu je sastavljena uz pomoc poredjenja standarda na bazi cinjenica izmedju (EEC) broj 2092/91 i IBS-a. Lista za procjenu se azurira uglavnom bazirano na sopstvenom iskustvu i drugih o tome kako inspekcije i certifikacije funkcionisu van Svedske. Pod trazanjem informacija se podrazumjeva da mi kontaktiramo certifikaciono tijelo da bi dobili izvjestaje o vrsti proizvoda. Ako KRAV to smatra potrebnim, idemo na slijedeci korak do proizvodnog procesa. KRAV moze da odbije recertifikaciju na bazi toga da lista za procjenu nije ispunjena ili ako ocijenimo da bi recertifikacija mogla na neki nacin da steti kredibilitetu ili marki KRAV.

17.1 OPSTE INFORMACIJE O RECERTIFIKACIJI

17.1.1

Recertifikacija se desava ili kroz certifikaciju baziranu na certifikatima drugih certifikacionih tijela (prenosjenje certifikacije) ili kroz certifikaciju baziranu na inspeksijskim izvjestajima. Kada je recertifikacija bazirana na prenosjenje certifikacije, KRAV trazi da je certifikaciono tijelo priznato od strane KRAV-a u skladu sa 17.2.

17.1.2

Prilikom prijave za certifikaciju proizvodnje ili odobravanja proizvoda, trazi se da je proizvodnja ili proizvod certifikovan u skladu sa 17.3 i 17.4. Za registraciju recertifikacije, bitni dijelovi poglavlja 2 su takodje primjenjivi.

17.2 PRIZNAVANJE CERTIFIKACIONOG TIJELA

17.2.1

Za priznavanje, certifikaciono tijelo ce biti ili IFOAM akreditovano ili ISO 65/EN45011 akreditovano. Za priznavanje, KRAV pravi obimnu procjenu certifikacionog tijela.

Za recertifikaciju proizvodnje ili proizvoda certifikovanog od strane certifikacionog tijela koje primjenjuje druge sisteme garancije kvalitete osim IAC ili ISO 65/EN45011 KRAV radi nezavisnu procjenu certifikacionog tijela.

Obimna procjena je bazirana uglavnom na nase sopstveno iskustvo i iskustvo drugih. Na veb sajtu KRAV-a, www.krav.se, postoji lista certifikacionih tijela koje KRAV priznaje i takodje i svi programi koje KRAV priznaje.

17.3 RECERTIFIKACIJA PROIZVODNJE ILI PROIZVODA

17.3.1 Opsti propisi

17.3.1.1

Da bi proizvodnja ili proizvod bili recertifikovani, moraju biti certifikovani u skladu sa IFOAM akreditovanim programom ili odobreno u skladu sa (EEC) broj 2092/91. Kada se recertifikuje proizvodnja ili proizvod certifikovan u skladu sa programom koji nije IFOAM akreditovan, KRAV koristi listu za procjenu u procesu recertifikacije.

Za certifikaciju proizvoda ili odobrenje proizvoda, bitni dijelovi poglavlja 2 su primjenjivi.

Na KRAV veb sajtu, www.krav.se, nacice te trenutnu listu za procjenu.

17.3.2 Povrtni proizvod

17.3.2.1

KRAV moze da recertifikuje povrtni proizvod ako je:

Standard/Program	Dodatni zahtjevi
Certifikovano u skladu sa IFOAM akreditovanim programom	<ul style="list-style-type: none">Bez dodatnih zahtjeva

ili

Odobreno u skladu sa (EEC) broj 2092/91	KRAV moze da trazi informacije o slijedecem kada recertifikuje povrtni proizvod: <ul style="list-style-type: none">Opsta pouzdanost (ukljucujuci socijalne aspekte), vidi u dodatku 2.3.9-10 i 2.9.5
---	--

Na KRAV veb sajtu, www.krav.se, nacice te trenutnu listu za procjenu.

17.3.3 Zivotinjski proizvod

17.3.3.1

KRAV moze da certifikuje zivotinjski proizvod ako je:

Standard/Program	Dodatni zahtjevi
Certifikovano u skladu sa IFOAM akreditovanim programom	<ul style="list-style-type: none">Bez dodatnih zahtjeva

ili

Odobreno u skladu sa (EEC) broj 2092/91	KRAV moze da trazi informacije o slijedecem: <ul style="list-style-type: none">Opsta pouzdanost (ukljucujuci socijalne aspekte), vidi u dodatku 2.3.9-10 i 2.9.5 KRAV ce traziti informacije o slijedecem: <ul style="list-style-type: none">Sansa za napasanje u vrijeme tovljenja u zatvoreno tokom ljetaTransport zivotinjaDrzanje ustanovljenih grupa zivotinja zajedno kada je u pitanju recertifikacija zivotinjskih proizvoda.
---	---

Na KRAV veb sajtu, www.krav.se, nacice te trenutnu listu za procjenu.

17.4 DOZVOLJENI ADITIVI I POMOCNA SREDSTVA U OBRADI

17.4.1

Slijedeći aditivi i pomoćna sredstva u obradi su dozvoljena kada se recertifikuje proizvod za ljudsku upotrebu:

- Aditivi i pomoćna sredstva u obradi u skladu sa IBS-om.

18. INOZEMNA PROIZVODNJA PROVJERENA I CERTIFICIRANA OD KRAV-a

18.1.1

Svi relevantni dijelovi KRAV-ovih standarda su primjenljivi. Gdje nisu primjenljivi zbog različitih okolnosti, izuzeci mogu biti napravljeni ako su takvi izuzeci u skladu sa IFOAM-ovim osnovnim standardima i/ili sa EU-ovim standardima za organsku proizvodnju.

18.1.2

Kao dodatak uz primjenljive standarde, KRAV može izdati specijalni vodič/instrukcije za certifikaciju da osigura ekološki održivu proizvodnju. To se može ticati npr. mjera da se spriječi erozija, poboljša snabdjevenost vodom, zaštite biološke raznovrsnosti itd. Što je moguće duže, takvi standardi će biti bazirani na konsultacijama sa lokalnim organizacijama u organskoj poljoprivredi, održavanju i zaštiti okoline.

20 KRAV ODOBRENI SASTOJCI

KRAV posmatra promjenu potrošnje hrane medju potrosacima – jedemo cesce vani i kada jedemo kod kuće povećavajuće često biramo potpuno ili djelimicno pripremljena jela.

KRAV je odabrao da pruži prioritet vecem obimu KRAV odobrenih sastojaka na trzistu uprkos jasnom sukobu sa ciljem KRAV odobrenih proizvoda u njihovoj cijelosti. Kao baza, KRAV biljezi one grupe potrosaca koji rijetko ili nikada ne kupuju KRAV odobrene proizvode jer trazene proizvode nije moguće ili je tesko proizvesti u okviru KRAV trenutnih standarda. Na primjer, osobe sa dijabetesom, sa netolerancijom na gluten, netolerantnih na mlijecne proizvode i onih koji zele proizvode sa niskim sadrzajem masti ili viaminiziranih ili proizvoda ojacanih mineralima.

Dalje postoje grupe proizvoda koje nije moguće proizvoditi sa trenutnim KRAV standardima; primjeri su neki djelimicno završeni proizvodi, konzervisani mesni proizvodi sa nitratima, sladoled bez jaja, hrana sa vitaminskim i mineralnim aditivima.

Ovlasćenik koji je registrovao KRAV odobrene sastojke može to navesti na pakovanju i naznaciti to prilikom prodaje. Bice ocigledno koji su sastojci KRAV odobrenog porijekla. Proizvodi ne mogu biti oznaceni kao organski, kao KRAV odobreni ili oznaceni sa KRAV markom.

Registracija

20.1

Ovlasćenik može registrovati da koristi jedan ili više KRAV odobrenih sastojaka. Za registraciju sastojaka bitni dijelovi poglavlja 2 su takodje primjenjivi.

Nakon sto je KRAV odobrio registraciju KRAV odobrenog sastojka ovlasćenik dobija certifikat koji potvrđuje registraciju.

Sastojci

20.2

Nije dozvoljeno koristiti i KRAV odobrene ne KRAV odobrene sastojke iste vrste u istom proizvodu.

Kao primjer, KRAV odobreni i konvencijelni krompir ne smije biti iskoriscen u istoj mjesavini za instant pire.

20.3

Sastojci ne smiju sadržati ili biti proizvedeni kao genetski modifikovani organizmi. Ovo se takodje odnosi i na konvencijalne sastojke u proizvodu.

Dokumentacija

20.4

Nabavljena kolicina i iskoriscena kolicina sastojaka registrovanih kao KRAV odobrena ce biti dokumentovana. Ovlasćenik ce takodje dokumentovati porijeklo sastojaka isto kao i primaoca prodane robe koja sadrzi KRAV odobrene sastojke. Dokumentacija ce se cuvati najmanje dvije godine.

O bilo kakvim izmjenama, povećanjem ili smanjenjem, broja KRAV odobrenih registrovanih sastojaka ce biti podnijet izvjestaj KRAV-u.

Dokumentacija može biti uradjena na papiru ili digitalno.

20.5.

Dokazni listovi za pakovanja za koja su upotrijebljeni KRAV odobreni sastojci, ce biti poslani KRAV-u na odobrenje, prije stampanja.

Postupak i inspekcija

20.6

U postupku sa KRAV odobrenim sastojcima, standard 2.12.3 je odgovarajuće primjenjiv. Vidi također 20.2.

20.7

Oznacavanje i trgovanje sa proizvodima u skladu sa 20.8-9 može se pojaviti samo na proizvodima čije je KRAV odobrene sastojke odobrio KRAV. U pogledu inspekcije, vidi poglavlje 2.

Oznacavanje i trgovanje

Obično, u skladu sa Švedskim zakonom o upravljanju trgovanjem, nije dozvoljeno navesti više, obećati više nego za što je moguće odgovarati. KRAV smatra da je važno da označavanje i trgovanje ne obmanjuju potrošače. Označavanje sastojaka može se iskoristiti samo za sastojke koji dolaze od KRAV certificirane proizvodnje.

20.8

Ovlaštenik koji je registrovao KRAV odobreni sastojak može to napisati na pakovanju i navesti to prilikom trgovanja. Bice evidentno koji su sastojci KRAV odobrenog porijekla. Iz liste sastojaka, bice jasno koja težina procentualno predstavlja KRAV odobreni sastojak. Vidi također 2.14.1.

Proizvodi ne smiju biti označeni kao organski, kao KRAV odobreni ili označeni sa KRAV markom. Ovlaštenik će biti u stanju da navede mjere koje su preduzete da bi se ispunio zakon o označavanju i trgovanju koji je na snazi. Označavanje ili trgovanje u skladu sa poglavljem 20 ne smije ni na koji način obmanjivati da bude opazen kao KRAV odobreni proizvod.

20.9

Prilikom označavanja ili trgovanja, bilo koji od slijedećih izraza će biti iskoriscen: «Sadrzi KRAV odobreni XX», «XX dolazi od KRAV certificirane proizvodnje» ili ekvivalent. Dalje, bice naznaceno na pakovanju da je kontrola nad KRAV odobrenim sastojkom izvršena od strane KRAV-a. Rijec KRAV ce biti ispisana velikim slovima, ali označavanje i trgovanje u drugom pogledu ne smije ni na koji način kroz slog ili boju biti povezano sa KRAV inkorporisanim logotipom ili markom asocijacije za KRAV certificiranu proizvodnju.

APENDIKS 1

PREPORUKE ZA BRIGU O OKOLIŠU, PRIRODI I OČUVANJU KULTURA

Standard 2.4.1

Za sve proizvođače registrovane kod KRAV-a

Proizvođači koji su registrovani kod KRAV-a će postupati na način koji ne šteti okolišu u najvećoj mogućoj mjeri.

Briga o okolišu

- Proizvodi prilagođeni okolišu će biti prvi izbor. Ako ovi nisu dostupni, najmanje štetni u pogledu okoliša će biti izabrani
- Ulja i goriva će, ako je moguće, biti ne fosilskog, biljnog ili životinjskog porijekla
- proizvodi za čišćenje, sredstva protiv rđe i sredstva za odstranjivanje masti će biti prilagođeni okolišu
- Boje i rastvarači koji su prilagođeni okolišu će biti prvi izbor
- Impregnirana drva (kreosot, bakar ili arsenik) će biti izbjegnuta

Potrošnja energije

- Potrošnja energije će biti minimalizirana
- Energija koja se može obnoviti će se koristiti gdje je god moguće
- Potrošnja energije će biti dokumentovana
- Snabdjevači energijom će biti označeni zaštitnici okoline

Dokumentovanje mjera za zaštitu okoliša

Dokumentacija o mjerama za zaštitu okoliša kompanije treba biti napravljena.

Za poljoprivredu, vidjeti standard 3.1.6. Za procesore, vidjeti standard 2.4.3.

Posebni standardi za poljoprivredu

Biljne hranjive tvari

- KRAV preporučuje da se redovne analize tla i balansa hranjivih tvari budu dostupne.

Konzervacija

- Zaštićene livade i šumski pašnjaci trebaju biti održavani
- Ograde trebaju biti postavljene u cilju da se omogući paša neobrađenih komada zemljišta između polja, šuma, nekultivisanih tačaka i jaraka
- Dodatno hranjenje treba biti izbjegavano dok je stoka na prirodnoj ispaši
- Voće nosači usjeva/orah itd., potkresana stabla i aleje ovičene drvećem trebaju biti održavane ili posađene novim drvećem
- Tvari koje sadrže avermektine ne smiju se koristiti dok stoka pase na prirodnim pašnjacima.

APENDIKS 2 POTREBNA VELIČINA ŠTALA ZA ŽIVOTINJE

Standard 5.2.8

Slijedeći standardi se primjenjuju na štale za životinje koje su izgrađene nakon 24. augusta 1999 i nakon 31. decembra 2010 za starije štale. Unutrašnji prostor je takav prostor koji je dostupan životinjama. Skloništa od vjetrova i barake mogu biti manje. Švedski standardi za dobrobit životinja za područje za lijevanje i druge detalje se primjenjuju.

I A GOVEDA I OVCE

50% unutrašnjeg područja može imati kameni pod. Vidjeti standarde 5.2.2 – 5.2.18 za preživare

	Unutrašnji prostori		Spoljni prostor (dvorište za kretanje, nije ispaša)
	najmanje žive težine (kg)	m ² /životinja	m ² /životinja
Goveda i konji, za uzgoj i tov	ne više od 100 ne više od 200 ne više od 350 više od 350	1,5 2,5 4,0 5 i ne više od 1 m ² /100 kg	1,1 1,9 3 3,7 ne manje od 0,75 m ² /100 kg
Mliječne krave/ krave za meso Suve krave		8,5 6	4,5
Rasplodni bikovi		10	30
Ovce i koze		1,5	2,5
Gravidne ovce	više od 65 Ne više od 65 kg	1,5 1,7	2,5
Janjad i jarići	ne više od 15 više od 20 više od 30	0,35 0,5 1,0	0,5 0,75
Rasplodna koza		0,75	0,75

I B SVINJE

Spoljni prostor za vježbanje može djelimično biti pokriven. Vidjeti standarde 5.2.3 – 5.2.18.

Priplodne krmače sa do 40 dana starim prasićima		7,5 krmača	2,5
Tovljene svinje	ne više od 50 ne više od 85 ne više od 110	0,9 1,2 1,5	0,6 0,8 1
Prasići	više od 40 dana i ne više od 30 kg	0,6	0,4
Rasplodne svinje		2,5 ženki 7,0 mužjaka	1,9 8,0

2 PERAD

Otvor između dvorišta za perad i zatvorenog prostora treba da ima ukupnu dužinu od 4m/100m² zatvorenog prostora koji je pristupan pticama.

Otvori u ambaru ce biti najmanje 2 m po 1.000 kokoski u skladu sa regulacijom Švedskog odbora za poljoiprivredu (SJVFS:6).

Maksimalan broj životinja/zatvoreni prostor:	Maks. zatvoreni prostor/proizvodna jedinica
Koke nosilje	3.000
Pilad	4.800
Biserka	5.200
Patke	3.200
Guske	2.500
Ćurke	2.500
	1.600 m ²
	“
	“
	“
	“

Zatvoreni prostor (dostupan životinjama)	Vanjski prostor (m ² su dostupni u

	Broj životinja/m ²	cm/prečka/životinja	broj	rotaciji/životinja m ² /životinja
Koke nosilje	6 uključujući gnjezda	18	6 koka nosilja po gnjezdu ili sa djeljenim gnjezdom, 120 cm ² /ptica	4, pod uslovom da 170 kg N/ha/godina ograničenje ne može biti prekršeno
Perad koja se uzgaja zbog mesa	10 po ne više od žive vage/m ² - 16 kg (patke) - 14 kg (guske) - 21 kg (curke) - 20 kg (perad)	20 (samo za biserke)		4 toвна pilića i biserka 4,5 pataka 10 čurki 15 gusaka ograničenje od 170 kg N/ha/godina ne može biti prekršeno za gore navedene vrste
Perad koja se uzgaja zbog mesa (mobilnim kavezima)	16 (*) u mobilnim kavezima sa ne više od žive vage/m ² : - 20 kg (patke) - 18 kg (guske) - 30 kg (curke) - 20 kg (perad)			2,5 pod uslovom da 170 kg N/ha/godina ograničenje ne bude prekršeno

(*) samo ako kavez nema više od 150 m² podnog prostora i ako je otvoreno tokom noći.

APENDIKS 3

Ogranicenja u hrani:

Ogranicenje za kadmijum u strnim zitim za ljudsku upotrebu u 100 ug/kg suve materije (ppb)

PRIMJENA TEŠKIH METALA NA ZEMLJU PODESNU ZA OBRADIVANJE

Paragraf 4.2.5, 12.1.3 i 12.4

Najveći prosjek primjene (preko 5 godina) stavljenog gnojiva, uslovljača tla, pesticida i herbicida i drugih proizvoda koji su ranije ili poslije naneseni na tlo (npr. stočna hrana, hranjivi minerali i medikamenti) je:

Tvar	g/ha + godina
Kadmium (cadmium)	0.75
Kromium	50
Bakar	500
Olovo	50
Živa	1
Nikl	50
Cink	700

Napomena: primjena 1 tona/ha/godina proizvoda koji sadrži 1 ppm određene tvari znači primjenu 1 grama/ha/godina. Kada se primjenjuje nekoliko različitih sredstava iznosi trebaju biti zbrojeni.

Ogranicenje za KRAV certifikovane proizvodne inpute prodavane kao zemljiste za sadnju i saksije ne smiju imati visi nivo teskih metala od slijedeceg:

Supstanca	g/ha/godina
Olovo	40
Kadmijum	0,4
Bakar	40
Kromium	60
Ziva	0,3
Nikl	30
Cink	150

APENDIKS 4

DOZVOLJENI ADITIVI U PESTICIDIMA I ZAŠTITNA SREDSTVA USJEVA

Standard 4.4.4

Tvari	Funkcija
Na laureat eterni sulfat	Anionični surfaktant
Masna kiselina etoksilat EO6	Ne-ionični surfaktant
Karboksna metilna celuloza	Sredstvo za zgrušavanje
Metil parahidrobenzoat	Zaštitno sredstvo
Propil parabenzoat	Zaštitno sredstvo
Citrična kiselina	Zaštitno sredstvo, pH regulisanje
Polisorbat	Emulgator (Emulsifier)
Propil glukol	Disperger
Bitreks	Sredstvo koje odbija insekte koje se koristi u zamkama za insekte
Plava kiselina	Boja koja se koristi u zamkama za insekte
Nipacidna sol	Zaštitno sredstvo
Poli sodium akrilat	Prenosilac (odobreno do 1. januara 2003.)

APENDIKS 5

PRERAĐENA STOČNA HRANA ODOBRENA OD KRAV-a

Paragraf 5.3.8

- Sporedni proizvodi iz prehrambene industrije (vavoljak šećerne repe, kolač, pivara i destilovane žitarice itd. koji nisu ekstraktovani uz upotrebu hemijskih sredstava poput heksana)
- Žitarice, mahune, uljne biljke ili livadsko bilje koje je obrađeno na neki način (npr. osušeno)
- Proizvodi izvučeni iz bilja, npr. krompirski proteini ili kukuruzni gluten

APENDIKS 6 GRANIČNA VRIJEDNOST ZA NEŽELJENE SUPSTANCE U TLU

Paragraf 8.1.6

Granična vrijednost za cesium u tlu za de-certifikaciju proizvoda

	Caesium u tlu
Jagodičasto voće (ne cloudberry)	60 kBq/m ²
Cloudberry	40 kBq/m ²
Gljive	5 kBq/m ²

APENDIKS 7 DOZVOLJENI ADITIVI

Paragraf 9.2.1

Slijedeći aditivi su dozvoljeni u KRAV certificiranim proizvodima:

Zaštitna sredstva:

- Sulfur dioksid (vino) (E 220)
- Mliječna kiselina (E 270)
- Karbon dioksid (E290)

Antioksidanti:

- Akrobična kiselina (E 300) (acrobic acid)
- Lecitin (E 322), proizveden koristeći se sredstvima za obradu dozvoljenim od KRAV-a
- Citrična kiselina (E330) (citric acid)
- Tartarična kiselina (E 334) (tartaric acid)
- Kalcium citrat (E 333)
- Sodium tartarat (E 335)
- Kalijum tartarat (E 336)

Emulzijati, itd:

- Sodium alginat (E 401)
- Karaginan (E 407) (carrageenan)
- Skakavac grah guma (E 410) (Locust bean gum)
- Guar guma (E 412) (guar gum)
- Ksantan guma (E 415) (xanthan gum)
- Pektin (E 440)

Ostali aditivi:

- Kalcium karbonati (E 170) (ne za bojenje)
- Sodium karbonati (E 500)
- Kalium karbonati (E 501)
- Amonium karbonati (E 503)
- Prirodne arome
- Sirilo
- Kulture mliječne kiseline
- Kulture buđi, plijesni
- Ostali mikro organizmi (koji nisu genetski mdifikovani)
- Pčelinji vosak (E 901)
- Vosak od karnauba palme (E 903)
- Nitrogen (E 941)
- Oksigen (E 948)

APENDIKS 8 DOZVOLJENA SREDSTVA ZA OBRADU

Section 9.2.1

Sredstvo (agent)

- pektinaza
- sodium hidroksid (E 524)

područje upotrebe

koncentrat jagodičastog voća
prerada ulja, šećer

- citrična kiselina (E 330)
- sulfurična kiselina (E 513)
- biljno ulje
- mliječna kiselina (E 270)
- kalcium hlorid (E 509)
- gips (E 516)
- diatomid
- kalcium sulfat (gips) (E 516)
- perlit
- etilen
- amilaza
- protiz
- bentonit (E 558)
- aktivirani karbon

prerada ulja
šećer
sredstvo protiv pjenjenja grašak i prženi krompiri
pivo
pivo
pivo
pivo
pivo
koncentrat jagodičastog voća i pivo
banane
hljeb
hljeb
ulje